

MESYUARAT KEDUA, PENGGAJAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS
2024

HARI RABU : 10 JULAI 2024

**JAWAPAN-JAWAPAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN JAWAB
LISAN YANG TIDAK DIJAWAB DI DALAM DEWAN
(SOALAN NO. 11 HINGGA NO. 98)**

NOTA: [RUJUK PENYATA RASMI HARIAN (HANSARD)]

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN SYAHREDZAN BIN JOHAN
[BANGI]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN SYAHREDZAN BIN JOHAN [BANGI] minta **MENTERI DIGITAL** menyatakan:

- (a) langkah Kementerian bagi menyokong pembangun permainan (*game developer*) sedia ada di Malaysia terutama sekali pembangun permainan *indie*; dan
- (b) rancangan Kementerian untuk memupuk lebih ramai pembangun permainan di kalangan rakyat Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Industri permainan digital dan animasi adalah industri yang amat penting di Malaysia dan merupakan antara fokus utama Kementerian Digital.

2. Industri tersebut adalah sub-sektor ekonomi digital, yang merangkumi penggunaan teknologi untuk penciptaan, penyampaian, pengedaran, dan penambahbaikan kandungan serta Harta Intelek (IP) kreatif. Industri yang diliputi termasuk siri dan filem animasi 2D dan 3D, pembangunan permainan video dan penggunaan teknologi kreatif yang meluas.

3. Saiz pasaran global bagi industri ini ialah USD455 Bilion pada Jun 2024, dengan Kadar Pertumbuhan Tahunan Kompaun (CAGR) sebanyak 11.4 peratus bagi tempoh 2019 hingga 2024.

4. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pembangunan bagi sektor permainan digital dan animasi diterajui oleh Malaysia Digital Economy Corporation (MDEC), agensi di bawah Kementerian Digital.

5. Melalui inisiatif Malaysia Digital yang diterajui oleh MDEC, pelaburan dalam sektor kandungan digital di Malaysia ini telah berkembang daripada RM550 juta pada 2022, kepada RM1.6 bilion pada 2023, peningkatan hampir dua kali ganda. Pada tahun yang sama, lebih daripada 1,900 pekerjaan berpendapatan tinggi telah dapat diwujudkan dalam sektor ini. Sejak beberapa tahun yang lepas, Malaysia telah berjaya menarik pelaburan dari beberapa studio berskala besar seperti Electronic Arts/Codemasters (2011), Streamline Studios (2015), Bandai Namco (2017), Playstation Studios (2019), Larian Studios (2019) and Virtuous (2022).

Tuan Yang di-Pertua,

6. Eksport industri kreatif digital Malaysia telah merekodkan RM1 bilion merentasi 120 pasaran pada tahun 2022, dan sektor ini

SOALAN NO. 11

berkembang pada kadar 8 peratus setiap tahun. Pada masa ini, Malaysia mempunyai lebih 300 studio yang terlibat dalam animasi, permainan dan teknologi kreatif, dengan 20 studio baharu ditubuhkan setiap tahun, serta lebih 180 harta intelek (IP) asal Malaysia.

7. Antara syarikat pembangun permainan tempatan yang telah berjaya membangunkan produk permainan digital dan menembusi pasaran antarabangsa ialah Kurechii Sdn. Bhd. Permainan digital “Tiny Guardians” yang dihasilkan oleh syarikat ini telah berjaya memenangi anugerah di peringkat antarabangsa seperti *Indie Prize Awards – The Best in Show by Audience Votes* dan *Casual Connect 2015*. Selain itu, sebuah lagi syarikat tempatan, iaitu 7th Beat Game Sdn. Bhd., telah menghasilkan permainan digital “Rhythm Doctor” dan telah berjaya mendapat perjanjian penerbitan (*publishing deal*) dengan syarikat dari China, Indienova, untuk dipasarkan di China.

8. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Malaysia mempunyai 20.1 juta *gamers* pada tahun 2020, di mana majoriti iaitu 75 peratus dari mereka bermain *mobile games*, dan 66 peratus menggunakan komputer peribadi sebagai platform permainan digital mereka.

9. Langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian bagi menyokong pembangun permainan (*game developer*) adalah melalui pelaksanaan beberapa inisiatif dan program seperti berikut:

- (a) Program Cabaran Pencipta Kandungan Digital di mana sebanyak 135 buah syarikat pemula/ *indie* permainan digital telah dibantu melalui program ini.
- (b) *Digital Content Grant* (DCG) yang dibahagikan kepada tiga (3) jenis geran iaitu Geran Mini, Geran Prima dan Geran Pemasaran dan Pengkomersialan.
- (c) Program Dedahan Pasaran menemukan syarikat tempatan dengan syarikat pembeli antarabangsa melalui platform dan festival antarabangsa seperti MIPCOM, Annecy, Kidscreen, *Game Developers Conference* (GDC), *Tokyo Game Show* dan China Joy.

(d) Platform dan Persidangan

MDEC juga menganjurkan *Malaysia Digital Content Festival* (MYDCF) yang merangkumi persidangan perniagaan terkemuka seperti LEVEL UP KL, Kre8tif! dan IMMERSE KL.

10. Untuk memupuk lebih ramai pembangun permainan dalam kalangan rakyat Malaysia, MDEC juga telah merancang untuk melaksanakan Program Inkubasi Pencipta Digital. Program ini bertujuan untuk memupuk syarikat pemula animasi dan permainan digital di mana peserta akan dibimbing untuk membangunkan model perniagaan yang lebih mampan. Peserta juga akan diberi pendedahan terhadap kaedah “*pitching*” yang bersesuaian selain peluang pemeteraan perjanjian dengan pelabur dan penerbit.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : IR. TS. HAJI KHAIRIL NIZAM BIN KHIRUDIN
[JERANTUT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

IR. TS. HAJI KHAIRIL NIZAM BIN KHIRUDIN [JERANTUT] minta MENTERI PENGANGKUTAN menyatakan apa perancangan Kerajaan dalam meningkatkan keberkesanan pelan sandaran sekiranya berlaku kecemasan seperti kereta api terkandas dan berhenti sebelum stesen sepertimana yang berlaku di ETS EP 9176 KL-Butterworth pada bulan Ramadan tahun ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sentiasa menitikberatkan aspek kebolehpercayaan (*reliability*) operasi kereta api sepanjang masa dan memastikan keselamatan pengguna semasa menggunakan perkhidmatan tersebut. Pemantauan berhubung perkara ini dibuat secara berterusan oleh Agensi Pengangkutan Awam Darat (APAD).

2. Pada masa ini, semua operator pengangkutan kereta api disyaratkan di bawah lesen pengendali kereta api untuk memiliki Prosedur Operasi Standard (*SOP*) yang lengkap bagi pengendalian kecemasan dalam operasi kereta api. Bagi perkhidmatan kereta api di bawah kendalian KTMB, pelan kecemasan yang digunapakai pada masa ini meliputi tindakan-tindakan berikut:

- i. Pusat Kawalan Tren KTMB sentiasa memantau pergerakan tren 24 jam sehari bagi semua laluan KTMB. Sekiranya berlaku sebarang insiden, Pusat Kawalan Tren akan bertindak memberi arahan berdasarkan SOP bagi memastikan tindakan segera dapat diambil;
- ii. Pasukan teknikal KTMB akan dikerahkan ke insiden yang berlakunya kecemasan, di dalam masa yang ditetapkan (*rescue time*) di dalam SOP untuk melaksanakan tindakan pembaikan bagi memastikan operasi kereta api dapat disambung semula;
- iii. Pengaturan lokomotif atau tren elektrik bantuan (*standby*) disepanjang jajaran kereta api KTMB untuk membolehkan bantuan segera kepada mana-mana lokomotif atau tren elektrik yang mengalami kegagalan. Ini adalah untuk memastikan tindakan menyelamatkan penumpang yang terkandas dapat dibuat dengan segera dan dibawa ke stesen yang terhampir dan membolehkan penumpang dapat meneruskan perjalanan dengan tren yang lain; dan

- iv. Sekiranya gangguan operasi tren berpunca daripada kegagalan sistem di dalam rangkaian kereta api, pengaturan pengangkutan bas akan dibuat untuk memastikan penumpang yang terkandas selamat tiba ke destinasi yang hendak dituju.
3. Pihak APAD memantau keberkesanan pelan tindakan kecemasan semua operator pengangkutan kereta api dari semasa ke semasa dan akan memohon pihak operator membuat penambahbaikan mengikut perkembangan terkini operasi dan teknologi pengangkutan kereta api.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN HAJI AHMAD JOHNIIE BIN ZAWAWI
[IGAN]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

Tuan Haji Ahmad Johnie bin Zawawi [Igan] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan apakah tindakan dan perancangan yang telah dibuat oleh Kementerian dalam usaha menaik taraf perkhidmatan internet di kawasan luar bandar khususnya di kawasan pesisir rumah panjang di seluruh kawasan Parlimen Igan. Nyatakan secara terperinci apakah status terkini projek-projek yang telah dan akan dilaksanakan di bawah Projek Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Setakat 30 April 2024, pelaksanaan inisiatif Pelan JENDELA di Parlimen Igan adalah termasuk tujuh menara baharu daripada 14 yang dirancang telah siap dan beroperasi. Kesemua 51 stesen pemancar juga telah turut siap dinaik taraf dan sebanyak 1,391 premis daripada 2,791 yang dirancang telah tersedia dengan capaian jalur lebar gentian optik. Kesemua inisiatif ini dijadual siap secara berperingkat sehingga suku keempat tahun 2025.

Sebanyak dua daripada 14 menara yang dirancang akan memberikan perkhidmatan di kawasan persisiran rumah panjang di Parlimen Igan iaitu, menara yang terletak di Kampung Beruang Besar dan Feri Daro. Menara Kampung Beruang Besar telah siap dibina dan kini dalam proses pemasangan peralatan elektronik, manakala menara di Feri Daro masih dalam proses pembinaan. Kedua-dua menara dijangka akan siap dan beroperasi secara berperingkat menjelang penghujung 2024.

Selain inisiatif Pelan JENDELA, Kerajaan Negeri Sarawak melalui Sarawak Multimedia Authority (SMA) dan Sarawak Digital Economy Corporation Berhad (SDEC) juga sedang melaksanakan inisiatif pembinaan 600 buah menara baharu (SMART 600) bagi menambah baik liputan internet di Sarawak. Kerajaan Persekutuan dan syarikat penyedia perkhidmatan mudah alih telah bersetuju berkongsi kos pembiayaan bagi operasi menara di bawah inisiatif tersebut untuk tempoh tiga tahun.

Majlis Menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) SMART 600 *Multi Operator Core Network* (MOCN) antara SDEC dan Pengendali Rangkaian Mudah Alih (*Mobile Network Operators* (MNOs)) telah termeterai pada 24 Mei 2024. Setakat ini, tiga menara baharu telah siap beroperasi dan 10 menara masih dalam peringkat pelaksanaan di bawah inisiatif SMART 600 di Parlimen Igan.

Kerajaan juga sentiasa cakna dan prihatin akan perkhidmatan internet jalur lebar di seluruh negara termasuklah di Sarawak yang sering dibangkitkan. MCMC sentiasa bekerjasama rapat dengan pihak

berkepentingan terutamanya Kementerian Utiliti dan Telekomunikasi Sarawak, Jabatan Tanah dan Survei serta Sarawak Multimedia Authority (SMA) dalam pelbagai sesi mesyuarat, bengkel juga lawatan tapak sebagai salah satu kaedah fasilitasi untuk menyelesaikan isu dan cabaran di lapangan bagi memastikan keseluruhan inisiatif JENDELA berjalan dengan lancar dan siap mengikut jadual.

Kerajaan melalui Kementerian ini juga turut melaksanakan penyediaan infrastruktur jalur lebar menggunakan kaedah *Point of Presence* (PoP) hab gentian optik. Sehingga 13 Jun 2024, 67 PoP telah berjaya disiapkan sepenuhnya bagi Fasa 1 manakala 138 PoP daripada 681 PoP bagi Fasa 2 telah berjaya disiapkan di negeri Sarawak dan menjadikan 22,058 premis telah tersedia dengan sambungan gentian optik untuk dilanggan oleh komuniti setempat.

Daripada jumlah tersebut, dua PoP telah selesai dibina sepenuhnya bagi Fasa 1 manakala empat PoP daripada 16 PoP telah berjaya disiapkan bagi Fasa 2 di Parlimen Igan dan bakinya dijadualkan siap pada tahun 2025. Ini menjadikan 656 premis telah tersedia dengan sambungan gentian optik untuk dilanggan oleh komuniti setempat di Parlimen Igan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK HAJI IDRIS BIN HAJI AHMAD
(BAGAN SERAI)**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK HAJI IDRIS BIN HAJI AHMAD [BAGAN SERAI] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan maklumat terkini berkenaan pembangunan tanah wakaf di Malaysia memandangkan ia telah menerima peruntukan sehingga RM500 juta seperti yang diumumkan di dalam Belanjawan 2024.

JAWAPAN:

**YB SENATOR DR. ZULKIFLI BIN HASAN
TIMBALAN MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Penglibatan Kerajaan Persekutuan dalam pembangunan tanah wakaf telah bermula sejak Rancangan Malaysia Kelapan, secara khususnya sejak tahun 2009 hingga 2023 dengan jumlah peruntukan pembangunan hampir RM370 juta menerusi 18 projek fizikal baharu seperti pembinaan hotel dan pangsapuri di bawah Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji (JAWHAR) serta pembinaan bazar-bazar rakyat di bawah Yayasan Waqaf Malaysia (YWM).
2. Seterusnya, menerusi Belanjawan 2024 pula, Kerajaan telah menyediakan peruntukan secara pinjaman mudah berjumlah RM500 juta untuk pembangunan semula tanah-tanah wakaf. Kementerian Kewangan yang menyediakan pinjaman mudah (*soft loan*) sedang memuktamadkan tatacara dan garis panduan permohonan sebelum dihebahkan kepada pihak-pihak yang berminat membangunkan tanah wakaf termasuk Majlis Agama Islam Negeri (MAIN).
3. Bagi tujuan ini, Kementerian Kewangan telah mengadakan libat urus dengan JAWHAR. Sesi libat urus seterusnya dengan MAIN dan JPM dijadualkan pada bulan Ogos 2024 bagi memperincikan panduan dan tatacara pelaksanaan pinjaman mudah RM500 juta projek pembangunan di atas tanah wakaf oleh MAIN.
4. Kementerian Kewangan juga, telah mengadakan perbincangan dengan pihak UDA Holdings dan JKP Sdn. Bhd. mengenai pengalaman pembangunan projek perumahan di atas tanah wakaf terutamanya di Negeri Pulau Pinang.

NO. SOALAN : 14

5. Secara prinsipnya, dana pinjaman mudah RM500 juta di bawah Kementerian Kewangan ini menawarkan kadar bayaran balik lebih rendah berbanding pinjaman komersial. Tumpuan pelaksanaan adalah projek yang memberi impak kepada ekonomi seperti pembangunan perumahan dan lot-lot komersil di atas tanah wakaf. Peruntukan ini disediakan secara *off-budget* di mana penyalurannya disediakan setelah Kerajaan meneliti kebolehlaksanaan permohonan projek yang berimpak tinggi.

Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat,

6. Kerajaan akan memperkenalkan Pelan Induk Wakaf Nasional (PIWN) 2025-2030 di bawah Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji (JAWHAR) dan Yayasan Waqaf Malaysia (YWM) sebagai sumber rujukan hala tuju dasar pembangunan wakaf di Malaysia. Penyediaan peruntukan pinjaman mudah adalah sebahagian daripada inisiatif di bawah salah satu teras PIWN yang melibatkan aspek pembiayaan pembangunan projek-projek wakaf di Malaysia.
7. Tiga (3) lagi teras yang akan diperkenalkan di bawah PIWN melibatkan pemerkasaan tadbir urus, perundangan dan pembudayaan wakaf di Malaysia. PIWN ini akan diangkat untuk perkenan Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja Melayu sebelum dilancarkan.
8. Selain itu, JAWHAR dan YWM dalam usaha meneroka sumber-sumber baharu pembiayaan seperti dana dagangan pertukaran berciri wakaf (Waqf ETF) pertama di dunia. Produk ini telah diumumkan pada 29 Mei 2024 semasa Global Forum on Islamic Economic and Finance (GFIEF) melalui kerjasama YWM dengan Eq8 Capital Sdn. Bhd.
9. Dari aspek pembangunan, JAWHAR dan YWM bekerjasama dengan MAIN untuk mengenal pasti projek-projek berimpak tinggi dalam pembangunan di atas tanah wakaf dalam aspek ekonomi, pendidikan dan kesihatan, antara lainnya termasuk pembangunan sebuah hospital pakar berteraskan wakaf. Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN ROY ANGAU ANAK GINGKOI
[LUBOK ANTU]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN ROY ANGAU ANAK GINGKOI [LUBOK ANTU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah status terkini pembinaan jambatan di Lubok Subong, Nanga Kesit dan bilakah ianya dijangka akan siap dibina.

JAWAPAN

**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, projek Kerja-Kerja Membina Jambatan di Lubok Sulong, Nanga Kesit, Lubok Antu, Bahagian Sri Aman telah diluluskan pada tahun 2019 dengan kos sebanyak RM3 juta bagi tujuan pembinaan jambatan baharu di lokasi jambatan asal yang telah roboh akibat bencana banjir dan hakisan tanah. Jabatan Kerja Raya (JKR) Sarawak selaku agensi pelaksana yang dilantik bagi projek tersebut telah membuat perancangan pelaksanaan projek berdasarkan siling peruntukan yang telah diluluskan.
2. Walau bagaimanapun, Yang Berhormat selaku Ahli Parlimen Lubok Antu telah mencadangkan supaya tapak projek dipindah ke satu lokasi yang berlainan. Susulan cadangan pemindahan tapak projek ini, JKR Sarawak telah menganggarkan kos pelaksanaan projek meningkat kepada RM6 juta, iaitu penambahan kos sebanyak RM3 juta.
3. Kerajaan sedang meneliti cadangan pemindahan tapak projek yang telah dikemukakan tersebut kerana ia melibatkan implikasi peruntukan tambahan. Sekiranya peruntukan tambahan ini tidak dapat dipertimbangkan, pembinaan jambatan tersebut dicadang dilaksanakan di lokasi asal menggunakan peruntukan yang telah diluluskan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' KHLIR BIN MOHD NOR [KETEREH]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' KHLIR BIN MOHD NOR [KETEREH] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan apakah usaha-usaha yang telah dilakukan oleh Kementerian dalam menentukan semua pesara tentera yang rata-rata berumur akhir 30an dan awal 40an diberi kerjaya kedua.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan melalui Kementerian Pertahanan sentiasa prihatin dengan keadaan semasa veteran ATM dan berusaha menyediakan platform untuk kerjaya kedua serta program-program peningkatan sosioekonomi Veteran ATM selepas menamatkan perkhidmatan. Antara usaha-usaha yang telah dilaksanakan adalah seperti berikut:

- i. Mencipta peluang kerjaya kedua melalui usaha-usaha kolaborasi dengan pelbagai agensi sektor awam dan swasta secara berterusan. Contohnya, Kementerian telah melaksanakan kerjasama dengan Bahagian Keselamatan, Kementerian Dalam Negeri (KDN), PERHEBAT, MIDAS dan Persatuan Industri Keselamatan Malaysia (PIKM) bagi membincangkan isu pelantikan Veteran ATM dan peluang penambahbaikan skim pekerjaan bagi Veteran ATM dalam industri keselamatan;
- ii. Menjalankan kerjasama dengan PERKESO iaitu agensi di bawah Kementerian Sumber Manusia menerusi platform '*MYFutureJobs*' bagi membantu Veteran ATM dalam membuat pilihan kerjaya yang luas dan bersesuaian dengan kemahiran serta pengalaman sewaktu di dalam perkhidmatan;
- iii. Memastikan bahawa skim / tangga gaji yang ditawarkan untuk Veteran ATM adalah lebih baik berbanding tawaran sedia ada sebagai menghargai perjuangan dan pengorbanan Veteran ATM. Contohnya, kolaborasi dengan Jabatan PERHILITAN bagi melantik Veteran ATM sebagai Renjer Komuniti dengan tangga gaji khas RM2,900 kepada Veteran ATM iaitu lebih tinggi berbanding tawaran kepada penjawat lain;
- iv. Melaksanakan libat urus dengan Perbadanan Nasional Berhad (PERNAS) bagi membantu Veteran ATM menceburkan diri sebagai franchisor ataupun franchisee melalui pakej-pakej francais mampu milik serta bersesuaian dengan keupayaan kewangan veteran;

- v. Meningkatkan penglibatan veteran ATM dalam aspek ekonomi seperti sektor pertanian dan penternakan serta keusahawan. Contohnya, melalui kerjasama dengan PERHEBAT, beberapa inisiatif pembangunan ekonomi telah disediakan seperti Program Pemerkasaan Usahawan Veteran ATM (PUVET) di mana seramai 37 orang usahawan veteran yang terlibat telah dibantu dalam mendapatkan Geran Sokongan Pengukuhan Keusahawanan Luar Bandar (SPKLB), di bawah Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah. Dalam program Usahawantani PUTRA-PERHEBAT pula, seramai 20 orang peserta veteran ATM yang dibimbing telah berjaya mengusahakan dan memasarkan produk pertanian masing-masing;
- vi. Memastikan veteran ATM dapat bersaing dalam pasaran pekerjaan melalui pelaksanaan program upskilling dan reskilling. Kerajaan pada tahun 2023 telah memperuntukkan sebanyak RM5 juta untuk dimanfaatkan oleh seramai 1,080 orang Veteran ATM;
- vii. Melaksanakan pengambilan veteran ATM dalam perkhidmatan secara kontrak sebagai MyStep dan di bawah inisiatif *Protege-Ready To Work* (Protege-RTW) yang merupakan penempatan latihan pekerjaan dengan kerjasama syarikat penerima kontrak kerajaan, bertujuan untuk memberi pendedahan dan memperkasakan veteran ATM yang rata-rata masih dalam umur produktif untuk bekerja semasa menamatkan perkhidmatan; dan
- viii. Melaksanakan proses *job-matching* secara berterusan dan menyasarkan sekurang-kurangnya 80% padanan pekerjaan bagi veteran yang memohon pekerjaan melalui JHEV ATM.

Kementerian akan terus berusaha mengenalpasti peluang-peluang lain dan melaksanakan kerjasama serta kolaborasi bagi menyediakan platform kerjaya kedua Veteran ATM dalam pelbagai industri.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN CHONG ZHEMIN [KAMPAR]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN CHONG ZHEMIN [KAMPAR] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan adakah Kementerian akan membuat garis panduan baru untuk membenarkan kenderaan micromobiliti digunakan di jalan kampung-kampung dan taman perumahan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada 24 Januari 2024, pihak Kementerian Pengangkutan Malaysia secara prinsipnya telah bersetuju dengan cadangan Garis Panduan Pelaksanaan Medan Uji (*Sandbox*) Mikromobiliti (GPPSM) yang dibangunkan oleh Institut Penyelidikan Keselamatan Jalan Raya Malaysia (MIROS) sebagai syarat kepada Kelulusan Khas Menteri Pengangkutan Malaysia kepada Kaedah-Kaedah Lalu Lintas Jalan (Larangan Penggunaan Kenderaan Mikromobiliti Tertentu) 2021.

2. Semua jalan awam termasuk jalan kampung dan jalan taman perumahan terpakai kepada Kaedah-Kaedah Lalu Lintas Jalan (Larangan Penggunaan Kenderaan Mikromobiliti Tertentu) 2021 dan pihak berkuasa yang berkenaan perlu memenuhi syarat kepada Kelulusan Khas Menteri Pengangkutan Malaysia yang terkandung di dalam GPPSM bagi permohonan pengecualian kepada kaedah larangan tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : YB TUAN HAJI AHMAD FADHLI BIN SHAARI
(PASIR MAS)**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

YB TUAN HAJI AHMAD FADHLI BIN SHAARI [PASIR MAS] minta MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI menyatakan usaha Kerajaan untuk menggalakkan pembangunan teknologi kecerdasan buatan tempatan bagi melindungi kedaulatan negara dan mengurangkan kebergantungan negara asing.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Dokumen Pelan Hala Tuju Kecerdasan Buatan Negara 2021-2025 mengandungi lima (5) fokus strategik negara iaitu perhutanan dan pertanian, kesihatan, pengangkutan dan bandar pintar, pendidikan, dan perkhidmatan awam. MOSTI selaku peneraju teknologi AI dalam negara sedang melaksanakan beberapa inisiatif untuk membangunkan teknologi AI tempatan.

SOALAN NO : 18

2. MOSTI telah mengiklankan dua (2) dokumen *Request for Proposals* (RFP) AI daripada 7 Mac hingga 22 April 2024 di portal Sistem Dana Bersepadu MOSTI. Kedua-dua RFP tersebut adalah dalam bidang pendidikan dan perkhidmatan awam dan ia adalah sebahagian daripada inisiatif MOSTI untuk meningkatkan penggunaan dan penyelidikan AI dalam negara.
3. Selain itu, MOSTI melalui MRANTI telah membangunkan platform AI Sandbox pada bulan Jun 2023. Platform AI Sandbox boleh digunakan untuk syarikat pemula/inovator menguji penyelesaian AI yang dibangunkan kerana platform ini direka untuk mempercepatkan pembangunan, ujian dan pelaksanaan penyelesaian AI dalam persekitaran yang disokong dan terkawal.
4. Sasaran utama ialah peningkatan kapasiti bakat AI sehingga 13,000 orang menjelang tahun 2025. Platform ini menyokong sehingga 900 syarikat pemula / inovator / syarikat *spin-off* universiti dan sehingga kini, pihak MRANTI telah menerima 50 syarikat pemula / inovator / syarikat *spin-off* universiti.
5. Dalam hal ini, MOSTI sentiasa memberikan sokongan kepada kementerian dan agensi-agensi kerajaan yang berhasrat meneroka penggunaan AI dalam melindungi kedaulatan negara dan mengurangkan kebergantungan negara asing.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN
[BENTONG]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

Puan Young Syefura binti Othman [Bentong] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan apakah langkah yang diambil untuk membantu perkampungan Orang Asli mendapat kemudahan internet yang akan membantu aspek pendidikan dan juga membantu mereka menceburi perniagaan atas talian.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Komunikasi melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) komited dalam meningkatkan capaian internet di seluruh negara tanpa meminggirkan keperluan rakyat yang tinggal di perkampungan Orang Asli.

Sebanyak 853 buah kampung yang berdaftar dengan Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) dan direkodkan pada tahun 2023. Setakat 31 Mei 2024, sebanyak 552 buah kampung Orang Asli telah menerima manfaat liputan rangkaian 4G daripada menara yang telah siap dan beroperasi dan dianggarkan sebanyak 85 buah kampung Orang Asli lagi akan diliputi dengan rangkaian 4G daripada menara di bawah inisiatif Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) Fasa 1 yang masih dalam pelaksanaan, dan dijangka akan siap secara berperingkat sehingga akhir tahun 2025. Secara keseluruhannya, sebanyak 637 buah kampung (75%) daripada 853 kampung yang direkodkan akan mempunyai liputan mudah alih.

Melalui JENDELA, MCMC dengan kerjasama pihak industri sedang mengkaji keperluan untuk menyediakan liputan jalur lebar menggunakan teknologi yang bersesuaian di anggaran 146 buah baki kampung yang masih belum mempunyai liputan internet. Perancangan untuk JENDELA Fasa 2 sedang diteliti oleh MCMC kerana ia memerlukan penilaian dan pertimbangan kaedah pemberian perkhidmatan yang sesuai (*fit-for-purpose*) serta keupayaan Dana Pemberian Perkhidmatan Sejagat (USP Fund) untuk membiayai perbelanjaan modal dan perbelanjaan operasi projek ini. Penyelesaian pemberian perkhidmatan yang sedang dipertimbangkan pada peringkat perancangan ini mungkin melibatkan pembinaan menara baharu, penyediaan jalur lebar menggunakan teknologi satelit dan teknologi baharu.

Selain itu, kawasan-kawasan perkampungan Orang Asli turut diberi keutamaan melalui penyediaan perkhidmatan jalur lebar menggunakan teknologi satelit. Bagi tujuan ini, sebanyak 153 lokasi perkampungan

Orang Asli di seluruh negara telah disediakan dengan perkhidmatan jalur lebar menggunakan teknologi satelit sejak tahun 2022.

MCMC juga telah mendirikan 911 Pusat Sebaran Maklumat Nasional (NADI) di seluruh negara, yang menyediakan capaian internet secara kolektif kepada masyarakat dan kawasan yang kurang mendapat liputan jalur lebar. Kerajaan melalui MCMC telah melaksanakan pertambahan 186 NADI baharu yang dijangka akan siap sebelum akhir tahun 2024 yang akan menjadikan keseluruhan 1,097 NADI di seluruh negara. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 161 kampung Orang Asli dapat menggunakan perkhidmatan NADI sedia ada, yang terletak dalam lingkungan 5 kilometer berhampiran dengan perkampungan Orang Asli.

Selain kemudahan capaian Internet, pelbagai kursus dan latihan berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dan keusahawanan turut disediakan bertujuan untuk membantu rakyat meningkatkan kemahiran sendiri serta menceburi perniagaan dalam talian untuk memperkasakan pembangunan sosioekonomi komuniti setempat. NADI turut berperanan sebagai pusat penyampaian informasi dan maklumat mengenai inisiatif serta bantuan kerajaan kepada golongan sasaran di kawasan luar bandar yang merangkumi bidang-bidang fokus utama iaitu keusahawanan, e-pembelajaran sepanjang hayat, kesejahteraan sendiri dan program kesedaran atau advokasi.

Kementerian ini dan pihak yang berkepentingan seperti JAKOA akan terus bekerjasama dalam usaha untuk menyediakan dan meningkatkan liputan internet di seluruh negara termasuk di perkampungan Orang Asli di seluruh negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN HASSAN BIN SAAD [BALING]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN:

TUAN HASSAN BIN SAAD [BALING] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perancangan bagi meningkatkan jumlah aset Angkatan Pertahanan Awam khususnya daerah Baling untuk menambah baik operasi ketika berlakunya kemalangan atau bencana.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YAB DATO' SERI DR. AHMAD ZAHID BIN HAMIDI,
TIMBALAN PERDANA MENTERI DAN MENTERI KEMAJUAN DESA
DAN WILAYAH**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Buat masa ini, terdapat seramai 366 anggota yang bersedia digerakkan dalam tempoh 24 jam apabila berlakunya kecemasan atau bencana bagi Negeri Kedah. Jumlah anggota ini boleh dipertingkatkan kepada 990 anggota dalam tempoh 72 jam.
2. Namun selaras dengan keperluan semasa, APM sentiasa melatih dan mendaftarkan anggota baru setiap tahun. Untuk tempoh 2024-2025, sebanyak 150,000 anggota baru telah disasarkan bagi seluruh Malaysia. Daripada jumlah tersebut, 10,000 anggota adalah daripada Negeri Kedah yang merangkumi juga dari Daerah Baling.
3. Dari sudut aset bagi pemeraksanaan Angkatan Pertahanan Awam Malaysia. Pada tahun 2023 APM telah membuat perolehan pertambahan sebanyak 379 buah logistik merangkumi 46 unit kenderaan pacuan 4 roda, 100 unit ambulan pacuan 4 roda, 225 unit motosikal, 5 unit bas, 7 unit van (15 seater) dan 2 unit *skylift* bagi memperkasakan teras perkhidmatan APM.
4. Bagi kesiapsiagaan Pejabat Daerah Pertahanan Awam Baling, telah dibekalkan dengan keperluan kenderaan operasi seperti 2 unit kenderaan pacuan 4 roda, 1 unit ambulan (Toyota Hiace), 2 unit lori dan 1 unit motosikal peronda. Manakala bagi kenderaan Sekretariat Bencana telah dibekalkan 1 unit Honda City (Spanco).
5. Daerah Baling juga mempunyai sebuah Institusi Latihan iaitu Pusat Latihan Pertahanan Awam Wilayah Utara (PULAPAU), Baling yang boleh menjadi alternatif sebagai Pusat Pemindahan Sementara (PPS) dan menampung seramai 250 orang mangsa bencana.

6. PULAPAU dilengkapi dua (2) jenis kenderaan operasi dan pentadbiran. Aset kenderaan operasi adalah seperti 2 unit Ambulan, 2 unit pacuan 4 roda, 4 unit lori, 1 unit SUV, 1 unit van, 2 unit bas dan 1 unit motosikal peronda di mana aset-aset ini juga boleh diatur gerak bagi pengoperasian bencana apabila diperlukan pada bila-bila masa.
7. Bagi kenderaan pelbagai guna untuk PULAPAU Baling adalah disediakan 2 Unit Honda City, 1 unit Perodua Aruz dan 1 Unit Perodua Ativa.
8. Kerajaan Persekutuan melalui *Rolling Plan* Kedua di bawah Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMK-12) telah meluluskan satu projek pembinaan pejabat baharu untuk Angkatan Pertahanan Awam Malaysia (APM). Projek ini dikenali sebagai Projek Pembinaan Dewan Terbuka untuk Pejabat Daerah Pertahanan Awam Baling di Negeri Kedah. Dengan ada pejabat yang baharu seperti ini, ia mampu memberi khidmat bantuan bencana / kemanusiaan yang lebih efisien dan berkesan kepada masyarakat awam sekeliling.
9. Dengan pertambahan aset dan logistik ini, diharap dapat memberikan perkhidmatan kepada masyarakat setempat khususnya bagi Daerah Baling sama ada ketika berlakunya kecemasan atau bencana.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : YB PUAN RODIYAH BINTI SAPIEE
(BATANG SADONG)**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

YB PUAN RODIYAH BINTI SAPIEE [BATANG SADONG] minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan kesiapan Malaysia dalam Kecerdasan Buatan (*Artificial Intelligence*) dan apakah status pelaksanaan Pelan Halatuju AI Kebangsaan 2021-2025.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Pelan Hala Tuju Kecerdasan Buatan Negara 2021-2025 telah menggariskan inisiatif dan pelan tindakan bagi menghasilkan ekosistem AI yang mampan dalam negara.
2. Sehubungan itu, MOSTI melalui jawatankuasa tadbir urus *National Blockchain and Artificial Intelligence Committee* (NBAIC) mempunyai tanggungjawab untuk menetapkan hala tuju strategik, menyelaras serta memantau inisiatif dan pelan tindakan AI seperti yang terkandung dalam dokumen pelan hala tuju AI negara.

SOALAN NO : 21

3. Lebih daripada 20 inisiatif dan pelan tindakan telah dilaksanakan bermula dari tahun 2022 dan dijangka selesai pada tahun 2025. Antara inisiatif-inisiatif yang telah selesai dilaksanakan adalah pembangunan Garis Panduan Tadbir Urus dan Etika AI (*AI Governance and Ethics (AIGE)*), pembangunan AI Sandbox dan penubuhan *AI National Mirror Committee* yang berperanan membangunkan piawai ISO AI.
4. Dalam hal ini, Garis Panduan Tadbir Urus dan Etika AI atau AIGE ini akan dilancarkan oleh MOSTI dalam masa terdekat. Pembangunan platform AI Sandbox oleh MRANTI pula telah bermula sejak Jun 2023 dan menyasarkan peningkatan kapasiti bakat AI sehingga 13,000 orang menjelang tahun 2025. Platform ini sehingga kini telah menerima sebanyak 50 syarikat pemula, inovator atau syarikat *spin-off* universiti dan berkapasiti untuk menyokong sehingga 900 syarikat pemula, inovator atau syarikat *spin-off* universiti.
5. MOSTI juga adalah pengerusi kepada Jawatankuasa Teknikal berkenaan AI di bawah Jawatankuasa Standard Kebangsaan (National Standard Committee (NSC)) yang berperanan membangunkan standard AI untuk digunakan di dalam negara.
6. Usaha MOSTI dalam memperkasa pembangunan ekosistem AI negara ini jelas terbukti apabila Indeks Kesediaan AI Kerajaan (*Government AI Readiness Index*) yang dikeluarkan oleh *Oxford Insight* menunjukkan kedudukan Malaysia melonjak pada tangga ke-23 pada tahun 2023 berbanding tangga ke-29 pada tahun 2022. Indeks ini adalah satu penilaian komprehensif yang direka untuk menilai sejauh mana usaha kerajaan untuk melaksanakan kecerdasan buatan.

Sekian, terima kasih

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATUK WIRA HAJAH MAS ERMIEYATI BINTI
HAJI SAMSUDIN [MASJID TANAH]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK WIRA HAJAH MAS ERMIEYATI BINTI HAJI SAMSUDIN [MASJID TANAH] minta MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA menyatakan statistik permohonan dan kelulusan peserta di bawah program Malaysia Rumah Keduaku (MM2H) bagi tempoh tahun 2023. Apakah usaha penambahbaikan Kerajaan terhadap program MM2H termasuk implikasi kelonggaran syarat program terbabit seperti tapisan keselamatan yang dijalankan terhadap peserta yang memohon program tersebut.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI TIONG KING SING
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, bilangan pemegang pas aktif Program MM2H sehingga 31 Mei 2024 adalah sebanyak 57,608 merangkumi 28,312 orang prinsipal dan 29,296 orang tanggungan.
2. Untuk makluman Yang Berhormat juga, Kementerian ini memberi jaminan bahawa syarat-syarat kelayakan baharu penyertaan Program Malaysia My Second Home (MM2H) yang diperkenalkan tidak memberi implikasi negatif kepada keselamatan negara. Proses sedia ada iaitu tapisan keselamatan oleh Polis Diraja Malaysia (PDRM) ke atas pemohon Program MM2H masih dikekalkan bagi memastikan hanya yang pemohon bebas daripada rekod jenayah dan tidak memberi ancaman kepada negara layak menyertai Program MM2H.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI SHAMSHULKAHAR BIN MOHD
DELI [JEMPOL]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' HAJI SHAMSHULKAHAR BIN MOHD DELI [JEMPOL] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan apakah tindakan Kementerian terhadap penyedia perkhidmatan jalur lebar di kawasan luar bandar yang masih mempunyai liputan internet yang terlalu perlahan sedangkan SKMM telah menetapkan Standard Mandatori Kualiti Perkhidmatan (MSQoS) dengan purata kelajuan muat turun mestilah tidak kurang daripada 7.7Mbps.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Dalam usaha untuk menyediakan perkhidmatan internet yang memuaskan dan berkualiti, Kementerian Komunikasi melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) menjalankan audit kualiti secara berkala di seluruh negara bagi memastikan pematuhan berterusan oleh syarikat pemberi perkhidmatan terhadap Standard Mandatori Kualiti Perkhidmatan (MSQoS) yang telah ditetapkan.

Standard Mandatori ini bertujuan untuk memastikan bahawa pengguna menerima tahap perkhidmatan memuaskan yang memenuhi standard minimum serta untuk melindungi dan meningkatkan hak-hak pengguna bagi mendapatkan perkhidmatan yang berkualiti. MCMC turut melakukan intervensi kepada aduan-aduan orang awam yang diterima bagi memastikan tindakan sewajarnya diambil oleh pemberi perkhidmatan.

Arahan Suruhanjaya akan dikeluarkan terhadap mana-mana pemberi perkhidmatan yang gagal mematuhi Standard Mandatori dan diwajibkan untuk mematuhi arahan yang telah dikeluarkan. MCMC akan memastikan pematuhan terhadap arahan yang dikeluarkan dengan penyedia perkhidmatan menambah baik kualiti perkhidmatan di kawasan yang terlibat. Sekiranya pemberi perkhidmatan gagal untuk menambah baik kualiti perkhidmatan seperti yang diarahkan, penalti akan dikenakan.

MCMC telah mengeluarkan Penentuan Suruhanjaya No. 2, 2023 pada 29 Disember 2023 bagi memperkemaskan lagi Standard Mandatori bagi Perkhidmatan Jalur Lebar Tanpa Wayar yang telah berkuat kuasa pada 1 April 2024. Antara petunjuk kualiti utama yang ditetapkan adalah purata kelajuan muat turun tidak kurang daripada 7.7 Mbps sehingga penghujung tahun 2024 dan 10.0 Mbps bermula pada tahun 2025.

SOALAN NO: 23

Selain itu, MCMC sentiasa memastikan setiap pemberi perkhidmatan merangka inisiatif penambahbaikan kualiti dan liputan internet di seluruh negara. Antara langkah dan inisiatif tersebut adalah memberi fokus kepada kawasan pelancongan, hospital dan kawasan strategik yang lain termasuklah lebuh raya, jalan negeri serta jalan persekutuan.

MCMC mengambil maklum bahawa terdapat lokasi-lokasi yang bermasalah dari segi liputan dan kualiti perkhidmatan di sesetengah kawasan. Oleh yang demikian, maklum balas orang ramai amat dialu-alukan bagi membantu pemberi perkhidmatan dan MCMC menangani masalah isu kualiti dan liputan yang dihadapi.

Para pengguna adalah digalakkan untuk membuat aduan secara terus kepada pemberi perkhidmatan sekiranya perkhidmatan yang disediakan adalah tidak memuaskan agar tindakan yang sewajarnya dapat diambil. Sekiranya aduan tersebut tidak dapat diselesaikan, aduan kepada MCMC boleh dilakukan di laman portal aduan MCMC di <https://aduan.mcmc.gov.my>.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK ISKANDAR DZULKARNAIN
BIN ABDUL KHALID [KUALA KANGSAR]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK ISKANDAR DZULKARNAIN BIN ABDUL KHALID [KUALA KANGSAR] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan sejauh manakah pemantauan Kementerian terhadap peningkatan harga bahan mentah pembinaan seperti pasir dan simen dan sejauh manakah kenaikan ini memberi kesan langsung kepada sektor pembinaan negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) telah melaksanakan pelbagai usaha untuk memperkuat ekosistem perdagangan dalam negeri, mendayaupayakan pengguna dan sentiasa bersiap siaga untuk memberikan perkhidmatan yang terbaik dan melindungi kepentingan rakyat.

Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan untuk menyediakan, melindungi hak dan kepentingan rakyat daripada amalan perdagangan yang tidak bertanggungjawab atau menyalahi undang-undang, memastikan harga barangan dan perkhidmatan adalah wajar dan tidak melibatkan peningkatan harga barangan yang tidak munasabah termasuk bahan mentah pembinaan seperti pasir dan simen.

Kementerian tidak mengawal harga barangan melainkan barangan keperluan asas dan barangan keperluan pada musim-musim perayaan utama negara. Walaubagaimanapun, simen merupakan barang yang dikawal bekalannya di bawah Akta Kawalan Bekalan 1961. Bekalan dan keberadaan bahan mentah ini dikawal bagi memastikan ianya sentiasa mencukupi dan tidak mengalami gangguan pengedaran di pasaran domestik. Pengilang simen adalah dilesenkan di bawah Akta Kawalan Bekalan 1961 dan Kementerian telah menetapkan syarat-syarat yang perlu dipatuhi oleh mana-mana pengilang barangan tersebut. Antara syarat ini termasuklah memaklumkan kepada Kementerian apabila berlaku perubahan harga.

Selain itu, Kementerian juga mempunyai perundangan bagi mengawal kenaikan harga secara melampau. Di bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011, mana-mana peniaga dilarang dari membuat keuntungan tinggi yang tidak munasabah (mencatut) semasa membuat penetapan harga jualan, menetapkan caj perkhidmatan atau semasa menentukan keuntungan.

Walaupun simen dan pasir tidak termasuk di bawah kawalan dan penetapan harga, tindakan masih boleh diambil ke atas kenaikan harga

yang tidak munasabah bagi kedua-dua bahan ini.

KPDN akan meneruskan pemeriksaan dan pemantauan ke premis-premis yang dikenal pasti bagi mengesan sekiranya berlaku sebarang aktiviti peningkatan caj atau harga barangan yang tidak selaras dengan Mekanisme Untuk Menentukan Keuntungan Tinggi Yang Tidak Munasabah di bawah Akta Kawalan Harga dan Anti Pencatutan 2011. Tindakan tegas akan diambil terhadap mana-mana pihak yang didapati cuba mengambil kesempatan mencatut di bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011.

Pada masa yang sama, Kerajaan akan meneruskan penguatkuasaan dalam aspek mengekang gejala anti persaingan dalam pasaran termasuk elemen kartel dalam bentuk pakatan harga.

Akhir sekali, tanggungjawab untuk memastikan melindungi hak pengguna rakyat adalah melalui pendekatan keseluruhan kerajaan dengan penglibatan dan kerjasama erat yang berterusan daripada semua pihak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : PUAN RODZIAH BINTI ISMAIL [AMPANG]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

PUAN RODZIAH BINTI ISMAIL [AMPANG] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan pelan tindakan yang dirangka demi membanteras kegiatan pencatutan oleh peniaga untuk mengaut keuntungan melampau ekoran reformasi subsidi diesel, dijangka dilaksanakan di Semenanjung Malaysia tahun ini dan kemungkinan penjimatan dianggarkan sebanyak RM4 bilion digunakan untuk pemantauan dan penguatkuasaan serta pemeriksaan pengguna.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) telah melaksanakan pelbagai usaha untuk memperkuat ekosistem perdagangan dalam negeri, mendayaupayakan pengguna dan sentiasa bersiap siaga untuk memberikan perkhidmatan yang terbaik dan melindungi kepentingan rakyat.

Mengambil kira harga barang adalah bergantung kepada faktor permintaan dan penawaran (*demand and supply*) dalam sistem ekonomi pasaran terbuka (*free market economy*), pemantauan dilakukan terhadap faktor pasaran dan aktiviti sektor swasta/industri. Ini termasuk kesan pengaruh besar iklim serta ekosistem pasaran global.

Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan untuk menyediakan, melindungi hak dan kepentingan rakyat daripada amalan perdagangan yang tidak bertanggungjawab atau menyalahi undang-undang, memastikan harga barangan dan perkhidmatan adalah wajar dan tidak melibatkan peningkatan harga barangan yang tidak munasabah.

Ekoran langkah kerajaan melaksanakan penyasaran subsidi ke atas bahan api diesel baru-baru ini, Kementerian telah mengambil langkah-langkah khusus bagi membendung aktiviti pencatutan atau mengambil kesempatan mengaut keuntungan dengan menggunakan penyasaran subsidi sebagai alasan.

Kementerian telah melaksanakan OPS KESAN 2.0 bermula 8 Jun 2024 bagi membendung aktiviti menaikkan harga barangan atau perkhidmatan ekoran penyasaran subsidi. Penguatkuasaan OPS KESAN 2.0 ini bertujuan untuk memastikan mana-mana pihak tidak mengambil kesempatan menaikkan caj perkhidmatan atau harga barangan dengan sewenang-wenangnya ekoran perubahan harga diesel kepada kadar RM3.35 seliter berbanding harga RM2.15 seliter sebelum ini.

KPDN telah melaksanakan pemeriksaan dan pemantauan secara proaktif di bawah OPS KESAN 2.0 Fasa 1 mulai pada 20 Mei 2024 yang lepas bagi memastikan maklumat awal penawaran perkhidmatan atau pembekalan barangan oleh peniaga yang terlibat di bawah penyasaran

semula subsidi diesel tersebut dapat dikenal pasti. Sehingga 17 Jun 2024, sebanyak 1,391 jenis perkhidmatan dan barangan telah diperiksa di seluruh Semenanjung Malaysia. Kesemua perniagaan yang terbabit dengan pemeriksaan ini telah diminta untuk mengemukakan perincian maklumat-maklumat dan caj-caj yang dikenakan mereka.

KPDN sedang melaksanakan pemeriksaan dan pemantauan ke premis-premis yang dikenal pasti bagi Fasa 2 di bawah OPS KESAN 2.0 ini. Fasa 2 akan memfokuskan usaha bagi mengesan sama ada berlaku sebarang aktiviti peningkatan caj atau harga barangan yang tidak selaras dengan Mekanisme Untuk Menentukan Keuntungan Tinggi Yang Tidak Munasabah di bawah Akta Kawalan Harga dan Anti Pencatutan 2011. Tindakan tegas akan diambil terhadap mana-mana pihak yang didapati cuba mengambil kesempatan mencatut di bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011.

Pada masa yang sama, Kerajaan akan meningkatkan penguatkuasaan dalam aspek mengekang gejala anti persaingan dalam pasaran termasuk elemen kartel bagi memastikan hak pengguna terus dilindungi.

Tanggungjawab untuk memastikan kebajikan rakyat haruslah melibatkan pendekatan keseluruhan kerajaan dengan penglibatan dan kerjasama erat yang berterusan daripada pelbagai pihak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN HAJI WAN HASSAN BIN MOHD RAMLI
[DUNGUN]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN HAJI WAN HASSAN BIN MOHD RAMLI [DUNGUN] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan langkah tapisan keselamatan yang lebih ketat terhadap pemohon program Malaysia Rumah Keduaku (MM2H) selain mewajibkan pemohon mengemukakan Sijil Berkelakuan Baik (CoGC).

JAWAPAN

YB DATO SRI TIONG KING SING
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, di samping mewajibkan pemohon Program MM2H mengemukakan Sijil Berkelakuan Baik (CoGC), Kementerian ini juga menetapkan supaya setiap permohonan perlu melalui proses tapisan keselamatan oleh Polis Diraja Malaysia (PDRM) bagi memastikan hanya yang pemohon bebas daripada rekod jenayah dan tidak memberi ancaman kepada negara layak menyertai Program MM2H.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN PANG HOK LIONG [LABIS]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

Tuan Pang Hok Liong [Labis] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan jumlah kerugian yang ditanggung akibat kemalangan jalan raya setiap tahun bagi tahun 2010 hingga 2023 dan nyatakan langkah-langkah efektif yang akan diambil oleh Kementerian untuk mengatasi masalah itu.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah kerugian yang ditanggung oleh negara akibat kemalangan jalan raya setiap tahun boleh dinilai berdasarkan angka kematian dan angka kecederaan parah yang dilaporkan oleh pihak PDRM. Nilai dalam bentuk wang untuk setiap angka kematian (*value of statistical life*) dan kecederaan parah (*value of serious injury*) boleh dianggarkan dengan kaedah yang digunapakai oleh *International Road Assessment Programme* (iRAP) berdasarkan nilai keluaran dalam negara kasar per kapita (KDNK).

2. Berdasarkan statistik kematian dan kecederaan parah yang dilaporkan oleh pihak PDRM dalam laporan perangkaan kemalangan jalan raya serta kaedah iRAP tersebut, negara kita dianggarkan mengalami jumlah kerugian hampir RM18 billion pada tahun 2010 (2.2% daripada KDNK), dan meningkat kepada lebih daripada RM25 billion pada tahun 2023 (1.4% daripada KDNK).

3. Manakala, bagi langkah-langkah efektif yang akan diambil oleh Kementerian Pengangkutan (MOT) untuk mengatasi masalah ini, MOT telah membangunkan Pelan Keselamatan Jalan Raya Malaysia 2022-2030 (PKJRM 2022-2030). Penetapan PKJRM 2022-2030 adalah untuk mencapai pengurangan jumlah kematian akibat nahas jalan raya sekurang-kurangnya pada kadar 50% menjelang tahun 2030 selaras dengan seruan dan sasaran Resolusi 74/299, Persatuan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).

4. Berpandukan kepada PKJRM 2022-2030, beberapa pelan tindakan dan strategi pelaksanaan telah dilaksanakan oleh Kerajaan sebagaimana berikut:

- i. Pindaan Akta Pengangkutan Jalan [Akta 333] bagi mempertingkatkan penguatkuasaan peraturan jalan raya. Sebagai contoh, pindaan terhadap kesalahan pemanduan di bawah pengaruh (DUI) pada tahun 2020; dan pindaan Kaedah-

Kaedah Kenderaan Motor (Pengecualian) 2023 yang mula berkuat kuasa pada 29 Mac 2023 bagi menjamin keselamatan pengguna jalan raya; dan

- ii. Merujuk aspek penambahbaikan fabrik dan infrastruktur jalan raya pula, MOT bersama Kementerian Kerja Raya (KKR) sedang meneliti cadangan penetapan had laju minimum di kawasan-kawasan sekolah. Selain itu, Kamera AwAS di Terowong Menora Arah Utara yang merupakan titik hitam kemalangan telah selesai semua proses pemasangan, integrasi dan aktiviti mitigasi rangkaian dan telah beroperasi pada 12 Jun 2024. Manakala, bagi Arah Selatan dijangkakan akan beroperasi pada 1 Julai 2024.

6. MOT dan Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) juga sedang meneliti pelaksanaan pembangunan berasaskan konsep *Transit Oriented Development (TOD)* sebagai salah satu usaha untuk mengurangkan kebergantungan terhadap kenderaan persendirian bagi memenuhi keperluan mobiliti individu, dan seterusnya menggalakkan penggunaan perkhidmatan pengangkutan awam. Hal ini secara tidak langsung dapat membantu mengurangkan risiko nahas jalan raya dan seterusnya mengurangkan kadar nahas jalan raya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN NURUL AMIN BIN HAMID
[PADANG TERAP]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN NURUL AMIN BIN HAMID [PADANG TERAP] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan usaha Kementerian untuk membanteras kes penjualan diesel haram termasuk di Sabah dan Sarawak seiring dengan langkah penyasaran subsidi diesel.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) telah mengeluarkan Arahan Pengawal Bekalan kepada semua pemegang lesen runcit stesen minyak bermula pada 17 Jun 2022 berhubung Larangan Penjualan Petrol RON 95 dan Diesel Kepada Kenderaan Berpendaftaran Asing Termasuk Motosikal. Tindakan ini adalah sebagai langkah kawalan ke atas pembelian Petrol dan Diesel di stesen-stesen minyak di seluruh negara terutamanya di negeri-negeri bersempadan susulan dari pembukaan pintu sempadan negara bermula pada 1 April 2022 yang telah memberi impak kepada kemasukan yang tinggi kenderaan-kenderaan darat bukan sahaja dari Singapura dan Thailand, malah juga kenderaan dari Indonesia dan Brunei.

Melalui pelaksanaan Arahan Pengawal Bekalan ini, pemilik-pemilik stesen minyak tidak boleh menjual Petrol RON95 kepada Kenderaan Berpendaftaran Asing Termasuk Motosikal. Walaubagaimanapun, mereka boleh menjual diesel tidak melebihi 20 liter dan Petrol RON 97 kepada Kenderaan Berpendaftaran Asing Termasuk Motosikal. Pelaksanaan Arahan Pengawal Bekalan ini turut terpakai di Negeri Sarawak yang melibatkan kawasan-kawasan sempadan dalam jarak 30 kilometer dari Negara Indonesia.

KPDN turut meneruskan OPS Tiris 3.0 termasuk di Negeri Sabah dan Sarawak. Pelaksanaan OPS Tiris 3.0 ini masih memfokuskan kepada pencegahan ketirisan dan penyelewengan diesel dari pelbagai aspek sama ada di peringkat pemborong, stesen minyak, persatuan nelayan dan sebagainya. OPS Tiris 3.0 ini bukan sahaja dilaksanakan oleh KPDN sahaja, malah pelaksanaannya turut dilakukan secara bersepadu dengan agensi-agensi sahabat yang lain seperti Angkatan Tentera Malaysia, Polis Diraja Malaysia, Jabatan Kastam Diraja Malaysia, Jabatan Pengangkutan Jalan, Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia, Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia dan beberapa agensi penguatkuasaan yang lain.

Selain itu, KPDN masih melaksanakan tindakan-tindakan berterusan seperti pemeriksaan berkala ke atas stesen minyak yang berhampiran sempadan negara dengan menggunakan pemantauan melalui Buku Log dan Peti Lawatan. Selain itu Penguatkuasaan Peraturan 18, Peraturan-Peraturan Kawalan Bekalan (Pindaan) 2021 juga dilaksanakan bagi menangani pembelian minyak bersubsidi secara pukal kepada pihak atau sektor yang tidak layak.

Walaupun Negeri Sabah dan Sarawak dikecualikan dari pelaksanaan penyasaran subsidi diesel, namun KPDN juga sentiasa komited menjalankan operasi dan kawalan bagi memastikan kegiatan penyelewengan di Negeri Sabah dan Sarawak dapat dibendung dan terkawal.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN YUNESWARAN A/L RAMARAJ
[SEGAMAT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN YUNESWARAN A/L RAMARAJ [SEGAMAT] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan akan mempertimbangkan untuk menghapuskan hukuman mati mandatori untuk semua jenayah:

(a) berapa banyak kes kematian dalam tahanan pada tahun 2023 dan berapa banyak kes atas sabitan kesalahan membunuh atau menyebabkan kematian tanpa niat (manslaughter); dan

(b) adakah Kerajaan akan menubuhkan suruhanjaya untuk membuka semula siasatan terhadap semua kematian mencurigakan yang dipercayai disebabkan oleh pihak penguatkuasa.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Polis Diraja Malaysia (PDRM) melalui Jabatan Integriti dan Pematuhan Standard (JIPS) telah merekodkan 22 jumlah keseluruhan statistik kes kematian dalam tahanan Polis bagi Tahun 2023 yang merangkumi 12 kematian dalam tahanan dan 10 kematian dalam lokap.
2. Berdasarkan input daripada Jabatan Penjara Malaysia pula, terdapat 11 kes kematian tahanan di penjara dengan Penjara Sungai Udang sebanyak empat (4) kes, Penjara Kluang tiga (3) kes manakala PPD Wangsa Maju, Penjara Kajang, Pusat Koreksional Perlis dan Tapah masing-masing mencatatkan satu (1) kes.
3. Selain itu, berdasarkan rekod Jabatan Imigresen Malaysia, jumlah kematian tahanan di depot imigresen adalah sebanyak 41 kes. Daripada jumlah tersebut, 37 orang merupakan tahanan lelaki, 2 orang tahanan perempuan dan 2 orang tahanan kanak-kanak perempuan. Kematian ini melibatkan tahanan dari pelbagai negara seperti Filipina, Indonesia, Myanmar, Thailand, India, Palestin, Venezuela dan lain-lain. Sebanyak 24 kes kematian berlaku di depot imigresen, manakala 17 kes kematian adalah di hospital. Punca-punca kematian adalah disebabkan pneumonia, kegagalan fungsi jantung, pendarahan intrakranial dan lain-lain.
4. Selanjutnya berdasarkan rekod daripada Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah Persekutuan, sepanjang tahun 2023, sebanyak tiga puluh tiga (33) kes yang telah disabitkan bagi kesalahan membunuh manakala sebanyak lapan belas (18) kes yang telah disabitkan bagi kesalahan menyebabkan kematian tanpa niat.
5. Pada masa ini sudah terdapat satu suruhanjaya tunggal iaitu EAIC yang ditubuhkan di bawah Akta Suruhanjaya Integriti Agensi Penguatkuasaan 2009 (Akta 700) sebagai agensi yang melaksanakan fungsi badan pengawasan integriti dalam kalangan agensi penguatkuasaan. Ia berperanan menerima aduan daripada orang awam mengenai salah laku pegawai penguat kuasa atau agensi

penguatkuasaan, serta merumuskan dan mengadakan mekanisme bagi mengesan, menyiasat dan mencegah salah laku. Namun begitu, bagi menyiasat kematian yang mencurigakan disebabkan oleh agensi penguatkuasaan, ianya perlu penglibatan semua pihak untuk memastikan hak keadilan kepada semua pihak terpelihara dan terjamin selaras dengan undang-undang negara dan antarabangsa.

6. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebagai usaha Fasa II kepada pemansuhan hukuman mati mandatori, Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang, Jabatan Perdana Menteri (BHEUU, JPM) akan mengadakan mesyuarat bersama Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat dalam masa terdekat bagi pertimbangan terhadap kajian penelitian cadangan pindaan kepada seksyen 97, Akta Kanak-Kanak 2001 [Akta 611]. Hal ini disebabkan seperti berikut:

(a) Tiada lagi hukuman mati mandatori di Malaysia dan mahkamah pada masa ini boleh menjatuhkan hukuman alternatif pemenjaraan, termasuk pada kanak-kanak; dan

(b) Tiada lagi hukuman pemenjaraan sepanjang hayat di Malaysia di mana seseorang boleh ditahan sehingga akhir hayatnya di penjara. Walaubagaimanapun, dengan masih adanya seksyen 97, Akta Kanak-Kanak 2001, seseorang yang telah melakukan jenayah sebagai kanak-kanak boleh terus ditahan sehingga akhir hayatnya di penjara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN MUHAMMAD FAWWAZ BIN
MOHAMAD JAN [PERMATANG PAUH]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN MUHAMMAD FAWWAZ BIN MOHAMAD JAN [PERMATANG PAUH] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan :

- (a) perincian lawatan rasmi dan tidak rasmi Perdana Menteri ke luar negara bermula 2022 sehingga terkini; dan
- (b) berapa pelaburan yang berjaya dibawa masuk ke Malaysia hasil setiap lawatan tersebut.

JAWAPAN

**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, YAB Perdana Menteri telah terlibat dalam 31 lawatan rasmi dan lawatan kerja ke 19 buah negara dari November 2022 sehingga Mei 2024. Antara negara-negara yang dilawati oleh YAB Perdana Menteri dan delegasi Kerajaan adalah Arab Saudi, Australia, Brunei Darussalam, Emiriah Arab Bersatu, Filipina, Indonesia,

Jepun, Jerman, Kazakhstan, Kemboja, Mesir, Republik Demokratik Rakyat Laos, Republik Rakyat China, Singapura, Thailand, Turkiye, Uzbekistan, Vietnam dan Qatar. Ini termasuklah menghadiri persidangan dan mesyuarat berjadual di peringkat antarabangsa yang turut dihadiri oleh pemimpin-pemimpin dunia.

2. Misi dan tujuan lawatan rasmi dan lawatan kerja YAB Perdana Menteri adalah antaranya bagi meyakinkan bakal-bakal pelabur untuk melabur di Malaysia di samping memperkukuh, mendalami, memperluas kerjasama dua hala di antara Malaysia dan negara-negara tersebut serta memupuk persefahaman yang lebih jitu di antara kedua-dua buah negara.

3. Selain itu, tujuan lawatan YAB Perdana Menteri juga adalah bagi mengerat dan menyemarakkan hubungan diplomatik serta kerjasama dengan negara-negara terlibat sekaligus memposisikan Malaysia sebagai sebuah negara yang mengamalkan prinsip ekonomi yang telus dan terbuka. Sebagai contoh, hubungan diplomatik dan kerjasama erat Malaysia–Republik Rakyat China yang kini mencecah 50 tahun telah dizahirkan menerusi pemeteraian perjanjian persefahaman serta persepakatan dalam pelbagai sektor ekonomi yang mana akan memberi kesan serta impak positif terhadap pembangunan ekonomi negara.

4. Hasil lawatan rasmi YAB Perdana Menteri ke beberapa buah negara luar tersebut juga turut berjaya menjana nilai potensi pelaburan berjumlah RM353.6 bilion pada tahun 2023 dan RM77.58 bilion dari bulan Januari sehingga Mei 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA, PARLIMEN KELIMA
BELAS, TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN SIM TZE TZIN
[BAYAN BARU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

YB TUAN SIM TZE TZIN [BAYAN BARU] minta **MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT** nyatakan kadar perkahwinan mengikut kaum di Malaysia dari tahun 2013 hingga 2023. Nyatakan penyelesaian kepada penurunan kadar perkahwinan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sebelum tahun 2016, statistik perkahwinan dan penceraian di Malaysia dilaporkan hanya mengikut pecahan Islam dan bukan Islam di dalam Laporan Buletin Perangkaan Sosial secara tahunan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) setiap tahun. Bermula tahun 2016, DOSM telah menerbitkan statistik khusus mengenai perkahwinan dan perceraian menerusi Laporan Perangkaan Perkahwinan dan Penceraian yang turut mengandungi data mengikut pecahan kaum.

2. Berdasarkan laporan tersebut, kadar perkahwinan kasar menunjukkan trend penurunan bagi semua kaum kecuali bumiputera. Kaum bumiputera mencatatkan 16.0 perkahwinan bagi setiap 1,000 penduduk bumiputera pada tahun 2022, meningkat berbanding dengan 10.9 pada tahun 2016. Manakala statistik kadar perkahwinan kasar bagi kaum Cina adalah 9.8 pada tahun 2016, 6.3 pada tahun 2020 dan 6.6 perkahwinan pada tahun 2022. Pada masa yang sama, statistik kadar perkahwinan kasar bagi kaum India adalah 12.2 pada tahun 2016 dan menurun kepada 11.1 perkahwinan pada tahun 2022.

3. Kajian Penduduk dan Keluarga Malaysia 2014 melaporkan pelbagai sebab mengapa penduduk bujang berumur 25-49 masih belum berkahwin. Bagi lelaki, tiga sebab utama masih belum berkahwin adalah kerana masalah kewangan (56.0%), tiada calon sesuai (18.4%) dan ingin menumpukan kepada kemajuan kerjaya (9.4%). Manakala bagi perempuan, tiga sebab utama masih belum berkahwin adalah kerana tiada calon sesuai (35.7%), masalah kewangan (26.0%) dan ingin menumpukan kepada kemajuan kerjaya (18.1%).

4. Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) melalui Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) melaksanakan pelbagai usaha bagi meningkatkan pengetahuan kepada individu serta pasangan, sama ada yang bakal

melaksanakan perkahwinan mahupun yang telah berkahwin, menerusi program-program pendidikan berkaitan ilmu perkahwinan dan kekeluargaan serta khidmat sokongan keluarga. Antaranya ialah:

- (i) Kursus pra perkahwinan SMARTSTART 2.0 yang disasarkan kepada individu yang belum berkahwin;
- (ii) Program SMARTSTART *2nd Honeymoon* yang boleh membantu mengurangkan peningkatan kadar penceraian di Malaysia;
- (iii) Program Keluarga@Kerja untuk memupuk kemahiran dan memberi bimbingan khusus kepada pasangan yang bekerja bagi membantu mereka mengimbangi keluarga dan kerjaya;
- (iv) Program pendidikan keibubapaan dan keluarga yang bertujuan untuk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran keibubapaan.
- (v) Khidmat Sokongan Keluarga menerusi khidmat kaunseling perkahwinan dan kekeluargaan.

5. Kerajaan melalui Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) juga mengambil inisiatif melaksanakan Kursus Pasca perkahwinan Islam kepada pasangan yang telah berkahwin dalam usaha membantu pasangan mengeratkan hubungan dan ikatan perkahwinan mereka. Di samping itu, kerajaan turut mengambil inisiatif mewajibkan pasangan beragama Islam untuk mengikuti Kursus Pra perkahwinan Islam agar pasangan mempunyai ilmu pengetahuan yang mencukupi dan lebih bersedia untuk menempuh alam perkahwinan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : KOMANDER NORDIN BIN AHMAD ISMAIL
TLDM (BERSARA) [LUMUT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

KOMANDER NORDIN BIN AHMAD ISMAIL TLDM (BERSARA) [Lumut]
minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan :

- (a) apakah impak kepada kesiapsiagaan Cawangan Udara TLDM termasuk ketersediaan anggota ekor insiden nahas membabitkan 2 helikopter milik TLDM; dan
- (b) apakah perancangan Kementerian bagi penggantian helikopter yg telah berusia lebih 20 tahun.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pertahanan khususnya Tentera Laut Diraja Malaysia (TLDM) sentiasa mengambil serius terhadap tahap kesiagaan aset TLDM dan pembangunan sumber manusianya.

Berkait dengan nahas pesawat helikopter TLDM yang telah berlaku, TLDM akan menangani perkara ini sebaik mungkin berdasarkan sumber sedia ada; dan dari segi ketersediaan anggota dalam melaksanakan tugas, pihak TLDM akan meneruskan pembangunan modal insan yang kompeten bagi memenuhi keperluan operasi untuk masa kini serta masa hadapan.

Bagi perancangan untuk penggantian helikopter yang telah berusia lebih 20 tahun, dokumen strategi Program Transformasi Armada TLDM 15 to 5 telah menyenaraikan rancangan perolehan 4 buah helikopter berkeupayaan Peperangan Bawah Permukaan (*Anti Submarine Warfare* - ASW) di dalam Rancangan Malaysia Ke-13 bagi menggantikan aset Super Lynx semasa. Pada masa yang sama, TLDM turut mengusahakan perolehan pesawat Helikopter Operasi Maritim (HOM) AW139 bagi melengkapkan Skuadron 503 tersebut dengan 8 buah helikopter.

Perancangan penggantian helikopter TLDM adalah selaras dengan komitmen Kerajaan untuk memelihara kedaulatan dan keselamatan perairan Malaysia di kedua-dua Wilayah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN MOHD SANY BIN HAMZAN
[HULU LANGAT]**

TARIKH : 10 Julai 2024 (Rabu)

SOALAN

TUAN MOHD SANY BIN HAMZAN [HULU LANGAT] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan insentif-insentif baru untuk menaik taraf kemudahan pelancongan khususnya dalam Parlimen Hulu Langat dan apakah metode pihak Kementerian dalam mempromosikannya.

JAWAPAN

YB DATO SRI TIONG KING SING
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) sentiasa memberi perhatian akan ketersediaan infrastruktur asas dalam menyokong aktiviti pelancongan di seluruh negara. MOTAC juga sentiasa bekerjasama rapat dengan semua Kerajaan Negeri, termasuklah Kerajaan Negeri Selangor dalam memastikan kemudahan di lokasi-lokasi pelancongan utama di Malaysia berada dalam keadaan selamat dan selesa untuk kegunaan para pelancong tempatan mahupun luar negara.

2. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam tempoh Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) (RP1 sehingga RP4), Kerajaan Persekutuan melalui MOTAC telah meluluskan sebanyak 48 projek pembangunan serta penyelenggaraan dengan peruntukan berjumlah RM9,326,000 kepada Negeri Selangor termasuk sejumlah RM523,000 bagi membiayai empat (4) buah projek penyelenggaraan di Hulu Langat, Selangor.

3. Selain itu, MOTAC melalui Tourism Malaysia juga komited dalam mempromosikan sektor pelancongan dan sentiasa bekerjasama dengan Kerajaan Negeri Selangor, Tourism Selangor dan Pihak Berkuasa Tempatan bagi mengenal pasti produk-produk pelancongan baharu yang berpotensi untuk dipromosikan.

4. Antara aktiviti promosi yang dianjurkan oleh Tourism Malaysia di Hulu Langat ialah:

- (i) kolaborasi bersama Tourism Selangor dalam menganjurkan Media Fam Trip “Discover Hulu Langat” oleh Majlis Perbandaran Kajang bersama media, blogger dan pempengaruh bagi mempromosikan produk pelancongan seperti Bukit Broga, SkytreX Adventure dan Sungai Congkak; dan
- (ii) program jelajah domestik bersama Tourism Selangor ke negeri Johor, Pulau Pinang dan Kelantan bagi mempromosikan produk-produk pelancongan di Negeri Selangor.

5. Sehubungan itu, MOTAC mengalu-alukan cadangan oleh Ahli Yang Berhormat dan bersedia untuk mempertimbangkan sebarang permohonan baharu selaras dengan halatuju MOTAC dan keutamaan Kerajaan Negeri Selangor melalui Unit Perancang Ekonomi Negeri Selangor bagi membantu menaiktaraf infrastruktur dan kemudahan pelancongan di Parlimen Hulu Langat khususnya dan di Negeri Selangor amnya demi menyokong industri pelancongan tempatan sekaligus menjana ekonomi setempat dengan syarat, aspek penyelenggaraan secara berkala dan pengurusan pengoperasian diberi perhatian yang sewajarnya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI SAIFUDDIN ABDULLAH
[INDERA MAHKOTA]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' SRI SAIFUDDIN ABDULLAH [INDERA MAHKOTA] minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan komitmen dan inisiatif Kerajaan dengan kerjasama NGO dan masyarakat sivil untuk terus memanfaatkan kedudukannya melalui forum antarabangsa bagi mendesak serta memastikan penyelesaian komprehensif di Palestin serta langkah proaktif dalam usaha menangani krisis kemanusiaan termasuk penyaluran bantuan kemanusiaan.

JAWAPAN

**YB DATO' SERI UTAMA HAJI MOHAMAD BIN HAJI HASAN
MENTERI LUAR NEGERI
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

Tuan Yang di-Pertua,

Saya mengucapkan terima kasih kepada **Yang Berhormat Indera Mahkota** atas pertanyaan yang dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua,

2. Malaysia sentiasa proaktif dalam menyampaikan bantuan kemanusiaan kepada rakyat Palestin terutamanya di Gaza yang sedang menderita akibat kekurangan bekalan makanan, perubatan dan keperluan asas. Saya amat memahami kebimbangan rakyat Malaysia terhadap situasi kemanusiaan di Palestin yang semakin kritikal susulan tindakan kejam rejim Israel yang sengaja mengenakan sekatan terhadap usaha kemasukan bantuan kemanusiaan ke Gaza.

3. Krisis kebuluran dan kemanusiaan yang melanda Gaza ini adalah, dengan izin, *unprecedented* dan memerlukan penglibatan bukan sahaja di peringkat kerajaan (secara *Government to Government* - G2G) tetapi juga di Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dan pergerakan Badan-Badan Bukan Kerajaan (NGO).

4. Kerajaan Malaysia sentiasa komited bekerjasama dengan NGO tempatan dan masyarakat sivil untuk terus memanfaatkan kedudukannya melalui forum antarabangsa bagi mendesak serta memastikan penyelesaian komprehensif di Palestin serta langkah proaktif dalam usaha menangani krisis kemanusiaan termasuk penyaluran bantuan kemanusiaan. Walau bagaimanapun, ia bukannya satu proses penyaluran bantuan kemanusiaan seperti kebiasaan, di mana ia boleh dilaksanakan secara terus oleh Badan-Badan Bukan Kerajaan (NGO) dengan rakan-rakan NGO Palestin.

5. Malaysia juga mengambil langkah proaktif dengan bekerjasama rapat bersama negara-negara bersepeemikiran seperti Mesir, Qatar, dan Jordan. Di samping itu, Kerajaan mengambil peluang untuk membina jambatan kerjasama antara NGO Malaysia dengan NGO di negara-negara tersebut. Ketiga-tiga negara ini telah menyatakan kesediaan untuk turut membantu menyalurkan bantuan dari Malaysia ke Palestin.

Tuan Yang di-Pertua,

6. Menyentuh mengenai bantuan kemanusiaan yang telah disalurkan oleh Malaysia ke Gaza, setakat ini, lebih kurang 5,000 tan bantuan kemanusiaan dari Malaysia telah berjaya memasuki Gaza dan memanfaatkan ratusan ribu rakyat Palestin di sana. Bantuan ini adalah daripada orang awam, syarikat, dan NGO Malaysia.

7. Pada awal konflik ini meletus, 100 tan bantuan kemanusiaan dihantar dengan penerbangan kargo melalui pintu lintasan Rafah-Gaza dan diterima oleh Kementerian Kesihatan Gaza serta Persatuan Bulan Sabit Merah Palestin (PRCS). Melalui Ops Ihsan, Malaysia telah menghantar sebanyak 46,000 kotak makanan asas harian seberat 651.2 tan yang mengandungi makanan ruji warga tempatan seperti tepung, minyak zaitun, kacang kuda, jem dan teh yang telah diagihkan di sekitar Rafah dan Deir al Balah, Gaza. Seramai 184,000 penduduk Gaza menerima manfaat dari projek ini.

8. Barangan keperluan perubatan dan ubat-ubatan, barangan perubatan pakai buang, dan keperluan makmal seberat 65 tan yang bernilai RM1,445,703.28 telah dihantar ke Hospital Al-Shifa. Selain di Gaza, barangan peralatan pembedahan bernilai RM105,741.74 juga dihantar ke Hospital Palestin di Kaherah, Mesir di bawah kendalian Persatuan Bulan Sabit Merah Palestin (PRCS). Anggaran penerima adalah berjumlah 500,000 orang.

Tuan Yang di-Pertua,

9. Perlu diingat, Malaysia tidak pernah berputus asa meneruskan sokongan kemanusiaannya walaupun Israel telah melancarkan serangan udara di pusat pengagihan bantuan kemanusiaan Ops Ihsan di kem Al-Nuseirat, Gaza, yang mengorbankan tujuh rakyat Palestin yang

merupakan sukarelawan Malaysia dan memusnahkan 2,000 kotak bantuan. Kem perlindungan oleh NGO MyCare turut diserang oleh Israel dan memusnahkan khemah-khemah yang dibina.

10. Pada waktu ini, satu-satunya pintu sempadan yang dibuka adalah melalui Jambatan Raja Hussein di Jordan. Ini kerana pintu sempadan Rafah ditutup bermula 7 Mei 2024. Dalam hal ini, Malaysia telah menyerahkan sumbangan berjumlah USD500,000 masing-masing kepada Pertubuhan Amal Hashemite Jordan (JHCO) dan Pusat Kanser Raja Hussein (KHCC) menerusi Tabung Amanah Kemanusiaan Rakyat Palestin (Akaun Amanah Kemanusiaan Rakyat Palestin - AAKRP). Malaysia bekerjasama dengan JHCO dalam menyediakan makanan, ubat-ubatan dan bekalan asas yang diperlukan untuk kelangsungan hidup dan kesejahteraan penduduk di Gaza, manakala KHCC menyediakan rawatan dan penjagaan percuma kepada rakyat Palestin yang menderita akibat kanser.

11. Malaysia juga bekerjasama dengan pertubuhan antarabangsa seperti *United Nations Relief and Works Agency* (UNRWA), *International Federation of Red Cross* (IFRC), *United Nations Developments Programme* (UNDP), *International Finance Corporation* (IFC), UN Women, dan *United Nations Population Fund* (UNFPA) bagi membantu rakyat Palestin yang tertindas.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN PRABAKARAN A/L
PARAMESWARAN [BATU]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN PRABAKARAN A/L PARAMESWARAN [BATU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah struktur dan matlamat sebenar penubuhan KL Strike Force dan bagaimanakah sasaran penyelesaian isu berkaitan pendatang asing dapat diselesaikan sepenuhnya.

JAWAPAN

**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, penubuhan *KL Strike Force* telah dicadangkan dan dipersetujui dalam Mesyuarat Jawatankuasa Kerja Keselamatan Negeri Wilayah Persekutuan Bil. 1/2024 bertarikh 27 Mei 2024. Tujuan penubuhan unit khas ini adalah untuk membentuk satu (1) pasukan yang akan bertindak secara bersepadu melibatkan pelbagai agensi seperti Polis Diraja Malaysia (PDRM), Jabatan Imigresen Malaysia (JIM), Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL), Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) dan Jabatan Kastam Diraja Malaysia (Kastam).
2. Matlamat sebenar penubuhan unit ini pula adalah bagi menangani isu lambakan aktiviti perniagaan warga asing, pengemis, gelandangan serta isu-isu semasa yang mengancam keselamatan dan ketenteraman awam di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Dalam hubungan ini, satu (1) bengkel melibatkan pelbagai agensi akan dilaksanakan bagi menyelaraskan terma rujukan penubuhan unit khas ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT,
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA, PARLIMEN KELIMA
BELAS, TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MOHD NAZRI BIN ABU
HASSAN [MERBOK]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

YB TUAN MOHD NAZRI BIN ABU HASSAN (MERBOK) minta **MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT** menyatakan pencapaian dan keberkesanan Program 2 Years Exit Programme (2YEP) iaitu satu pendekatan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) bagi membantu penerima bantuan kebajikan supaya hidup berdikari, tidak bergantung kepada bantuan selama-lamanya serta memperkasakan mereka ke arah pembangunan modal insan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) telah melaksanakan *2 Years Exit Programme* (2YEP) di bawah Pendekatan "*Productive Welfare*" bermula pada tahun 2016.

Program 2YEP adalah program pembangunan kapasiti bagi meningkatkan pendapatan klien JKM yang produktif melalui bidang keusahawanan. Klien produktif ditafsirkan kepada penerima bantuan kebajikan yang mempunyai kemampuan untuk bekerja.

Objektif utama pelaksanaan program 2YEP adalah untuk membantu penerima bantuan kebajikan JKM yang produktif ini ke arah hidup berdikari agar tidak perlu lagi bergantung kepada bantuan kebajikan Kerajaan. Dalam program ini, kemajuan atau perkembangan peserta 2YEP dipantau oleh Pekerja Kes (Pegawai JKM) di peringkat negeri/daerah selama dua (2) tahun.

Pelaksanaan program ini dilakukan dengan kerjasama strategik merentasi agensi, seperti padanan peserta dengan program-program yang ditawarkan oleh agensi kerajaan yang lain. Contohnya, Kursus Perusahaan Sosial anjuran Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (KUSKOP) serta program-program di bawah anjuran Majlis Amanah Rakyat (MARA) Jabatan Pertanian Malaysia serta Malaysia Digital Economy Corporation (MDEC).

Dari tahun 2016 hingga tahun 2024, seramai 1,787 orang peserta daripada keseluruhan 6,871 peserta program 2YEP ini telah berjaya dan tidak lagi perlu bergantung dengan bantuan bulanan JKM. Berdasarkan statistik ini, peratus pencapaian dan keberkesanan program 2YEP adalah sebanyak 26%.

Sementara itu, KPWKM melalui agensinya Institut Sosial Malaysia (ISM) sedang melaksanakan Kajian Keberkesanan Program 2YEP Kepada Penerima Bantuan JKM yang Produktif. Kajian ini bertujuan untuk menilai kekuatan dan kelemahan program 2YEP, kesesuaian tempoh dua (2) tahun sebagai *Exit Policy* dan memberi cadangan penambahbaikan program serta cadangan program lain yang sesuai untuk menjana pendapatan penerima bantuan JKM yang produktif. Kajian ini dijadual untuk selesai pada akhir tahun 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK ANDI MUHAMMAD SURYADY
BIN BANDY [KALABAKAN]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK ANDI MUHAMMAD SURYADY BIN BANDY [KALABAKAN] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan langkah dalam memastikan penarikan subsidi diesel di Semenanjung Malaysia tidak memberi kesan domino kepada kenaikan harga barangan di Sabah dengan alasan kos logistik dan pengangkutan barangan dari Semenanjung yang semakin meningkat disebabkan tindakan ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) telah melaksanakan pelbagai usaha untuk memperkuat ekosistem perdagangan dalam negeri, mendayaupayakan pengguna dan sentiasa bersiap siaga untuk memberikan perkhidmatan yang terbaik dan melindungi kepentingan rakyat.

Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan untuk menyediakan, melindungi hak dan kepentingan rakyat daripada amalan perdagangan yang tidak bertanggungjawab atau menyalahi undang-undang, memastikan harga barangan dan perkhidmatan adalah wajar dan tidak melibatkan peningkatan harga barangan yang tidak munasabah.

Ekoran langkah kerajaan melaksanakan penyasaran subsidi ke atas bahan api diesel baru-baru ini, Kerajaan melalui KPDN telah

mengambil langkah-langkah khusus bagi membendung aktiviti pencatutan atau mengambil kesempatan mengaut keuntungan dengan menggunakan penyasaran subsidi sebagai alasan.

Untuk makluman, ekoran langkah pelaksanaan penyasaran subsidi ke atas bahan api diesel baru-baru ini, KPDN telah mengambil langkah-langkah khusus bagi membendung aktiviti mencatut atau mengambil kesempatan mengaut keuntungan secara tidak munasabah dengan menggunakan penyasaran subsidi sebagai alasan. Antara langkah yang telah diambil KPDN termasuklah melaksanakan OPS KESAN 2.0 bermula 8 Jun 2024 bagi membendung aktiviti menaikkan harga barangan atau perkhidmatan ekoran penyasaran subsidi. Penguatkuasaan OPS KESAN 2.0 ini bertujuan untuk memastikan mana-mana pihak tidak mengambil kesempatan menaikkan caj perkhidmatan atau harga barangan dengan sewenang-wenangnya ekoran perubahan harga diesel kepada kadar RM3.35 seliter berbanding harga RM2.15 seliter sebelum ini.

Tambahan, bagi memastikan pemantauan berterusan harga barangan di pasaran, KPDN melaksanakan tinjauan serta semakan berdasarkan kutipan harga yang dilaksanakan oleh Pegawai Pemantau Harga dan data harga melalui sistem '*Price Catcher*'.

Di samping itu, KPDN turut memanggil syarikat-syarikat yang telah mengumumkan kenaikan harga untuk memberikan justifikasi kewajaran tindakan mereka dan diminta untuk memberikan perincian maklumat termasuk dokumen berkaitan penawaran perkhidmatan atau penjualan barangan bagi tujuan penyediaan analisis pencatutan.

Akhir sekali, KPDN akan meningkatkan penguatkuasaan dalam aspek mengekang gejala anti persaingan dalam pasaran termasuk elemen kartel bagi memastikan kepentingan pengguna terus dilindungi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN HAJI ABDUL LATIFF BIN ABDUL
RAHMAN [KUALA KRAI]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN HAJI ABDUL LATIFF BIN ABDUL RAHMAN [KUALA KRAI]
minta MENTERI PENGANGKUTAN menyatakan apakah Kementerian
bersedia menggalakkan kepada syarikat-syarikat penerbangan di
Malaysia seperti MAS, Air Asia dan sebagainya membuat pengumuman
waktu solat dan arah kiblat apabila berada di udara serta menyediakan
satu ruangan khusus untuk solat terutama untuk penerbangan jarak jauh.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pengangkutan (MOT) menggalakkan syarikat-syarikat penerbangan negara untuk membuat pengumuman waktu solat dan arah kiblat apabila berada di udara atau menyediakan suatu ruangan khusus untuk solat terutama untuk penerbangan jarak jauh. Walau bagaimanapun, sebarang keputusan berhubung perkara ini adalah keputusan komersial yang dibuat oleh syarikat penerbangan.
2. Sebagai makluman, Malaysia Aviation Group (MAG) melalui anak syarikatnya, Amal by Malaysia Airlines, menyediakan perkhidmatan pengumuman waktu masuk solat yang akan diikuti dengan azan yang telah direkod. Selain itu, Amal juga menyediakan video dalam penerbangan yang menunjukkan cara pengambilan wuduk dan panduan untuk mengerjakan solat di tempat duduk masing-masing dengan pengiraan arah kiblat semasa penerbangan. Penunjuk arah kiblat juga disediakan melalui sistem "*In-Flight Entertainment*" di dalam pesawat A350 dan A330.
3. Di samping itu, MAG ada menyediakan ruang solat khusus dalam pesawat A350 dan A330, akan tetapi oleh kerana faktor keselamatan, pihak MAG menggalakkan para penumpang untuk mendirikan solat di tempat duduk masing-masing sambil mengenakan tali pinggang keledar sepanjang penerbangan. MAG berpendirian untuk mengekalkan kaedah solat di tempat duduk masing-masing dalam penerbangan jarak jauh demi keselamatan penumpang dan krew pesawat, tambahan pula mengambil iktibar dari peristiwa cuaca buruk yang baru-baru ini berlaku dan menyebabkan insiden kecederaan kepada penumpang dalam penerbangan negara jiran.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATUK WETROM BIN BAHANDA
[KOTA MARUDU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN:

DATUK WETROM BIN BAHANDA [KOTA MARUDU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status terkini perancangan pihak Kementerian melalui Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA) berkenaan Pusat Pemindahan Sementara yang lebih luas di daerah Kota Marudu bagi menempatkan mangsa-mangsa yang terlibat dalam situasi bencana seperti banjir yang berlaku saban tahun.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YAB DATO' SERI DR. AHMAD ZAHID BIN HAMIDI,
TIMBALAN PERDANA MENTERI DAN MENTERI KEMAJUAN DESA
DAN WILAYAH**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, sebagai penambahbaikan fasiliti Pusat Pemindahan Sementara di Negeri Sabah, satu (1) lokasi telah pun dikenal pasti sebagai perintis Pusat Pemindahan Kekal Bencana (PPKB) di Negeri Sabah yang merupakan inisiatif Kerajaan untuk kemudahan dan keselesaan kepada mangsa yang ditimpa bencana. PPKB yang akan dibina merupakan satu kompleks yang boleh dikira lengkap dan luas. Ianya bukan sahaja merangkumi dewan penginapan mangsa bencana tetapi juga terdapat komponen-komponen lain bagi kemudahan kepada mangsa dan petugas.
2. Pusat Pemindahan Kekal Bencana (PPKB) perintis bagi negeri Sabah adalah di daerah Pitas dan dalam pelaksanaan oleh Kerajaan Negeri Sabah menggunakan peruntukan persekutuan. Dalam masa sama program memperkasakan PPS iaitu dengan membina PPKB yang baru ataupun menaiktaraf PPS sedia ada untuk dijadikan sebagai PPKB juga merupakan antara program yang dirangka oleh NADMA secara jangka masa panjang bergantung kepada peruntukan yang diluluskan. Program yang direncana ini bukan saja melibatkan daerah Kota Marudu di Negeri Sabah, malahan akan diperluaskan kepada seluruh negara berdasarkan data kawasan yang kerap berlaku bencana secara keseluruhannya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' INDERA DR. SUHAILI BIN ABDUL RAHMAN
[LABUAN]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' INDERA DR. SUHAILI BIN ABDUL RAHMAN [LABUAN] minta
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA menyatakan :

(a) apakah ada perancangan jangka masa singkat dan jangka masa panjang Kementerian untuk membangunkan infrastruktur pelancongan di Wilayah Persekutuan Labuan sekaligus yang dapat meningkatkan pendapatan dan ekonomi penduduk ; dan

(b) apakah ada perancangan pihak Kementerian untuk membangunkan Water Theme Park di Labuan bagi maksud menarik pelancong datang ke Labuan.

JAWAPAN

YB DATO' SRI TIONG KING SING
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perancangan untuk jangka masa pendek dan jangka masa panjang bagi pembangunan infrastruktur di setiap negeri adalah di bawah perancangan dan pelaksanaan Kerajaan Negeri iaitu melalui Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) di setiap negeri. Dalam tempoh RMKe-12 (RP1 hingga RP4) Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) telah menyalurkan sebanyak RM2.3 juta bagi empat (4) projek pembangunan dan penyelenggaraan infrastruktur pelancongan di Wilayah Persekutuan Labuan.

2. Walau bagaimanapun, setakat ini MOTAC tidak mempunyai perancangan untuk pembangunan *Water Theme Park* di Labuan. MOTAC berpandangan bahawa ia lebih wajar dibiayai oleh pihak swasta sebagaimana kebanyakan taman tema lain di negara ini dengan kadar yuran masuk yang mampu mengimbangi kos pengoperasian dan penyelenggaraan, selain mengurangkan kebergantungan kepada dana Kerajaan.

2. Walaupun begitu, MOTAC sentiasa bersedia untuk memperhalusi dan menyokong sekiranya terdapat sebarang permohonan projek pembangunan yang mampu memberikan nilai tambah dan menjadi tarikan utama kepada pelancong domestik mahupun antarabangsa di kawasan Wilayah Persekutuan Labuan pada masa hadapan. Sebarang permohonan projek pembangunan pelancongan tersebut perlulah dilihat bersekali dengan hala tuju Jabatan Wilayah Persekutuan dan Perbadanan Labuan. Setiap permohonan hendaklah dikemukakan kepada MOTAC melalui MOTAC Wilayah Persekutuan Labuan bagi tujuan pertimbangan oleh pihak Kementerian Ekonomi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN PANG HOK LIONG [LABIS]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN PANG HOK LIONG [LABIS] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan tempoh masa saman trafik sah dan berkuatkuasa setelah saman dikeluarkan dan cara pihak berkuasa maklum kepada pesalah kerana ramai pesalah masih menerima saman setelah beberapa tahun selepas saman dikeluarkan dan kenderaan berkaitan saman tersebut telah dijual.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Dalam menguatkuasakan Akta Pengangkutan Jalan 1987 [Akta 333], Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) adalah terikat dengan prosedur yang berkuatkuasa di bawah perundangan tersebut.
2. Dalam hubungan ini, mana-mana kesalahan yang dilakukan oleh pengguna jalan raya akan dikeluarkan serta merta notis kesalahan (saman) kepada Orang Kena Saman (OKS) berkenaan semasa aktiviti penguatkuasaan dijalankan. Jika melalui saluran aduan, notis saman akan dikeluarkan setelah selesai proses siasatan yang dijalankan dengan kehadiran OKS.
3. Bagi kes kesalahan menggunakan sistem kamera AWAS, notis saman akan dikeluarkan melalui pos berdaftar kepada OKS sepertimana yang ditetapkan di bawah kaedah dan peraturan berkaitan. Bagi kes kesalahan yang boleh dikompaun, OKS diberikan tempoh 60 hari untuk menyelesaikan kompaun dan sekiranya gagal, kes akan didaftarkan di mahkamah bagi tindakan selanjutnya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' ROSOL BIN WAHID
[HULU TERENGGANU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' ROSOL BIN WAHID [HULU TERENGGANU] minta **MENTERI
PERDANGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP**
menyatakan:

- (a) Perkembangan terkini program Inisiatif Payung RAHMAH seperti Menu RAHMAH dan Jualan RAHMAH; dan
- (b) Jumlah peniaga yang menyertai program Menu RAHMAH sejak mula dilaksanakan dan jumlah peniaga yang menghentikan jualan Menu RAHMAH kerana tidak mampu bertahan dengan kos perniagaan

.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Program Payung RAHMAH telah dilaksanakan sejak 11 Januari 2023 bagi membantu rakyat mendepani isu-isu berkaitan kenaikan kos sara hidup. Inisiatif Payung RAHMAH ini telah berkembang dan mendapat sambutan yang amat baik oleh segenap rakyat Malaysia melalui pelaksanaan pelbagai inisiatif di bawahnya iaitu seperti berikut Menu RAHMAH dan Jualan RAHMAH.

Mulai 1 Mac 2024, program ini telah dipertingkatkan lagi di bawah nama Inisiatif Payung RAHMAH MADANI dengan memperkenalkan beberapa inisiatif baharu seperti berikut :

- i. Program Jualan Ihsan RAHMAH (PJIR);
- ii. Program Jualan Ihsan RAHMAH (PJIR) Musim Perayaan; dan
- iii. Program Jualan Ihsan RAHMAH (PJIR) dengan penglibatan pihak swasta dan industri.

Inisiatif Menu RAHMAH telah dilancarkan pada 31 Januari 2023, ia telah mendapat sokongan daripada pelbagai pihak. Bilangan tertinggi pendaftaran pengusaha Menu RAHMAH adalah sebanyak 2,922 peniaga yang direkodkan pada 1 Jun 2023. Bilangan semasa peniaga Menu RAHMAH seperti pada 13 Jun Inisiatif Menu RAHMAH adalah bersifat sukarela dan tidak melibatkan apa-apa kos yang ditanggung oleh Kerajaan. Peniaga yang berkemampuan adalah digalakkan untuk menawarkan sekurang-kurangnya satu (1) Menu RAHMAH dalam jualan mereka.

Bagi menggalakkan penyertaan ramai pengusaha Menu RAHMAH, Kementerian telah memperkenalkan Kad Diskaun Khas Menu RAHMAH bagi membolehkan peniaga mendapatkan tawaran diskaun atau rebat daripada pasar-raya-pasar raya terpilih yang menjadi rakan strategik kepada inisiatif Menu RAHMAH.

Pelaksanaan inisiatif Jualan RAHMAH turut merangkumi pelaksanaan Program Jualan RAHMAH MADANI (PJR) adalah program jualan barangan keperluan harian. Program ini dilaksanakan di seluruh negara dengan menawarkan pengurangan harga termasuk 10% sehingga 30% berbanding harga pasaran semasa. PJR dilaksanakan melalui tiga (3) cara:

- i. Dalam premis;
- ii. Luar premis; dan
- iii. Jualan RAHMAH Bergerak (JRB).

Sehingga **14 Jun 2024**, sebanyak **4,082 PJR** telah dilaksanakan diseluruh negara melibatkan kehadiran seramai **3.2 juta** pengunjung.

KPDN dengan kerjasama pelbagai pihak akan menganjurkan sesi libat urus yang berterusan dengan pemain industri sektor peruncitan agar pelaksanaan Inisiatif Payung RAHMAH MADANI ini dapat membantu golongan sasar mengurangkan masalah kenaikan kos sara hidup yang dihadapi oleh mereka.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN RIDUAN BIN RUBIN
[TENOM]**

TARIKH : 10 JULAI 2024

SOALAN

TUAN RIDUAN BIN RUBIN [TENOM] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sejauh mana komitmen Kerajaan untuk memenuhi perkara berhubung tuntutan hak pemberian 40 peratus kepada Wilayah Sabah seperti mana yang terkandung di dalam Perjanjian Malaysia 1963 dan Perkara 112 (c) Perlembagaan Malaysia serta bilakah ianya akan dilaksanakan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Pertanyaan ini tidak wajar dijawab kerana tidak menepati Peraturan 23(1)(g) Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat memandangkan ia merupakan suatu pertanyaan yang menggelengcongan perkara yang sedang dibicarakan oleh Mahkamah (*likely to prejudice a case under trial*) dan juga merupakan suatu perkara yang masih dalam timbangan Mahkamah (*sub judice*).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : KOMANDER NORDIN BIN AHMAD ISMAIL
TLDM (BERSARA) [LUMUT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

**KOMANDER NORDIN BIN AHMAD ISMAIL TLDM (BERSARA)
[LUMUT] minta MENTERI PERTAHANAN menyatakan :**

- ((a) berapa jumlah sebenar anggota tentera yang menamatkan perkhidmatan setiap tahun dan berapa orang daripada jumlah tersebut dapat mengikuti latihan di PERHEBAT; dan
- (b) apakah langkah kementerian untuk memperkasakan perkara ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan melalui Perintah Majlis Angkatan Tentera, Bilangan 5, Tahun 2005 (PMAT Bil. 5/2005) telah mewajibkan anggota ATM yang akan bersara untuk mengikuti program Latihan Peralihan agar mereka memperoleh kemahiran dan pengalaman supaya dapat menyesuaikan diri dengan kehidupan awam setelah tamat perkhidmatan. Seperti yang telah termaktub di dalam PMAT, Latihan Peralihan disediakan dalam 6 kategori iaitu:

- i. Latihan di PERHEBAT;
- ii. Latihan Teknikal dan Vokasional;
- iii. Latihan Pertanian dan Penternakan;
- iv. Latihan Sambil Kerja;
- v. Latihan Pengurusan; dan
- vi. Latihan Persendirian.

Bagi tempoh 3 tahun, iaitu 2021 hingga 2023, sejumlah 17,115 anggota ATM telah menamatkan perkhidmatan. Daripada jumlah itu, seramai 14, 619 anggota (85.4%) telah memilih untuk mengikuti latihan dalam kategori 1 iaitu Latihan di PERHEBAT. Manakala, bakinya sebanyak 2,496 orang (14.6%) lagi telah memilih 5 kategori dalam Latihan Peralihan.

Bagi memperkasakan program-program Latihan di PERHEBAT, PERHEBAT akan terus meningkatkan kualiti latihan dan merangka kerjasama dengan pelbagai agensi awam dan swasta untuk membantu memperkasa sosioekonomi veteran ATM terutamanya dalam inisiatif penempatan pekerjaan. Sebagai contoh, mulai tahun ini, beberapa kursus teknikal akan dilaksanakan di Pusat Latihan dan Bimbingan Veteran (PLBV) di beberapa negeri seperti Kursus Pengurusan Kontraktor Binaan, Usahawan Penyediaan Makanan, Jahitan Kusyen dan Kanvas serta Usahawan Spa Kendaraan.

PERHEBAT juga telah memeterai kerjasama MoU bersama agensi dan Institut Pengajian Tinggi (IPT) seperti Universiti Putra Malaysia, Universiti Malaysia Kelantan, Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah, GIATMARA, GGS Global Sdn. Bhd., Bravo Energy Sdn. Bhd. dan Seicom System Sdn. Bhd. untuk program latihan dan penempatan pekerjaan.

Kolaborasi dengan institusi perbankan turut diadakan menerusi MoU bersama Agrobank, Affin Islamic Bank, Bank Muamalat Malaysia dan Bank Simpanan Nasional yang menyediakan latihan dan insentif perniagaan kepada veteran ATM.

Langkah ini bertepatan dengan matlamat Kerajaan untuk memastikan setiap pihak iaitu agensi kerajaan, GLC, GLIC serta swasta, mengambil tanggungjawab dan peranan masing-masing untuk menyediakan peluang kerjaya kedua kepada veteran ATM demi kelestarian hidup mereka yang telah banyak berbakti kepada negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN HASSAN BIN ABDUL KARIM
[PASIR GUDANG]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN HASSAN BIN ABDUL KARIM [PASIR GUDANG] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah kena pada tempatnya bagi Ketua Pengarah SPRM yang merupakan hanya sebagai ketua sebuah agensi penyiasatan dan bukannya seorang Peguam Negara atau Pendakwa Raya menyatakan bahawa tiada salah suami seorang Menteri menerima tender sebuah Kerajaan Negeri. Tidakkah itu telah melangkaui bidang kuasanya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, berhubung bidang kuasa Ketua Pesuruhjaya Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), secara amnya subseksyen 5(5) Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia 2009 [Akta 694] memperuntukkan bahawa Ketua Pesuruhjaya SPRM bertanggungjawab untuk memberi arahan, kawalan dan pengawasan segala perkara yang berhubung dengan urusan SPRM termasuk dari segi operasi dan penyiasatan.
2. Manakala subseksyen 5(6) memperuntukkan bahawa Ketua Pesuruhjaya SPRM hendaklah juga mempunyai apa-apa kuasa Timbalan Pendakwa Raya sebagaimana yang diberi kuasa oleh Pendakwa Raya bagi maksud Akta ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' INDERA DR. SUHAILI BIN ABDUL
RAHMAN [LABUAN]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' INDERA DR. SUHAILI BIN ABDUL RAHMAN [LABUAN] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan mengapa kualiti perkhidmatan internet dan WIFI yang disediakan oleh TM UNIFI di Wilayah Persekutuan Labuan sering kali terganggu, tidak stabil dan kualiti kepantasan serta kelajuan internet yang sangat teruk.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Perkhidmatan Unifi di Wilayah Persekutuan Labuan (WP Labuan) sehingga 1 Jun 2024 mempunyai capaian gentian optik sepanjang 487km yang menyediakan perkhidmatan kepada lebih 16,000 premis. Daripada 24,000 orang penduduk WP Labuan, kadar liputan premis tersedia dengan capaian gentian optik telah mencecah sebanyak 70% liputan di kawasan berpenduduk. Jumlah pelanggan yang telah melanggan perkhidmatan Unifi di WP Labuan adalah seramai 11,051 orang untuk perkhidmatan Unifi kediaman (Unifi Home), 764 orang pelanggan Unifi bagi Perusahaan Kecil dan Sederhana (SME) serta pelanggan dari sektor awam dan sektor industri pula adalah sebanyak 466 orang pelanggan.

Melalui inisiatif perlaksanaan program JENDELA 2, status capaian gentian optik di kawasan WP Labuan adalah melebihi sasaran pelaksanaan projek iaitu sebanyak 2,632 (331%) premis dirancang telah tersedia dengan capaian gentian optik berbanding dengan sasaran sebanyak 795 premis untuk tempoh tiga tahun. Penaiktarafan ini juga bertujuan mengurangkan kadar gangguan perkhidmatan Unifi di WP Labuan.

Dalam usaha memastikan kualiti perkhidmatan Unifi di WP Labuan dalam keadaan baik, pihak TM akan memastikan sebarang gangguan yang melibatkan perkhidmatan TM akan dibaik pulih dalam tempoh kurang daripada 24 jam. Dalam usaha tersebut, TM kini mempunyai kekuatan anggota seramai 39 orang yang terdiri daripada 16 orang anggota teknikal, 19 orang anggota dari unit jualan dan sokongan serta 4 orang rakan niaga bagi menangani sebarang masalah perkhidmatan yang terganggu berpunca daripada ketidakstabilan rangkaian dan kualiti kelajuan internet tersebut.

Sejak tahun 2022 sehingga 31 Mei 2024, terdapat 10 aduan telah dikemukakan oleh pelanggan TM Unifi di WP Labuan kepada Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) yang

merangkumi kelajuan internet dan gangguan perkhidmatan di mana kesemua aduan ini telah diselesaikan.

Secara amnya, beberapa faktor yang boleh menyumbang kepada isyarat WiFi yang perlahan antaranya pada peralatan *Customer Premises Equipment* (CPE) seperti WiFi *router* yang tidak menggunakan teknologi WiFi terkini, ketiadaan *mesh* WiFi untuk kediaman yang besar, kedudukan WiFi *router* yang tidak strategik serta kedudukan WiFi *router* diletakkan bersebelahan dengan peralatan tanpa wayar seperti ketuhar gelombang mikro. Pihak pemberi perkhidmatan seperti TM akan menyiasat semua aduan yang diterima bagi memberi resolusi terbaik.

Sekiranya penduduk setempat mengalami isu perkhidmatan internet, maklum balas dan aduan kepada pihak pemberi perkhidmatan secara terus adalah amat diperlukan bagi membolehkan tindakan selanjutnya boleh dilaksanakan. Sebarang aduan juga boleh disalurkan terus kepada pemberi perkhidmatan atau portal aduan MCMC menerusi pautan laman sesawang di <https://aduan.mcmc.gov.my>.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' MUHAMMAD BAKHTIAR BIN
WAN CHIK [BALIK PULAU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' MUHAMMAD BAKHTIAR BIN WAN CHIK [BALIK PULAU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan usaha Kerajaan untuk mengkaji semula persempadanan kawasan Parlimen dengan mengambil kira faktor-faktor seperti kesulitan atau kesukaran perhubungan, pengangkutan, keluasan kawasan, demografi dan sebagainya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) menjalankan urusan kajian semula persempadanan bahagian-bahagian pilihan raya Persekutuan dan negeri berlandaskan kepada prinsip-prinsip dan tatacara persempadanan yang ditetapkan di bawah Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan serta menurut bidang kuasa SPR yang diperuntukkan di bawah Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan.

2. Berdasarkan peruntukan yang ditetapkan oleh Perlembagaan, prinsip-prinsip persempadanan yang dipegang oleh SPR adalah seperti berikut:

- i. Kemudahan diadakan bagi pemilih-pemilih keluar mengundi semasa pilihan raya dan bahagian pilihan raya tidak merentasi sempadan negeri;
- ii. Mengambil kira kemudahan pentadbiran yang boleh didapati dalam bahagian pilihanraya itu untuk mengadakan jentera yang perlu bagi pendaftaran dan pengundian;
- iii. Jumlah pemilih yang lebih kurang sama banyak bagi setiap bahagian pilihan raya dalam sesebuah Negeri kecuali apabila terdapat kesukaran perhubungan dan pengangkutan yang dihadapi di luar bandar, luas bahagian pilihan raya patut diberi pertimbangan; dan
- iv. Mengekalkan hubungan masyarakat tempatan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN HAJI ABDUL LATIFF BIN ABDUL
RAHMAN [KUALA KRAI]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN HAJI ABDUL LATIFF BIN ABDUL RAHMAN [KUALA KRAI]
minta MENTERI PENGANGKUTAN menyatakan:

- (a) adakah Kerajaan bercadang menyelaraskan harga untuk membuat lesen kenderaan memandangkan harga berlainan di setiap institut memandu; dan
- (b) adakah Kerajaan bercadang menambah unsur-unsur agama dan kerohanian seperti doa sebelum memulakan perjalanan di dalam silibus Kokurikulum Pendidikan Pemandu (KPP).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

(a) PENETAPAN KADAR FI BAGI LATIHAN DAN UJIAN MEMANDU

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) **telah menetapkan harga siling (atau harga maksimum)** yang boleh dikenakan kepada calon bagi mendapatkan suatu permohonan lesen memandu mengikut kelas-kelas kenderaan motor. Kadar harga siling yang telah ditetapkan ini mengandungi elemen-elemen kos tetap yang perlu ditanggung oleh pihak Institut Memandu (IM) dan kadar fi perkhidmatan Kerajaan. Antara elemen kos tetap yang telah diambil kira di dalam kadar harga siling ini adalah fi pendaftaran, kadar sewaan ruang pejabat, sewaan kenderaan, bayaran kelas teori/praktikal, kos tenaga pengajar, bayaran ujian berkomputer, yuran perkhidmatan dan kos utiliti.
2. Bagi **kelas kenderaan B** (motosikal melebihi 500cc), harga siling adalah **RM900**. Bagi **kelas kenderaan B2** (motosikal tidak melebihi 250cc), harga siling adalah **RM350.00**. Bagi **kelas kenderaan D** (motokar BTM tidak melebihi 3500kg) adalah **RM1,150**, dan bagi **kelas kenderaan DA** (motokar tanpa pedal klac BTM tidak melebihi 3500kg) adalah **RM1,250**.
3. Penetapan kadar siling (harga maksima) yang boleh dikenakan oleh Institut Memandu kepada calon merupakan satu kaedah bagi mewujudkan satu persaingan yang sihat di kalangan IM untuk meningkatkan tahap kualiti perkhidmatan mereka. Orang ramai seterusnya boleh membuat pilihan institut-institut memandu berdasarkan kualiti perkhidmatan yang disediakan dan menilai sendiri kadar fi yang akan dikenakan. Kadar siling yang ditetapkan telah mengambil kira kadar bersesuaian berdasarkan harga pasaran semasa, kadar-kadar fi perkhidmatan serta kos pengoperasian IM sendiri.

4. Namun begitu, sekiranya Institut Memandu (IM) mengenakan caj tambahan atau di luar daripada elemen kos yang telah ditetapkan di bawah harga siling, maka pihak IM perlu menyatakan secara terperinci setiap elemen kos tambahan yang dikenakan kepada calon. Pihak IM juga perlu mendapatkan persetujuan calon ke atas caj tambahan yang dikenakan oleh pihak IM bagi mengelakkan sebarang permasalahan di antara kedua belah pihak. Secara umumnya, antara elemen atau pakej tambahan yang sering disediakan oleh IM termasuklah kemudahan pengangkutan dari rumah dan ke lokasi IM (pergi/balik), penyediaan makan minum sepanjang kursus dan bayaran latihan ulangan. Elemen kos tambahan sebegini yang kebiasaannya menjadikan harga bayaran terkumpul yang perlu dibayar oleh calon adalah melebihi daripada harga had siling dan berbeza mengikut IM masing-masing. Namun, calon atau orang ramai adalah bebas sama ada memilih untuk melanggan dan mendapatkan perkhidmatan tambahan berkenaan atau sebaliknya.

(b) PENAMBAHAN ELEMEN KEROHANIAN DI DALAM KURIKULUM PENDIDIKAN PEMANDU (KPP)

5. Kementerian Pengangkutan mengambil maklum akan cadangan berkaitan membaca doa sebelum memulakan perjalanan ke dalam modul Buku Kurikulum Pendidikan Pemandu (KPP). Perkara ini bersifat peribadi dan mengikut kepercayaan masing-masing.

Sekian, terima kasih

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN SYAHREDZAN BIN JOHAN
[BANGI]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN SYAHREDZAN BIN JOHAN [BANGI] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan usaha Kerajaan dalam pelaksanaan reformasi pilihan raya dengan memantau :

(a) lantikan Pengerusi dan ahli-ahli Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) melalui proses dan prosedur Parlimen untuk memastikan SPR bebas dan adil; dan

(b) meminda Akta Kesalahan Pilihan Raya yang digunakan melebihi 20 tahun tanpa sebarang pindaan dan memberi kuasa penguatkuasaan kepada SPR.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, berdasarkan kepada peruntukan Fasal (1) Perkara 114 Perlembagaan Persekutuan, urusan pelantikan anggota-anggota SPR yang terdiri daripada Pengerusi, Timbalan Pengerusi dan 5 orang ahli lain adalah jelas suatu prerogatif di bawah Perlembagaan Persekutuan diberikan kepada Yang di-Pertuan Agong setelah berunding dengan Majlis Raja-Raja.
2. SPR sedang menilai dan mengkaji Akta Pilihan Raya 1954 bagi memastikan perundangan berkenaan dapat ditambah baik. Namun demikian, semua pihak yang terlibat khususnya parti politik diminta untuk mematuhi undang-undang yang sedang berkuat kuasa bagi memastikan perjalanan pilihan raya dilaksanakan dengan teratur.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN WAN RAZALI BIN WAN NOR [KUANTAN]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN WAN RAZALI BIN WAN NOR [KUANTAN] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan jumlah kenderaan jenis diesel persendirian milik individu yang berdaftar sehingga Mei 2024 dengan pecahan mengikut negeri.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bilangan kenderaan persendirian milik individu jenis diesel yang berdaftar sehingga Mei 2024 adalah sebanyak 196 bagi motosikal dan 1,013,843 bagi motokar, menjadikan **jumlah keseluruhan sebanyak 1,014,039 buah** kenderaan persendirian milik individu jenis diesel yang berdaftar di seluruh Malaysia.
2. Daripada jumlah tersebut, statistik mencatatkan pecahan mengikut negeri yang **tertinggi** bilangan kenderaan persendirian jenis diesel yang berdaftar sehingga Mei 2024 adalah **negeri Sabah (18.44%)** iaitu 187,006 buah kenderaan diesel (11 motosikal dan 186,995 motokar) dan diikuti Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur (18.43%) iaitu 186,885 buah kenderaan diesel (40 motosikal dan 186,845 motokar).
3. Manakala negeri yang mencatatkan bilangan kenderaan persendirian milik individu jenis diesel yang **paling rendah adalah Wilayah Persekutuan Putrajaya (0.02%)** iaitu 202 buah kenderaan diesel (3 motosikal dan 199 motokar).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN RODIYAH BINTI SAPIEE [BATANG
SADONG]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

PUAN RODIYAH BINTI SAPIEE [BATANG SADONG] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan mengapa penerimaan isyarat telekomunikasi di kawasan Parlimen Batang Sadong amat lemah dan kerap tidak stabil. Apakah tindakan yang telah diambil untuk mempercepatkan dan mendorong penyedia telekomunikasi atau "Telco Provider" memasang pemancar di kawasan pedalaman Sarawak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Setakat 30 April 2024, inisiatif yang telah dijalankan di bawah Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) di Parlimen Batang Sadong adalah termasuk dua menara komunikasi baharu yang telah siap dibina daripada lapan yang dirancang. Kesemua 51 stesen pemancar juga telah turut siap dinaik taraf dan sebanyak 1,620 premis daripada 2,335 yang dirancang telah tersedia dengan capaian jalur lebar gentian optik. Kesemua inisiatif ini dijadual siap secara berperingkat sehingga suku keempat tahun 2025.

Selain inisiatif Pelan JENDELA, Kerajaan Negeri Sarawak melalui Sarawak Multimedia Authority (SMA) dan Sarawak Digital Economy Corporation Berhad (SDEC) juga sedang melaksanakan inisiatif pembinaan 600 buah menara baharu (SMART 600) bagi menambah baik liputan internet di Sarawak. Kerajaan Persekutuan dan syarikat penyedia perkhidmatan mudah alih telah bersetuju berkongsi kos pembiayaan bagi operasi menara di bawah inisiatif tersebut untuk tempoh tiga tahun.

Majlis Menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) SMART 600 *Multi Operator Core Network* (MOCN) antara SDEC dan Pengendali Rangkaian Mudah Alih atau, dengan izin, *Mobile Network Operators* (MNOs) telah termeterai pada 24 Mei 2024. Setakat ini, sebanyak 11 menara baharu telah siap beroperasi dan tiga menara masih dalam peringkat pelaksanaan di bawah inisiatif SMART 600 di Parlimen Batang Sadong.

Secara umumnya antara cabaran yang dihadapi dalam melaksanakan pembinaan menara komunikasi adalah seperti berikut:

- (i) Proses perolehan tapak yang memakan masa yang lama menyumbang kepada kelewatan projek. Proses rundingan yang tidak berjaya akan melibatkan penempatan semula tapak di lokasi lain dan secara tidak langsung meningkatkan kos dan masa;

- (ii) Kekurangan tenaga kerja mahir dan bertauliah serta gangguan bekalan bahan binaan struktur menara komunikasi pada peringkat awal pelaksanaan projek memberikan impak kepada kemajuan dan capaian peratusan kesiapan secara keseluruhan;
- (iii) Kerja-kerja pembinaan terbantut akibat faktor cuaca terutama pada musim tengkujuh. Pergerakan jentera untuk penghantaran bekalan bahan binaan juga terjejas akibat air sungai yang terlalu deras atau akses jalan yang rosak, terputus dan tidak selamat digunakan; dan
- (iv) Faktor bentuk muka bumi dan kedudukan geografi seperti di kawasan berbukit-bukau juga menjadi cabaran bagi mendapatkan *Line of Sight (LOS)* selain daripada taburan penduduk yang berselerak dengan kepadatan yang rendah, tiadanya infrastruktur asas seperti jalan yang berturap dan punca bekalan elektrik yang stabil dalam pembangunan infrastruktur di sesuatu kawasan.

Kerajaan sentiasa cakna dan prihatin akan perkhidmatan internet jalur lebar di seluruh negara termasuklah di Sarawak yang sering dibangkitkan. Kementerian ini telah mengadakan perbincangan bersama beberapa syarikat Penyedia Kemudahan Rangkaian yang dipertanggungjawabkan bagi kerja-kerja pembinaan menara bagi projek menara baharu JENDELA Fasa 1 di Sarawak pada 27 Mei 2024 bagi mengenal pasti masalah yang dihadapi dalam menyiapkan projek tersebut. Kesemua syarikat Penyedia Kemudahan Rangkaian yang berkaitan telah diberikan amaran akhir dan tindakan tegas akan diambil terhadap kontraktor yang culas, lewat dan gagal menyiapkan pembinaan menara pada masa yang ditetapkan.

MCMC sentiasa bekerjasama rapat dengan pihak berkepentingan terutamanya Kementerian Utiliti dan Telekomunikasi Sarawak, Jabatan Tanah dan Survei serta SMA untuk menyelesaikan isu di lapangan bagi memastikan keseluruhan inisiatif JENDELA berjalan dengan lancar dan siap mengikut jadual.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA, PARLIMEN KELIMA
BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB DATO' HAJAH MUMTAZ MD NAWI
[TUMPAT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

YB YB DATO' HAJAH MUMTAZ BINTI MD NAWI (TUMPAT) minta **MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT** menyatakan apakah kajian dan statistik mengikut jantina, demografi dan umur pelaku Akta Anti-Menghendap dan Akta Gangguan Seksual sejak 10 tahun lalu dan apakah faktor kes ini meningkat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Pindaan ke atas Kanun Keseksaan [Akta 574] dan Kanun Tatacara Jenayah [Akta 593] untuk menjadikan perbuatan menghendap sebagai satu kesalahan jenayah telah berkuatkuasa mulai 31 Mei 2023. Sehingga 31 Mei 2024, pihak Polis Diraja Malaysia (PDRM) telah menerima sebanyak 50 aduan. Pendakwaan pertama bagi kesalahan ini telah dibuat pada bulan Ogos 2023. Pecahan statistik ini mengikut jantina adalah 43 pelaku lelaki, empat (4) pelaku perempuan manakala tiga (3) lagi pelaku tidak dapat dikenal pasti jantina. Manakala pecahan pelaku mengikut umur adalah 30 orang berumur 18 tahun dan ke atas, tidak diketahui 20 dan tiada pelaku berumur bawah 18 tahun dilaporkan. Walaubagaimanapun, terdapat aduan dimana jantina dan umur pelaku tidak dapat dikenal pasti kerana pelbagai faktor, antaranya kerana perlakuan jenayah menghendap tersebut dilakukan secara dalam talian.

2. Sementara itu, Akta Antigangguan Seksual 2022 [Akta 840] di bawah seliaan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) telah dikuatkuasakan sepenuhnya pada 8 Mac 2024. Sehingga 8 Jun 2024, sebanyak empat (4) aduan gangguan seksual telah diterima oleh Tribunal bagi Antigangguan Seksual. Pecahan data menunjukkan bahawa bagi keempat-empat aduan tersebut, pelaku atau respondennya adalah lelaki yang juga berumur 18 tahun ke atas. Sejak pengoperasian Tribunal bagi Antigangguan Seksual pada bulan Mac yang lalu, sesi pendengaran kes kali pertama telah dibuat pada 23 Mei 2024.

3. Mengambil kira tempoh penguatkuasaan kedua-dua perundangan ini masih lagi baharu, trend bilangan aduan dan laporan masih belum dapat dikenal pasti.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN LEE CHEAN CHUNG
[PETALING JAYA]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN LEE CHEAN CHUNG [PETALING JAYA] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan apakah tindakan Kementerian bagi mewajibkan penguatkuasaan had laju 30km/j di kawasan sekolah bagi memenuhi asas keperluan untuk kanak-kanak dan apakah usaha-usaha yang dijalankan bagi mempromosikan penggunaan mod pengangkutan aktif seperti berjalan kaki, berbasikal dan untuk golongan orang kurang upaya (OKU).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, had kelajuan 30 km/j di kawasan sekolah sekarang adalah bersifat penasihat (*advisory*) berdasarkan garis panduan sedia ada iaitu Nota Teknik Jalan [NTJ 34/2016] dan ATJ 2A/85 (Pindaan 2019) mengikut peruntukan Seksyen 69 (2), KKR.
2. Di kawasan sekolah juga biasanya dipasang beberapa jenis penenang trafik (*traffic calming*) sebagai salah satu kaedah pengurusan kelajuan seperti bonggol jalan (*speed hump*), jalur rentas kuning (*yellow transverse bar*), permukaan jalan bertekstur (*textured pavement*) dan lintasan pejalan kaki berbonggol (*raised crosswalk*).
3. Kementerian Pengangkutan dengan kerjasama Kementerian Kerja Raya (KKR) dan Universiti Putra Malaysia (UPM) sedang meneliti cadangan penetapan hadlaju 30 km/j di kawasan sekolah. Antara perkara yang perlu diberi pertimbangan lanjut sekiranya cadangan ini hendak dilaksanakan adalah mengambil kira sekolah yang terletak di jalan-jalan Persekutuan yang mempunyai had laju yang tinggi seperti 80km/j, atau 90km/j. Perubahan had laju yang mendadak dengan jarak yang tidak mencukupi boleh menyebabkan nahas jalan raya.
4. Dalam usaha mempromosikan penggunaan mod pengangkutan aktif seperti berjalan kaki, berbasikal dan untuk golongan orang kurang upaya (OKU), sekaligus meningkatkan tahap keselamatan penggunaan mod ini, terdapat beberapa program dan sesi libat urus yang telah dijalankan dan yang sedang dirangka seperti:
 - i. Kementerian Pengangkutan melalui MIROS telah membangunkan *Safe Cycling Guideline* bagi mendidik orang ramai dalam tatacara pengendalian dan tunggangan basikal dengan selamat. Garis panduan ini boleh dicapai melalui laman sesawang Kementerian Pengangkutan Malaysia dan laman sesawang MIROS;

- ii. Di samping itu, pada November 2023 yang lalu, MIROS bersama beberapa pihak berkepentingan di bawah Pelan Keselamatan Jalan Raya Malaysia (PKJRM) 2022-2030 telah mengadakan sesi libat urus bersama beberapa wakil persatuan OKU bagi meneliti keperluan membangunkan garis panduan keselamatan kenderaan OKU;
- iii. Kementerian Pengangkutan Malaysia secara prinsipnya telah bersetuju dengan penggunaan Garis Panduan Pelaksanaan Sandbox Mikromobiliti (GPPSM) yang dibangunkan oleh MIROS sebagai syarat bagi kelulusan khas Kaedah Larangan Penggunaan Kenderaan Mikromobiliti. Garis panduan ini bertujuan untuk membantu pihak berkuasa yang berkenaan memastikan ekosistem pengoperasian kenderaan mikromobiliti berjalan dalam persekitaran yang selamat, termasuklah keperluan pemilihan lokasi pengoperasian kenderaan mikromobiliti yang selamat, keperluan keselamatan pengguna dan keselamatan kenderaan mikromobiliti.
- iv. Selain itu, keperluan untuk mengadakan program-program advokasi keselamatan penggunaan kenderaan mikromobiliti dan sesi libat urus bersama komuniti turut dinyatakan di dalam garis panduan ini dalam usaha menggalakkan penggunaan mod pengangkutan ini ke arah yang lebih selamat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI SAIFUDDIN ABDULLAH
[INDERA MAHKOTA]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' SRI SAIFUDDIN ABDULLAH [INDERA MAHKOTA] minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan pendirian Kerajaan berhubung cadangan menyemak semula '*two-state solutions*' atau penyelesaian dua negara bagi mempertahankan kedaulatan rakyat Palestin di Gaza.

JAWAPAN

**YB DATO' SERI UTAMA HAJI MOHAMAD BIN HAJI HASAN
MENTERI LUAR NEGERI
KEMENTERIAN LUAR NEGERI**

Tuan Yang di-Pertua,

Saya mengucapkan terima kasih kepada **Yang Berhormat Indera Mahkota** atas pertanyaan yang dikemukakan.

2. Malaysia menyokong penuh perjuangan rakyat Palestin untuk mendapatkan negara yang merdeka dan berdaulat berdasarkan sempadan pra-1967 dengan Baitulmaqdis Timur sebagai ibu negara Palestin. Sepertimana Yang Berhormat sedia maklum, berbagai-bagai cara dan usaha telah dilakukan di pelbagai peringkat untuk mencari jalan penyelesaian terhadap konflik di Palestin. Penyelesaian yang diterima oleh masyarakat antarabangsa adalah melalui kaedah Penyelesaian Dua Negara.

3. Penyelesaian Dua Negara ini bermula dengan Perjanjian Oslo yang disokong oleh masyarakat antarabangsa termasuk pemimpin *Palestinian Liberation Organization* (PLO). Perjanjian Oslo merupakan proses damai untuk menyelesaikan konflik antara Palestin dan Israel yang ditandatangani di Washington, Amerika Syarikat pada 1993 dan di Taba, Mesir pada 1995.

4. Kesepakatan penyelesaian dua negara ini juga berdasarkan kepada resolusi-resolusi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) yang diperakui di Majlis Keselamatan PBB seperti Resolusi 242 (1967), Resolusi 338 (1973), Resolusi 1397 (2002) dan Resolusi 1402 (2002).

5. Penyelesaian Dua Negara merupakan satu kesepakatan antarabangsa, atau dengan izin, *international consensus* yang dipersetujui ke arah penyelesaian konflik di Palestin. Penyelesaian Dua Negara ini disokong masyarakat antarabangsa termasuk pertubuhan antarabangsa seperti Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB),

SOALAN NO: 54

Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC), negara-negara Liga Arab dan Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN).

6. Malaysia telah menyokong Penyelesaian Dua Negara. Malaysia juga menekankan supaya pengembalian hak mutlak bebas kepada rakyat Palestin daripada pendudukan haram Israel dan pengembalian hak tanah yang telah dirampas daripada rakyat Palestin bagi membolehkan mereka mendapat hak untuk kembali, atau dengan izin, *right to return* ke tanah air mereka. Melalui pendirian ini, setiap rakyat Palestin yang diusir secara paksa oleh Israel sejak Peristiwa Nakba pada tahun 1948 berhak untuk kembali ke tanah milik mereka pada masa akan datang. Secara dasarnya, Malaysia akan terus menyokong pendirian dan segala usaha yang diperjuangkan Palestin.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN PRABAKARAN A/L
PARAMESWARAN [BATU]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN PRABAKARAN A/L PARAMESWARAN [BATU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah komponen 2.63% projek ROLKL yang masih belum disiapkan sebagaimana yang dipaparkan dalam laman web JWP. Adakah JWP bercadang untuk menjenamakan semula ROLKL supaya senang dibezakan fasa ROL mana yang diselenggara oleh JWP.

JAWAPAN

**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga 31 Mei 2024 peratusan komponen pembersihan sungai Projek *River of Life* (RoL) yang belum siap ialah 2.48% berbanding 2.63% pada 30 April 2024 iaitu dengan peningkatan sebanyak 0.15%. Faktor kelewatan pelaksanaan adalah disebabkan ketidakupayaan kontraktor untuk menyiapkan projek, pengalihan utiliti, urusan dengan pihak ketiga seperti Koridor Utiliti Selangor (KUSEL) dan bantahan awam, keperluan kerja yang lebih rumit kerana komposisi bawah tanah yang pelbagai serta jentera perlu beroperasi di kawasan yang terhad.

2. Pakej-pakej di bawah komponen pembersihan sungai Projek RoL yang masih belum siap adalah seperti berikut:

- i. pakej D56 pembinaan rangkaian paip pembetungan di Batu, Jinjang Kepong (Fasa 2 Zon 1C);
- ii. pakej D43 pembinaan rangkaian paip pembetungan di Batu;
- iii. pakej D44 pembinaan rangkaian paip pembetungan di Bunus;
- iv. pakej D39 kerja-kerja penyambungan premis ke pembetungan awam di kawasan Taman Seputeh, Kuala Lumpur;
- v. pakej D41 kerja-kerja penyambungan premis ke pembetungan awam di kawasan Taman Shanghai, Jalan Jugra dan Jalan Tan Yew Lai 1, Kuala Lumpur;
- vi. pakej D42 kerja-kerja penyambungan premis ke pembetungan awam di kawasan Ampang Hilir, Kuala Lumpur;
- vii. kerja-kerja penjajaran semula paip pembetungan di Rancangan Tebatan Banjir Sri Rampai, Kuala Lumpur; dan
- viii. pembinaan Loji Rawatan Kumbahan Serantau Batu, Jinjang Kepong, Kuala Lumpur.

3. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jabatan Wilayah Persekutuan (JWP) bertanggungjawab menyelaras dan memantau pelaksanaan keseluruhan pembangunan Projek RoL. Manakala agensi pelaksana adalah Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS), Jabatan Perkhidmatan Pembetungan (JPP), Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL), Majlis Perbandaran Ampang Jaya (MPAJ), Majlis Perbandaran Selayang (MPS) dan Jabatan Kerajaan Tempatan (JKT).

4. JWP tidak berhasrat untuk menjenamakan semula ROLKL dan akan mengekalkannya kerana telah dikenali di peringkat tempatan serta antarabangsa. Tambahan itu, komponen pengindahan sungai Projek RoL juga telah berjaya memberi gambaran yang positif kepada umum apabila tersenarai dalam *World's 10 best waterfront districts* oleh *Independent* (portal berita dalam talian United Kingdom). Antara pengiktirafan antarabangsa telah diperolehi bagi projek ini antaranya seperti berikut:

- i. salah satu daripada 10 lanskap pancutan air terbaik di dunia oleh *The Independent* pada tahun 2019;
- ii. *The International Award for Liveable Communities 2021* bagi Projek River of Life (Presint 7);
- iii. 4 Star in the *Universal Access Design Audit by the Universal Design Auditors from the International Islamic University of Malaysia*, November 2019;
- iv. *President Award Transforming Kuala Lumpur Heritage Quarters Urban Landscape*, 2018; dan
- v. *Gold Award, Singapore Landscape Architecture Award 2015 River of Life Master Plan*.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN JUSOH
[BESUT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN:

DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN JUSOH [BESUT] minta
PERDANA MENTERI menyatakan :

- (a) senarai entiti yang berkaitan dengan pengurusan integriti atau yang ditubuhkan bertujuan untuk menangani rasuah di setiap peringkat pentadbiran dan nyatakan fungsi khusus setiap entiti tersebut; dan
- (b) kos yang diperuntukkan oleh Kerajaan untuk setiap entiti tersebut menjalankan fungsinya.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat,

1. Sehingga 31 Mei 2024, sebanyak 424 Unit Integriti (UI) telah ditubuhkan disektor awam manakala 270 pegawai ditempatkan disektor awam sebagai Pegawai Perhubungan Integriti (ILO) bagi agensi yang

tidak menubuhkan UI. Pecahan jumlah UI dan ILO melibatkan Kluster Agensi seperti berikut:

KLUSTER AGENSI	BILANGAN UNIT INTEGRITI (UI)	BILANGAN PEGAWAI PERHUBUNGAN INTEGRITI (ILO) (agensi yang tidak menubuhkan UI tetapi melantik ILO untuk melaksanakan fungsi UI)
Kementerian Persekutuan	28	-
Jabatan Persekutuan	71	39
Kementerian Kerajaan Negeri	11	3
Jabatan Kerajaan Negeri	99	137
SUK Kerajaan Negeri	13	-
Badan Berkanun Persekutuan	108	19
Badan Berkanun Negeri	59	51
Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Persekutuan	-	-
Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Negeri	35	21
JUMLAH	424	270

2. Ketua UI di agensi-agensi ini juga mempunyai pertauliahan Pegawai Integriti Bertauliah (*Certified Integrity Officer/CeIO*) atau lain-lain kelayakan seperti mana yang diiktiraf oleh Lembaga Pentauliahan Pegawai Integriti yang diurusetikan oleh SPRM. Terdapat juga pegawai-pegawai SPRM yang ditempatkan di agensi ini mengikut mengikut gred-gred tertentu bagi menjalankan fungsi-fungsi UI.

3. Berdasarkan Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 6 Tahun 2013 – Penubuhan Unit Integriti (UI) di Semua Agensi Awam yang kini dikenali

sebagai **Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia Versi 1.0 (2022)**, **SP.1.2.1 (PPSM SP.1.2.1 tahun 2022)**, merupakan keputusan Kerajaan mengenai penubuhkan Unit Integriti yang bertindak sebagai *focal point* kepada pengurusan isu-isu berkaitan integriti di semua agensi awam. Fungsi teras UI adalah seperti berikut:

- a. **Tadbir Urus** - Memastikan tadbir urus terbaik dilaksanakan di samping menangani isu-isu integriti, terutamanya berkaitan perilaku rasuah, penyelewengan dan salah guna kuasa dalam agensi;
- b. **Pengukuhan Integriti** - Bertanggungjawab menyelaraskan dan melaksanakan program kesedaran, latihan, seminar dan pendidikan bagi meningkatkan amalan nilai-nilai murni, etika dan integriti pegawai/ kakitangan agensi;
- c. **Pengesanan dan Pengesahan** - Mengesan dan mengesahkan aduan salah laku jenayah serta pelanggaran tata kelakuan dan etika organisasi serta memastikan tindakan susulan yang sewajarnya diambil dan juga melaporkan salah laku jenayah kepada agensi penguatkuasaan yang bertanggungjawab;
- d. **Pengurusan Aduan** - Pengurusan penerimaan maklumat/ aduan mengenai salah laku jenayah rasuah, salah guna kuasa, penyelewengan serta pelanggaran tata kelakuan dan etika agensi bagi memastikan tindakan diambil ke atas setiap maklumat/ aduan;
- e. **Pematuhan** - Pemantauan ke atas pematuhan undang-undang dan peraturan yang berkuat kuasa adalah perlu di setiap agensi awam bagi memastikan tiada ruang dan peluang untuk pegawai dan kakitangan melakukan kesalahan dari segi jenayah mahupun tata kelakuan dan etika; dan
- f. **Tatatertib** - Melaksanakan fungsi urus setia Lembaga Tatatertib berdasarkan Peraturan-peraturan Pegawai Awam

(Kelakuan dan Tata tertib) 1993 dan kerja-kerja pengurusan tata tertib.

4. Selain itu, UI telah menjadi nadi utama sebagai penggerak atau pelaksana *tier* pertama dalam pelaksanaan inisiatif-inisiatif NACP serta memainkan peranan dalam membangunkan Pelan Anti Rasuah Organisasi (OACP) dalam agensi masing-masing dengan tujuan merekayasa perkhidmatan awam ke arah tadbir urus yang baik. UI dikehendaki mengenal pasti risiko rasuah agensi melalui pelaksanaan *Corruption Risk Area* (CRA) dan *Corruption Risk Management* (CRM). Pelaksanaan penilaian risiko ini dapat mengenal pasti *risk area* sesuatu agensi supaya agensi dapat mengambil langkah-langkah pencegahan menangani permasalahan rasuah di organisasi masing-masing melalui pembangunan OACP.

5. UI juga mengambil langkah-langkah pencegahan dengan melaksanakan ABMS MS ISO 37001 bagi mencegah rasuah dan membina budaya integriti serta ke arah tadbir urus yang baik. Inisiatif ini merupakan salah satu inisiatif dalam NACP yang perlu dilaksanakan oleh agensi dan UI akan memainkan peranan utama dalam pelaksanaannya.

6. Untuk makluman juga, Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) bertanggungjawab melaksanakan penarafan risiko agensi bagi menetapkan model Unit Integriti yang bersesuaian, Taraf risiko dikelaskan kepada tinggi, sederhana dan rendah.

7. Struktur dan perjawatan bagi Unit Integriti akan diwujudkan oleh Bahagian Pembangunan Organisasi, Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) berdasarkan kepada penarafan risiko dan dasar perjawatan semasa. Kos yang terlibat juga bergantung kepada penentuan struktur dan perjawatan tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN ROY ANGAU ANAK GINGKOI
[LUBOK ANTU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN ROY ANGAU ANAK GINGKOI [LUBOK ANTU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bagaimana Akta Kebebasan Maklumat akan dapat meningkatkan ketelusan dan akauntabiliti dalam menangani kelemahan sedia ada, pada masa yang sama memastikan akses maklumat yang lebih efisien tanpa mengancam keselamatan awam dan negara.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

1. Kerajaan MADANI berpegang pada prinsip kebebasan asasi di bawah Perlembagaan Persekutuan dan mengiktiraf bahawa setiap rakyat Malaysia harus diberikan hak untuk mencari, menerima dan memberikan maklumat melalui apa-apa jua medium atau platform. Pada tahun 1999, Malaysia juga telah mengiktiraf Prinsip Kebebasan Maklumat Komanwel yang telah dicadangkan dan dipersetujui semasa Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM) di Durban, Afrika.
2. Dalam mengorak langkah ke hadapan bagi memastikan komitmen Kerajaan ini dipenuhi, sebagaimana dinyatakan dalam Kenyataan Media daripada YAB Perdana Menteri, pada 14 September 2023, Mesyuarat Jawatankuasa Khas Kabinet Tata Kelola Nasional (JKKTN) telah bersetuju secara prinsip terhadap cadangan penggubalan Akta Kebebasan Maklumat di peringkat Persekutuan dengan mewujudkan parameter serta garis panduan jelas bagi memberi akses kepada orang awam untuk mendapatkan maklumat daripada semua badan awam dan Kerajaan. Akta Kebebasan Maklumat akan digubal bagi tujuan untuk mempertingkatkan penzahiran maklumat bagi kepentingan awam dan untuk memberi setiap individu peluang untuk mengakses maklumat berkenaan dengan mana-mana kementerian, jabatan atau agensi Kerajaan melalui permohonan yang dikemukakan.
3. Dalam konteks cadangan penggubalan akta ini, matlamat utama Kerajaan adalah untuk memastikan akses rakyat kepada maklumat sahlah adalah lebih terbuka dan telus. Penggubalan undang-undang berkaitan kebebasan maklumat ini memberi gambaran bahawa kebanyakan maklumat yang dipegang oleh pihak Kerajaan dan badan awam secara prinsipnya adalah terbuka untuk diakses oleh orang awam dengan pengecualian bagi maklumat-maklumat tertentu seperti maklumat/data peribadi, ketenteraman awam, keselamatan negara, pertahanan dan hubungan diplomasi antarabangsa sepertimana standard amalan FOI di peringkat antarabangsa.

4. Selaras dengan itu, Kerajaan juga bersetuju supaya Akta Rahsia Rasmi 1972 [*Akta 88*] dipinda dengan sewajarnya supaya kedua-dua Akta yang berkaitan ini saling melengkapi. Pelaksanaan cadangan gubalan akta ini diletakkan di bawah bidang kuasa Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang, Jabatan Perdana Menteri (BHEUU, JPM) serta turut dibantu oleh Jabatan Peguam Negara (AGC), Kementerian Komunikasi, Kementerian Digital, Pejabat Ketua Pegawai Keselamatan Kerajaan (CGSO) dan lain-lain Agensi Kerajaan utama yang berkaitan. Langkah ini diambil bagi memastikan penyampaian perkhidmatan awam dapat dipertingkatkan dan memastikan orang awam mendapat akses kepada maklumat sahah secara lebih terbuka dan telus daripada pihak Kerajaan, dan perkara ini akan secara tidak langsung membantu rakyat untuk terlibat dengan lebih aktif dalam proses pembentukan dasar negara.

5. Buat masa ini, BHEUU, JPM telah dan sedang melaksanakan program libat urus secara menyeluruh di seluruh negara mengikut zon iaitu zon utara, zon selatan, zon pantai timur, zon wilayah Sabah, zon wilayah Sarawak dan zon tengah. Tujuan sesi libat urus ini adalah untuk mendapatkan maklum balas serta pandangan mengenai penetapan skop & parameter perundangan, isu-isu pelaksanaan dan implikasi kos serta perundangan yang bakal terlibat. Rang Undang-Undang Kebebasan Maklumat ini dijangka akan dibentangkan di Parlimen pada sesi November/Disember 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN HAJI MOHD HASNIZAN BIN HARUN
[HULU SELANGOR]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN HAJI MOHD HASNIZAN BIN HARUN [HULU SELANGOR]
minta **PERDANA MENTERI** menyatakan usaha dan tindakan yang
dilakukan bagi menyelesaikan masalah buruh yang tidak mencukupi di
kawasan-kawasan FELDA seluruh Malaysia.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YAB DATO' SERI DR. AHMAD ZAHID BIN HAMIDI,
TIMBALAN PERDANA MENTERI DAN MENTERI KEMAJUAN DESA
DAN WILAYAH**

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan pada 18 Mac 2023 telah mengumumkan bahawa semua
permohonan dan kelulusan kuota baru penggajian pekerja asing telah
ditangguhkan sehingga ke satu tarikh yang akan dimaklumkan semula.
FELDA telah mengemukakan permohonan kepada Kerajaan melalui
surat bertarikh 25 Julai 2023 namun, permohonan tersebut tidak dapat
dipertimbangkan melalui jawapan yang diberikan oleh Kementerian
Sumber Manusia pada 26 September 2023 yang lalu.

Mengambil kira kepentingan operasi di tanah-tanah rancangan milik
peneroka, FELDA telah mengemukakan semula rayuan pengambilan
pekerja asing kepada Kementerian Sumber Manusia melalui Ketua
Pegawai Eksekutif FELDA Plantation Management Sdn Bhd (FPMSB)

pada 20 November 2023. Pengerusi FELDA juga turut mengemukakan rayuan kepada Kementerian Dalam Negeri agar membenarkan FELDA kuota baru pekerja asing melalui surat bertarikh 16 November 2023.

Berdasarkan keperluan tenaga kerja di rancangan FELDA 31 Mei 2024, seramai 4,800 orang masih diperlukan untuk menjalankan kerja-kerja utama seperti penoreh getah, penuaian sawit, meracun, membaja, penjagaan nurseri serta kerja-kerja pembangunan tanam semula yang dibuat secara berperingkat ketika ini.

Ketika ini juga, FELDA turut menggalakkan penggunaan mekanisasi di rancangan-rancangan FELDA mengikut kesesuaian operasi dan bentuk muka bumi, secara tidak langsung dapat mengurangkan kesan kekurangan tenaga kerja asing.

Warga FELDA juga digalakkan menjadi kontraktor kecil-kecilan melalui inisiatif Kerja Borong Kecil (KBK) yang mana proses kontrak kerja dipermudahkan bagi membolehkan lebih ramai warga FELDA di rancangan menjadi kontraktor kepada kerja-kerja operasi perladangan dalam skala yang lebih kecil.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN CHOW YU HUI [RAUB]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN NO. 59

TUAN CHOW YU HUI [RAUB] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan kesediaan Kerajaan untuk melaksanakan reformasi lantikan ahli-ahli dan pengerusi Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) di mana satu Jawatankuasa Tetap Pilihan Hal Ehwal Pilihan Raya ditubuhkan, diberikan kuasa untuk menyemak, dan mengadakan pendengaran dalam proses lantikan memandangkan SPR mempunyai dua kekosongan termasuk Pengerusi SPR.

JAWAPAN

**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, proses pelantikan yang dijalankan bagi pelantikan Pengerusi dan Ahli-Ahli Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia (SPR) adalah berdasarkan kepada Perkara 114(1) Perlembagaan Persekutuan yang memperuntukkan bahawa –

“Suruhanjaya Pilihan Raya hendaklah dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong selepas berunding dengan Majlis Raja-Raja, dan hendaklah terdiri daripada seorang pengerusi, seorang timbalan pengerusi dan lima orang anggota lain.”

2. Kerajaan perlu meneliti secara mendalam segala implikasi yang berlaku sekiranya pelantikan ini dibuat mengikut kaedah-kaedah tertentu selain daripada amalan terdahulu.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN SHAHARIZUKIRNAIN BIN ABD. KADIR
[SETIU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN SHAHARIZUKIRNAIN BIN ABD. KADIR [SETIU] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan insentif Kerajaan bagi menggalakkan pemandu kenderaan persendirian dan kenderaan berat seperti bas dan lori untuk memasang kamera *dashcam* pada kenderaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, buat masa ini, belum ada insentif khas dari kerajaan untuk menggalakkan penggunaan kamera papan pemuka (*dashcam*) bagi pengguna kenderaan persendirian mahupun kenderaan berat.
2. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa inisiatif kerajaan untuk menggalakkan penggunaan *dashcam* antaranya melalui kempen kesedaran dan juga melalui program penarafan bintang kamera papan pemuka (CamScore) yang diterajui oleh Institut Penyelidikan Keselamatan Jalan Raya Malaysia (MIROS) dan CyberSecurity Malaysia (CSM).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN CHA KEE CHIN
[RASAH]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN CHA KEE CHIN [RASAH] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan:

- (a) apakah langkah-langkah yang bakal diambil sekiranya terdapat aduan terhadap seorang Timbalan Pendakwa Raya; dan
- (b) apakah terdapat sebarang tatacara dalam mengendalikan surat representasi yang dikemukakan oleh pihak peguam.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

(a) Langkah-langkah yang bakal diambil sekiranya terdapat aduan terhadap seorang Timbalan Pendakwa Raya.

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setiap Timbalan Pendakwa Raya merupakan seorang Pegawai Undang-Undang yang dilantik oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan (SPKP). Selaras dengan Fasal (2) Perkara 132 Perlembagaan Persekutuan, Pegawai Undang-Undang merupakan anggota perkhidmatan awam.

2. Selaku penjawat awam, setiap Timbalan Pendakwa Raya adalah tertakluk kepada Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 [*P.U. (A) 395/1993*], Peraturan-Peraturan Lembaga Tatatertib Perkhidmatan Awam 1993 [*P.U. (A) 396/1993*], pekeliling perkhidmatan, surat pekeliling perkhidmatan dan peraturan-peraturan lain yang sedang berkuat kuasa.

3. Oleh itu, sekiranya aduan yang dibuat terhadap Timbalan Pendakwa Raya terjumlah kepada kesalahan bermerit tatatertib, tindakan akan diambil selaras dengan tatacara yang telah ditetapkan dalam Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.

(b) Tatacara dalam mengendalikan surat representasi yang dikemukakan oleh pihak peguam.

1. Representasi yang dikemukakan oleh pihak peguam akan dipertimbangkan oleh Jabatan Peguam Negara berdasarkan keterangan yang ada dan keputusan yang dibuat akan dimaklumkan kepada pihak peguam yang mengemukakan representasi secepat mungkin.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN RIDUAN BIN RUBIN [TENOM]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN RIDUAN BIN RUBIN [TENOM] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan adakah pihak Kementerian bercadang untuk mengadakan rundingan dengan Kerajaan Australia untuk memberikan pampasan kepada waris keluarga mangsa nahas pesawat Double Six yang berlaku pada 1976 sehingga meragut nyawa Ketua Menteri Sabah ketika itu iaitu Tun Fuad Stephens.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Laporan Akhir Siasatan Kemalangan Udara Pesawat Sabah Air Model GAF N-22B, 6 Jun 1976 (*“Double Six Tragedy”*) yang telah diklasifikasikan semula dan diumumkan kepada awam pada 11 April 2023 dengan jelas menyatakan bahawa punca kemalangan tersebut adalah disebabkan oleh kesilapan manusia (*“human error”*) dan bukannya berpunca daripada kesalahan teknikal atau sabotaj daripada mana-mana pihak.
2. Sehubungan itu, Kementerian Pengangkutan tidak bercadang untuk mengadakan perbincangan dengan pihak Kerajaan Australia bagi memberikan pampasan kepada waris mangsa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DR. KELVIN YII LEE WUEN
[BANDAR KUCHING]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DR. KELVIN YII LEE WUEN [BANDAR KUCHING] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan pelan Kerajaan untuk memisahkan peranan Pendakwa Raya daripada Peguam Negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jemaah Menteri pada 31 Januari 2024 telah bersetuju, antara lain, dengan penubuhan Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif dan Pasukan Petugas Teknikal bagi melaksanakan kajian empirikal tersebut secara berfasa dengan garis masa selama dua (2) tahun. Kajian Empirikal ini penting kerana kajian desktop berdasarkan sumber terbuka tentang amalan terbaik global yang meliputi sembilan (9) buah negara, iaitu United Kingdom, India, New Zealand, Australia, Kanada, Afrika Selatan, Ireland, Kenya dan Amerika Syarikat telah dilaksanakan oleh Jabatan Peguam Negara setakat ini adalah terhad dan terdapat maklumat penting yang tidak dapat diperolehi melalui sumber terbuka.

2. Sehubungan itu, Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif telah memilih tiga (3) buah negara untuk mengadakan kajian empirikal, iaitu UK, Australia dan Kanada. Lawatan Kerja ke Kanada yang merangkumi Ottawa dan Toronto telah diadakan dari 6 hingga 9 Mei 2024. Lawatan ke Australia yang merangkumi Melbourne dan Canberra telah diadakan pada 3 hingga 6 Jun 2024. Lawatan Kerja ini diketuai oleh saya sendiri dan disertai oleh:

- (a) Pengerusi dan ahli-ahli Jawatankuasa Pilihan Khas bagi Hak Asasi Manusia, Pilihan Raya dan Reformasi Institusi;
- (b) Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang (BHEUU, JPM); dan
- (c) Peguam Negara (AGC).

3. Semasa Kajian Empirikal juga, Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif telah memperoleh maklumat dan data yang komprehensif serta menyeluruh termasuk perkara-perkara teknikal dan spesifik serta perkara-perkara generik yang memberi penekanan kepada dengan izin "*big picture*" dalam pelaksanaan pengasingan peranan Peguam Negara dan Pendakwa Raya di negara kita. Negara terakhir yang akan dikaji oleh

Pasukan Petugas Khas Komperatif ialah United Kingdom sebagai penutup kepada kajian empirikal.

4. Selain itu, kajian saintifik berdasarkan perspektif sains kemasyarakatan pandangan umum ke atas pengasingan peranan Peguam Negara dan Pendakwa Raya sedang dijalankan bagi tempoh enam (6) bulan. Bagi tujuan ini Kerajaan akan bekerjasama dengan Universiti Sains Malaysia untuk melaksanakan kajian saintifik ini. Kajian ini akan melibatkan pihak-pihak berkepentingan termasuk masyarakat umum, agensi penguatkuasaan, pakar-pakar berkaitan dan kerajaan negeri. Kajian ini juga akan merangkumi pengumpulan dan analisis data dan maklumat daripada pihak-pihak berkepentingan melalui pelbagai kaedah penyelidikan seperti perbincangan kumpulan tersetar, dengan izin, *focus group discussion*.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN TERESA KOK SUH SIM
[SEPUTEH]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

PUAN TERESA KOK SUH SIM [SEPUTEH] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan kriteria pelantikan majistret dan bagaimana Kerajaan menangani ketidakselarasan hukuman yang dijatuhkan oleh majistret dalam kes-kes jenayah yang sama. Apakah Kerajaan akan menambahkan bilangan majistret di seluruh negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, berdasarkan seksyen 78 Akta Mahkamah Rendah [Akta 92], Pihak Berkuasa Negeri boleh, atas syor Hakim Besar dalam setiap hal, melantik mana-mana orang yang layak dan sesuai untuk menjadi Majistret Kelas Pertama dalam dan bagi Negeri itu. Selanjutnya, seksyen 78A Akta 92 memperuntukkan bahawa tiada seorang pun boleh dilantik sebagai Majistret Kelas Pertama melainkan jika dia merupakan seorang anggota Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan Persekutuan. Dalam hal ini, Majistret Kelas Pertama merupakan seorang Pegawai Undang-Undang yang dilantik berdasarkan syarat yang berikut:

- (a) seorang warganegara Malaysia;
- (b) berumur tidak kurang lapan belas (18) tahun;
- (c) memiliki Ijazah Sarjana Muda Undang-undang yang diiktiraf oleh Kerajaan daripada institusi pengajian tinggi tempatan atau kelayakan yang diiktiraf setaraf dengannya/ Sijil Amalan Guaman/ Barrister-at-law-England/ *Solicitor of the Supreme Court of Judicature of England* atau *Solicitor of the Senior Courts of England and Wales* daripada *Solicitor Regulation Authority*: dan
- (d) memiliki kepujian (sekurang-kurangnya Gred C) dalam subjek Bahasa Melayu pada peringkat Sijil Pelajaran Malaysia/ Sijil Vokasional Malaysia atau kelulusan yang diiktiraf setaraf dengannya oleh Kerajaan.

2. Berhubung dengan isu ketidakselarasan hukuman yang dijatuhkan oleh majistret dalam kes-kes jenayah yang sama—

- (a) perlu ditekankan bahawa penentuan hukuman adalah tertakluk kepada kuasa kehakiman dan budi bicara seseorang Majistret. Sebelum menjatuhkan hukuman, Majistret bukan sahaja perlu meneliti fakta-fakta bagi setiap kes tetapi juga perlu melihat kepada kepentingan awam, faktor mitigasi yang dikemukakan oleh Orang Kena Tuduh dan faktor pemberatan oleh pihak pendakwaan;
- (b) bagi mengatasi isu ketidakselarasan hukuman ini, Kerajaan melalui Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah Persekutuan (PKPMP) telah mengambil beberapa inisiatif dalam menyediakan garis panduan penghukuman. Sebagai contoh, Mahkamah di negeri Sabah dan Sarawak telah membangunkan suatu sistem yang dinamakan Aplikasi Teknologi Kecerdasan Buatan (*Artificial Intelligence*) bagi Data Jatuh Hukum di Mahkamah Negeri Sabah dan Sarawak (AICOS) yang telah dilancarkan pada tahun 2020. Sistem ini bertindak sebagai panduan kepada pegawai kehakiman dalam menjatuhkan hukuman bagi kesalahan di bawah subseksyen 12(2) Akta Dadah Berbahaya 1952 [Akta 234] dan seksyen 380 Kanun Keseksaan [Akta 574]. Penggunaan AICOS akan diperluaskan untuk merangkumi kesalahan-kesalahan yang lain pada masa akan datang. Selain AICOS, Mahkamah di Sabah dan Sarawak juga telah melancarkan Kalkulator Garis Panduan Hukuman Jenayah Hidupan Liar pada bulan April 2024 yang bertujuan bagi membantu mahkamah untuk menetapkan jumlah denda yang sesuai berdasarkan formula yang ditetapkan dalam garis panduan tersebut; dan
- (c) berhubung dengan Mahkamah di Semenanjung pula, beberapa inisiatif sedang diperhalusi bagi memilih kaedah terbaik untuk dijadikan panduan dalam penentuan hukuman bagi kes-kes jenayah di mahkamah rendah. Salah satu kaedah yang sedang dipertimbangkan adalah dengan mewujudkan suatu sistem garis

panduan penghukuman yang mengandungi data-data jatuh hukum bagi kes-kes jenayah.

3. Berhubung dengan isu penambahan majistret di seluruh Negara, dimaklumkan bahawa setakat ini terdapat 179 orang majistret ditempatkan di Semenanjung Malaysia dan 22 orang majistret di Sabah dan Sarawak (di Sarawak keseluruhannya terdapat 12 orang yang mendengar kes mahkamah majistret yang mana 4 daripadanya turut mendengar kes mahkamah sesyen). Buat masa ini, bagi Semenanjung Malaysia terdapat keperluan untuk menambah 3 orang majistret iaitu di Kulim, Bukit Mertajam dan Temerloh. Bagi negeri Sabah pula, terdapat keperluan menambah 2 orang majistret untuk ditempatkan di Tuaran dan Semporna, manakala bagi negeri Sarawak 3 orang majistret diperlukan bagi mengisi kekosongan di Kuching, Sibu dan Kota Samarahan. Kerajaan sentiasa komited untuk memastikan keperluan setiap mahkamah dipenuhi bagi memastikan semua rakyat mendapatkan akses kepada keadilan. Untuk masa akan datang, sekiranya terdapat keperluan, bilangan majistret akan ditambah dari semasa ke semasa bergantung kepada penambahan bilangan kes serta faktor geografi dan keadaan setempat terutamanya di Sabah dan Sarawak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI AHMAD BIN SAAD @ YAHAYA
[POKOK SENA]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' HAJI AHMAD BIN SAAD @ YAHAYA [POKOK SENA] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan langkah yang lebih tegas untuk membendung kes-kes kemalangan melibatkan pemandu di bawah pengaruh alkohol yang berterusan berlaku sehingga mengorbankan nyawa pengguna jalan raya yang lain.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, isu berkaitan dengan kemalangan yang disebabkan oleh pemandu yang memandu di bawah pengaruh alkohol adalah satu perkara yang amat dipandang serius oleh Kerajaan. Kementerian Pengangkutan telah pun menguatkuasakan pindaan ke atas Akta Pengangkutan Jalan (1987) mulai 23 Oktober 2020. Sejak berkuatkuasanya pindaan akta tersebut, hukuman yang lebih berat telah diperuntukkan termasuk meningkatkan kadar denda, tempoh penjara dan menjadikan hukuman penjara sebagai mandatori bagi jenis-jenis kesalahan tertentu termasuk kesalahan pemanduan di bawah pengaruh alkohol atau dadah. Pindaan hukuman ini bertujuan menjadi satu bentuk *deterrence* dan memupuk kesedaran kepada orang ramai ke atas pematuhan undang-undang.

2. Kementerian Pengangkutan juga berpandangan bahawa pindaan ini adalah memadai untuk menjadi satu halangan dan pengajaran kepada pemandu mabuk. Sebagai contoh, **Seksyen 44 (memandu semasa di bawah pengaruh minuman yang memabukkan / dadah / dan menyebabkan kematian)** telah memperuntukkan hukuman penjara tidak kurang 10 tahun dan maksimum 15 tahun, serta denda minimum RM50,000 sehingga RM100,000. Bagi sabitan kali kedua atau seterusnya, hukuman penjara diperuntukkan selama tempoh tidak kurang daripada 15 tahun dan tidak lebih 20 tahun dan denda tidak kurang RM100,000 dan maksimum RM150,000. Bagi pemandu yang menyebabkan kecederaan pula, mereka berdepan hukuman penjara maksimum 10 tahun dan denda maksimum RM50,000, jika sabit kesalahan.

3. Dalam pada itu, Kementerian Pengangkutan akan terus bekerjasama dengan pihak Kementerian Dalam Negeri (KDN) dan PDRM untuk memperkasakan kempen dan advokasi serta mengukuhkan aktiviti-aktiviti penguatkuasaan di seluruh negara. Kementerian Pengangkutan juga menyeru semua pihak yang berkepentingan termasuk lain-lain agensi Kerajaan, NGO dan pengusaha premis minuman/ makanan untuk

bekerjasama dalam membantu melaksanakan kempen, advokasi dan pendidikan kepada orang ramai berhubung kesalahan dan implikasi akibat memandu di bawah pengaruh alkohol dan dadah.

4. Sebagai contoh, salah satu aktiviti yang giat dilaksanakan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) adalah Kempen Keselamatan Jalan Raya melalui program *Safety Awareness and Focused Advocacy For Road User* (SAFER) yang mana antara penekanan utama yang diberikan adalah berkaitan dengan risiko dan bahaya ketika memandu/ menunggang di bawah pengaruh alkohol. Program ini dilaksanakan di seluruh negara melalui Unit Keselamatan Jalan Raya, JPJ Negeri dan Ibu Pejabat JPJ dengan petunjuk prestasi utama yang perlu dicapai sebanyak 750 program setahun.

Sekian terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN WAN AHMAD FAYHSAL BIN WAN AHMAD
KAMAL [MACHANG]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN WAN AHMAD FAYHSAL BIN WAN AHMAD KAMAL [MACHANG] minta **MENTERI DIGITAL** menyatakan jumlah lawatan kerja rasmi ke luar negara, jumlah perbelanjaan yang telah digunakan, bentuk program ketika lawatan-lawatan ini dan impak program kepada peranan Kementerian ini sepanjang tempoh enam (6) bulan sejak penubuhan dan sejak menjawat jawatan Menteri di Kementerian Digital.

JAWAPAN

Tuan Yang Dipertua,

1. Kementerian Digital merupakan satu Kementerian baharu yang diwujudkan oleh Kerajaan pada 12 Disember 2023 bagi meneraju agenda transformasi pendigitalan negara. Sebagai sebuah entiti baharu, Kementerian ini perlu mendapatkan maklumat sebanyak mungkin berkaitan rangka dasar dan tadbir urus teknologi digital terkini, serta mempelajari pengalaman negara-negara lain dalam mengaplikasikan penggunaan teknologi digital dalam penyampaian perkhidmatan

Kerajaan. Selain daripada itu, terdapat juga kepentingan bagi Kementerian ini untuk mempamerkan visibiliti dan kesungguhan Malaysia dalam agenda pembangunan digital di peringkat antarabangsa.

2. Bagi tempoh Disember 2023 sehingga Jun 2024, YB Menteri Digital telah mengadakan 5 program lawatan kerja ke luar negara, iaitu ke Singapura, Cambodia, Amerika Syarikat, Switzerland, dan Perancis dan United Kingdom dengan jumlah kos perbelanjaan sebanyak RM1.56 juta.

3. Secara amnya, lawatan-lawatan kerja yang diadakan adalah bagi menghadiri mesyuarat dan persidangan yang dianjurkan di negara-negara berkenaan. Sebagai contohnya, Mesyuarat Menteri-Menteri Digital ASEAN Ke-4 dan Mesyuarat-Mesyuarat Berkaitan bertempat di Singapura pada 1 – 2 Februari 2024, *Digital Government Forum* bertempat di Phnom Penh, Kemboja pada 10-12 Mac 2024 dan program *World Summit On The Information Society (WSIS)+20 Forum High-Level Event 2024* dan *AI Governance Day*, anjuran International Telecommunication Union (ITU) bertempat di Geneva, Switzerland pada 27 Mei – 1 Jun 2024.

4. Melalui mesyuarat dan persidangan yang dihadiri tersebut, ianya bukan sahaja amat penting bagi Kementerian berkongsi pengetahuan/maklumat, berbincang dan bekerjasama dalam hal-hal yang berkaitan dengan dasar serta inisiatif berkaitan bidang digital di peringkat antarabangsa sama ada bagi serantau ASEAN atau dunia, tetapi juga untuk mengetahui perkembangan semasa dan masa hadapan berkaitan usaha-usaha pendigitalan di negara lain terutama dari aspek pembangunan dan tadbir urus dasar. Di samping itu, ia juga memberi pendedahan kepada teknologi-teknologi terkini yang dapat membantu dalam usaha mentransformasikan agenda pendigitalan negara dan ke arah membina ekonomi digital mampan serta masyarakat digital yang inklusif di Malaysia.

5. Selain itu, lawatan kerja seumpama ini juga merupakan platform bersesuaian untuk memperkukuhkan hubungan kerjasama sedia ada dan meneroka potensi peluang berkolaborasi dalam bidang digital dengan bertemu bakal-bakal pelabur yang berminat untuk mengembangkan

perniagaan dan pelaburan digital di Malaysia. Sebagai sebuah Kementerian yang menerajui agenda pendigitalan negara, adalah menjadi tanggungjawab Kementerian untuk memberi keyakinan dan menunjukkan keupayaan Malaysia kepada bakal pelabur digital yang berminat untuk bertapak di Malaysia terutamanya dalam memperkenalkan perkhidmatan, produk dan teknologi-teknologi digital yang terkini. Sebagai contoh, dalam lawatan kerja ke Amerika Syarikat, pihak Draper University dan META masing-masing telah menyatakan hasrat untuk bekerjasama dengan Malaysia Digital Economy Corporation (MDEC) bagi menyokong syarikat pemula dalam bidang teknologi digital dan usahawan kecil dan sederhana (SME) di Malaysia dengan memanfaatkan penggunaan AI dalam radas pemasaran digital (*digital marketing tools*).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN
DEWAN RAKYAT, MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATUK ALI ANAK BIJU [SARATOK]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK ALI ANAK BIJU [SARATOK] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan status pembinaan dan pemasangan 31 sistem komunikasi di Parlimen Saratok dan beberapa menara komunikasi tersebut telah beroperasi sepenuhnya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Setakat 30 April 2024, inisiatif yang telah dijalankan di bawah Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) di Parlimen Saratok adalah termasuk pembinaan sebanyak lima menara komunikasi baharu yang telah siap dibina daripada 21 yang dirancang. Kesemua 91 stesen pemancar juga telah turut siap dinaik taraf dan sebanyak 2,377 premis daripada 4,407 yang dirancang telah tersedia dengan capaian gentian optik. Kesemua inisiatif ini akan siap secara berperingkat pada suku keempat tahun 2025.

Selain inisiatif Pelan JENDELA, Kerajaan Negeri Sarawak melalui Sarawak Multimedia Authority (SMA) dan Sarawak Digital Economy Corporation Berhad (SDEC) juga sedang melaksanakan inisiatif pembinaan 600 buah menara baharu (SMART 600) bagi menambah baik liputan internet di Sarawak. Kerajaan Persekutuan dan syarikat penyedia perkhidmatan mudah alih telah bersetuju berkongsi kos pembiayaan bagi operasi menara di bawah inisiatif tersebut untuk tempoh tiga tahun.

Majlis Menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) SMART 600 *Multi Operator Core Network* (MOCN) antara SDEC dan Pengendali Rangkaian Mudah Alih (*Mobile Network Operators* (MNOs)) telah termeterai pada 24 Mei 2024. Setakat ini, sebanyak 13 buah menara baharu telah siap beroperasi dan 15 buah menara masih dalam peringkat pelaksanaan di bawah inisiatif SMART 600 di Parlimen Saratok.

Secara umumnya antara cabaran yang dihadapi dalam melaksanakan pembinaan menara komunikasi adalah seperti berikut:

- (i) Proses perolehan tapak yang memakan masa yang lama menyumbang kepada kelewatan projek. Proses rundingan yang tidak berjaya akan melibatkan penempatan semula tapak di lokasi lain dan secara tidak langsung meningkatkan kos dan masa;
- (ii) Kekurangan tenaga kerja mahir dan bertauliah serta gangguan bekalan bahan binaan struktur menara komunikasi

pada peringkat awal pelaksanaan projek memberikan impak kepada kemajuan dan capaian peratusan kesiapan secara keseluruhan;

- (iii) Kerja-kerja pembinaan terbantut akibat faktor cuaca terutama pada musim tengkujuh. Pergerakan jentera untuk penghantaran bekalan bahan binaan juga terjejas akibat air sungai yang terlalu deras atau akses jalan yang rosak, terputus dan tidak selamat digunakan; dan
- (iv) Faktor bentuk muka bumi dan kedudukan geografi seperti di kawasan berbukit- bukau juga menjadi cabaran bagi mendapatkan *Line of Sight (LOS)* selain daripada taburan penduduk yang berselerak dengan kepadatan yang rendah, tiadanya infrastruktur asas seperti jalan yang berturap dan punca bekalan elektrik yang stabil dalam pembangunan infrastruktur di sesuatu kawasan.

Kerajaan sentiasa cakna dan prihatin akan perkhidmatan internet jalur lebar di seluruh negara termasuklah di Sarawak yang sering dibangkitkan. Pihak Kementerian telah mengadakan perbincangan bersama beberapa syarikat Penyedia Kemudahan Rangkaian yang dipertanggungjawabkan bagi kerja-kerja pembinaan menara bagi projek menara baharu JENDELA Fasa 1 di Sarawak pada 27 Mei 2024 bagi mengenal pasti masalah yang dihadapi dalam menyiapkan projek tersebut. Kesemua syarikat Penyedia Kemudahan Rangkaian yang berkaitan telah diberikan amaran akhir dan tindakan tegas akan diambil terhadap kontraktor yang culas, lewat dan gagal menyiapkan pembinaan menara pada masa yang ditetapkan.

MCMC sentiasa bekerjasama rapat dengan pihak berkepentingan terutamanya Kementerian Utiliti dan Telekomunikasi Sarawak, Jabatan Tanah dan Survei serta Sarawak Multimedia Authority (SMA) bagi menyelesaikan isu dan cabaran di lapangan bagi memastikan keseluruhan inisiatif JENDELA berjalan dengan lancar dan siap mengikut jadual.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATO' HAJI SHAMSHULKAHAR BIN
MOHD DELI [JEMPOL]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' HAJI SHAMSHULKAHAR BIN MOHD DELI [JEMPOL] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah mekanisme yang akan digunakan oleh pihak Kerajaan bagi melaksanakan gaji baharu untuk penjawat awam berdasarkan penilaian prestasi kerja dan apakah langkah yang akan dibuat bagi memastikan hanya mereka yang layak dan menunjukkan prestasi cemerlang sahaja menerima faedah tersebut.

JAWAPAN

**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, penambahbaikan penilaian prestasi dan urusan berhubung pembangunan bakat terutamanya dalam konteks peningkatan produktiviti dan pembudayaan nilai amat dititikberatkan dalam memuktamadkan perincian Kajian Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA). Kajian ini didasari oleh pelaksanaan lima (5) inisiatif *Quick Wins* di bawah strategi meningkatkan produktiviti penjawat awam melalui pembudayaan nilai dan adaptasi teknologi seperti berikut:
 - a. kaedah penilaian prestasi dan potensi merangkumi kompetensi dan nilai;
 - b. dasar dan prosedur tatatertib;
 - c. kaedah pengurusan pegawai bermasalah;
 - d. laluan kemajuan kerjaya inklusif dan holistik; dan
 - e. pembudayaan nilai termasuk melalui pendekatan psikologi.
2. Penambahbaikan yang dilaksanakan seperti di atas adalah untuk memberi fokus kepada nilai-nilai penjawat awam masa hadapan bagi memastikan peningkatan imej, kualiti, produktiviti dan keupayaan penjawat awam melalui peningkatan nilai dan etika kerja yang positif.
3. Pada masa kini, Kerajaan mempunyai tiga (3) sistem penilaian bagi penjawat awam iaitu Petunjuk Prestasi Utama (KPI), *Demerit Performance Evaluation* (DEEP) dan *MyPerformance / LNPT*.
4. Penilaian berdasarkan Petunjuk Prestasi Utama (KPI) dilaksanakan ke atas Penjawat Pengurusan Tertinggi Penjawat Awam (PPTPA) iaitu semua pegawai jawatan utama sektor awam (JUSA) ke atas bermula tahun 2021. Objektif KPI antara lainnya adalah menentukan

kesesuaian dan kelayakan untuk urusan kenaikan pangkat, pemangkuan, peminjaman dan pertukaran sementara, pergerakan gaji tahunan serta pengurusan dan kemajuan kerjaya Pegawai Yang Dinilai (PYD) iaitu setiap PPTPA yang dinilai. Penilaian adalah mengambil kira tiga (3) kelompok utama seperti kelompok Tanggungjawab Seluruh Perkhidmatan Awam, Kelompok Agensi Spesifik, dan Kelompok Keberkesanan Peribadi. Ketiga-tiga kelompok ini merangkumi penilaian ke atas indikator KPI Daya Saing Negara (*shared responsibility*), Tanggungjawab Utama Agensi, Tadbir Urus dan Akauntabiliti terhadap Perbelanjaan Mengurus Sebenar (OE) dan Perbelanjaan Sebenar serta Pengurusan Projek Pembangunan (DE) dan juga indikator Kepimpinan Transformasi Perkhidmatan Awam.

5. Bermula tahun 2024, Kerajaan telah menambah baik sistem penilaian iaitu DEEP yang mana kaedah penilaian adalah bermula dengan mata 100 peratus dan demerit akan dikenakan jika penjawat awam berkenaan gagal mencapai objektif atau gagal melaksanakan tugas yang ditetapkan. Sistem baharu ini dibuat bagi memastikan sistem penilaian penjawat awam kekal relevan, tepat dan adil.
6. Bagi Kumpulan Pengurusan dan Profesional (P&P) serta kumpulan pelaksana (Gred 56 dan ke bawah), elemen prestasi dinilai menggunakan pelaksanaan secara *dual system* iaitu MyPerformance bersama LNPT.
7. Peningkatan produktiviti penjawat awam merupakan hasrat utama Kerajaan menerusi Kajian SSPA selari dengan visi dan kerangka penerapan negara MADANI yang mengaspirasikan kemajuan dari segi pemikiran, kerohanian dan kebendaan.
8. Selain itu, inisiatif-inisiatif di bawah strategi Meningkatkan Produktiviti Penjawat Awam melalui Pembudayaan Nilai dan Adaptasi Teknologi juga diharapkan akan membentuk penjawat awam yang mempunyai pelbagai kemahiran (*multi-skilling*) dan berkeupayaan untuk melaksanakan pelbagai tugas (*multitasking*) agar selari dengan penambahbaikan struktur gaji penjawat awam yang telah diumumkan

oleh Kerajaan.

9. Inisiatif yang disenaraikan akan terarah kepada pembentukan penjawat awam yang berkeupayaan serta memperkukuh pengurusan bakat untuk perkhidmatan awam masa hadapan. Hasrat ini juga merupakan satu langkah penambahbaikan baharu dalam membantu Kerajaan untuk meningkatkan produktiviti penjawat awam. Selain itu, inisiatif-inisiatif di bawah strategi meningkatkan produktiviti penjawat awam melalui pembudayaan nilai dan adaptasi teknologi juga diharapkan akan membentuk penjawat awam yang mempunyai pelbagai kemahiran (*multi-skilled*) dan berkeupayaan untuk melaksanakan pelbagai tugas (*multitasking*), selari dengan penambahbaikan struktur gaji penjawat awam yang telah diumumkan oleh Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN HAJI MOHD HASNIZAN BIN HARUN
[HULU SELANGOR]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN HAJI MOHD HASNIZAN BIN HARUN [HULU SELANGOR] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan adakah Kementerian bercadang untuk mengawal harga haiwan ibadah korban yang harganya saban tahun semakin meningkat sehingga mencecah RM900 untuk 1 bahagian haiwan ibadah korban.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) telah melaksanakan pelbagai usaha untuk memperkuat ekosistem perdagangan dalam negeri, mendayaupayakan pengguna dan sentiasa bersiap siaga untuk memberikan perkhidmatan yang terbaik dan melindungi kepentingan rakyat.

Mengambil kira harga barang kecuali barang kawalan adalah bergantung kepada faktor permintaan dan penawaran (demand and supply) dalam sistem ekonomi pasaran terbuka (*free market economy*), KPDN melaksanakan pemantauan berterusan terhadap faktor pasaran dan aktiviti sektor swasta ataupun industri.

Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan untuk menyediakan, melindungi hak dan kepentingan rakyat daripada amalan perdagangan yang tidak bertanggungjawab atau menyalahi undang-undang, memastikan harga barangan dan perkhidmatan adalah wajar dan tidak melibatkan peningkatan harga barangan yang tidak munasabah.

Berkenaan pembekalan dan ketersediaan lembu di pasaran, KPDN sentiasa mengadakan perbincangan dengan yang berkenaan iaitu Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM), dan KPDN melaksanakan bertanggungjawab ke atas barang kawalan yang menjadi keperluan utama dan asas pengguna di seluruh negara. Pada musim perayaan, KPDN melaksanakan enam (6) Skim Harga Maksimum Musim Perayaan bagi perayaan-perayaan utama negara seperti Hari Raya Puasa, Tahun Baharu Cina, Deepavali, Pesta Kaamatan, Hari Gawai dan Krismas.

Sepertimana kita maklum, ibadah korban merupakan satu tuntutan agama bagi mereka yang berkemampuan dari segi harta. Manakala Kementerian pada masa ini belum bercadang untuk mengawal secara undang-undang penetapan harga satu bahagian atau seekor haiwan korban ini. Walaubagaimanapun, Kementerian melaksanakan libat urus dan perbincangan lanjut dengan Kementerian serta agensi lain secara berterusan bagi memastikan pihak-pihak yang berkepentingan melibatkan urusan jual beli haiwan korban ini akan terus menjalankan perniagaan dengan beretika.

Tambahan, KPDN akan mengambil tindakan perundangan sekiranya berlaku sebarang aktiviti meningkatkan harga bagi tujuan mengambil kesempatan dan membuat keuntungan yang tidak munasabah. Tindakan tegas boleh diambil terhadap mana-mana pihak yang didapati cuba mengambil kesempatan mencatut di bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI ADNAN BIN HAJI ABU HASSAN
[KUALA PILAH]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 | RABU

SOALAN

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan :

- (a) Statistik bilangan calon jemaah Haji yang mendapat tawaran dan statistik bilangan calon jemaah Haji yang menolak tawaran pada tahun 2024; dan
- (b) Apakah usaha Kerajaan bagi menangani masalah penolakan tawaran calon jemaah Haji ini dan sebab mereka utama mereka menolak tawaran tersebut.

JAWAPAN

**YB SENATOR DATO' SETIA DR. HAJI MOHD NA'IM
BIN HAJI MOKHTAR,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang Di-Pertua,

(a) Statistik bilangan calon jemaah Haji yang mendapat tawaran dan statistik bilangan calon jemaah Haji yang menolak tawaran pada tahun 2024; dan

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, tawaran bagi menunaikan haji untuk musim 1445H/2024M telah dikeluarkan kepada 31,600 orang dibawah kuota rasmi negara yang diperuntukkan oleh Kerajaan Arab Saudi.
2. Daripada jumlah tersebut seramai 10,036 telah momohon untuk menangguhkan tawaran atas pelbagai faktor utama seperti masalah kesihatan, kewangan, peribadi, urusan keluarga dan pendidikan anak, masalah cuti dan sebagainya atau tidak menjawab.

(b) Apakah usaha Kerajaan bagi menangani masalah penolakan tawaran calon jemaah Haji ini dan sebab mereka utama mereka menolak tawaran tersebut

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, semua pendeposit Tabung Haji tanpa mengira peringkat umur, boleh membuat pendaftaran haji dan akan dipilih untuk menunaikan fardhu haji apabila tiba giliran tahun yang diperuntukkan kepada mereka berdasarkan prinsip yang mendaftar dahulu akan didahulukan. Sistem pendaftaran terbuka ini telah diterima pakai oleh umum sejak tahun 1995 lagi.
2. Walaupun segala persediaan telah dilakukan untuk pergi menunaikan haji, masih terdapat bakal jemaah haji menangguhkan tawaran haji atas pelbagai sebab dan terutamanya kerana tidak dapat memenuhi syarat istito'ah seperti kesihatan dan kewangan.

3. Jika jemaah haji menunda atau menangguh panggilan haji pada tahun semasa, peluang jemaah haji tersebut masih ada untuk tahun-tahun akan datang tertakluk kepada kekosongan.
4. Tabung Haji telah merangka Blueprint Haji bagi menambahbaik dan meningkatkan kualiti perkhidmatan dan salah satu perancangan adalah untuk memaklumkan tawaran haji kepada bakal haji dua tahun lebih awal dari tahun giliran.
5. Ini akan memberi masa kepada bakal jemaah untuk mencukupkan simpanan bagi Kos Haji dan juga membuat persediaan dari segi kesihatan dan apa-apa keperluan yang lain. Ibadat haji memerlukan kekuatan fizikal dan mental maka aspek kesihatan harus dititik beratkan oleh semua bakal haji bermula dari tanah air lagi.

Sekian terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SRI DR. HAJI ISMAIL BIN HAJI ABD.
MUTTALIB [MARAN]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

**DATO' SRI DR. HAJI ISMAIL BIN HAJI ABD. MUTTALIB [MARAN]
minta MENTERI PENGANGKUTAN menyatakan :**

- (a) mengapa harga / kos untuk membuat lesen memandu motosikal / kereta / lori / kenderaan berat, berbeza beza mengikut negeri di negara ini; dan
- (b) mengapa ianya berlaku dan apakah Kerajaan tidak berhasrat untuk menyelaraskan dan menetapkan harga / kos di setiap negeri.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) **telah menetapkan harga siling (atau harga maksimum)** yang boleh dikenakan kepada calon bagi mendapatkan suatu permohonan lesen memandu mengikut kelas-kelas kenderaan motor. Kadar harga siling yang telah ditetapkan ini mengandungi elemen-elemen kos tetap yang perlu ditanggung oleh pihak Institut Memandu (IM) dan kadar fi perkhidmatan Kerajaan. Antara elemen kos tetap yang telah diambil kira di dalam kadar harga siling ini adalah fi pendaftaran, kadar sewaan ruang pejabat, sewaan kenderaan, bayaran kelas teori/praktikal, kos tenaga pengajar, bayaran ujian berkomputer, yuran perkhidmatan dan kos utiliti.
2. Bagi **kelas kenderaan B** (motosikal melebihi 500cc), harga siling adalah **RM900**. Bagi **kelas kenderaan B2** (motosikal tidak melebihi 250cc), harga siling adalah **RM350.00**. Bagi **kelas kenderaan D** (motokar BTM tidak melebihi 3500kg) adalah **RM1,150**, dan bagi **kelas kenderaan DA** (motokar tanpa pedal klac BTM tidak melebihi 3500kg) adalah **RM1,250**.
3. Penetapan kadar siling (harga maksimum) yang boleh dikenakan oleh IM kepada calon adalah merupakan satu kaedah bagi mewujudkan satu persaingan yang sihat di kalangan IM untuk meningkatkan tahap kualiti perkhidmatan mereka. Orang ramai seterusnya boleh membuat pilihan institut-institut memandu berdasarkan kualiti perkhidmatan yang disediakan dan menilai sendiri kadar fi yang akan dikenakan. Kadar siling yang ditetapkan telah mengambil kira kadar bersesuaian berdasarkan harga pasaran semasa, kadar-kadar fi perkhidmatan serta kos pengoperasian IM sendiri.
4. Namun begitu, sekiranya IM mengenakan caj tambahan atau di luar daripada elemen kos yang telah ditetapkan di bawah harga siling, maka pihak IM perlu menyatakan secara terperinci setiap elemen kos tambahan yang dikenakan kepada calon. Pihak IM juga perlu mendapatkan

persetujuan calon ke atas caj tambahan yang dikenakan oleh pihak IM bagi mengelakkan sebarang permasalahan di antara kedua belah pihak. Secara umumnya, antara elemen atau pakej tambahan yang sering disediakan oleh IM termasuklah kemudahan pengangkutan dari rumah dan ke lokasi IM (pergi/ balik), penyediaan makan minum sepanjang kursus dan bayaran latihan ulangan. Elemen kos tambahan sebegini yang kebiasaannya menjadikan harga bayaran terkumpul yang perlu dibayar oleh calon adalah melebihi daripada harga had siling dan berbeza mengikut IM masing-masing. Namun, calon atau orang ramai adalah bebas sama ada memilih untuk melanggan dan mendapatkan perkhidmatan tambahan berkenaan atau sebaliknya.

5. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat jua, JPJ sentiasa melaksanakan pemantauan melalui naziran dan Operasi Khas Institut Memandu (OKIM) ke atas IM di seluruh negara bagi memantau semua aspek pengoperasian oleh IM termasuk aspek kawalan ke atas kadar yuran yang dikenakan oleh pihak IM. Pihak JPJ akan mengambil tindakan ke atas mana-mana IM yang gagal mematuhi kadar siling yang ditetapkan. Kerjasama orang ramai adalah diperlukan bagi membuat aduan di mana-mana pejabat JPJ sekiranya mereka dikenakan bayaran yang tinggi oleh pihak IM melebihi had siling (iaitu diluar daripada elemen kos yang telah dibenarkan) atau bagi elemen melibatkan perkhidmatan tambahan, telah dikenakan tanpa sebarang persetujuan awal oleh pihak calon.

6. Dalam hal ini, sekiranya JPJ menerima sebarang aduan daripada orang awam berhubung kadar yuran yang dikenakan oleh IM, pihak JPJ akan membuat siasatan dan sekiranya kesalahan tersebut didapati sahih serta terbukti, permit IM tersebut boleh digantung atau dibatalkan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN RODZIAH BINTI ISMAIL
[AMPANG]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

PUAN RODZIAH BINTI ISMAIL [AMPANG] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perancangan dan persediaan menggubal RUU Psikologi memandangkan kes-kes bagi pelbagai isu kesihatan mental dijangka meningkat 10% menjelang 2025 selepas pembentangan RUU Keupayaan Mental di Parlimen, dijangka hujung tahun 2024 untuk mengatasi kekurangan Akta 615: Akta Kesihatan Mental 2001.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, pada masa kini Kerajaan belum mempunyai perancangan untuk penggubalan rang undang-undang berkaitan psikologi atau yang berkaitan. Walaubagaimanapun, Kerajaan sedang dalam proses perancangan penggubalan dan pewujudan Akta Keupayaan Mental. Akta Keupayaan Mental ini juga secara langsung merangkumi perkara-perkara yang melibatkan isu-isu psikologi.
2. Perancangan dan penggubalan Akta Keupayaan Mental tersebut masih pada peringkat awal dan memerlukan kajian yang inklusif dan sesi libat urus bersama-sama pihak memandangkan penggubalan Akta Keupayaan Mental ini akan turut memberikan kesan kepada akta-akta sedia ada seperti Akta Kesihatan Mental 2001 [*Akta 615*], Dasar Warga Emas dan lain-lain.
3. Sebagai usaha berterusan pada masa hadapan, penglibatan semua pihak berkepentingan dilihat amatlah penting dalam cadangan penggubalan Akta Keupayaan Mental bagi memastikan sebarang kekurangan dalam Akta Kesihatan Mental [*Akta 615*] dapat ditambah baik secara holistik selaras dengan prinsip meningkatkan nilai ihsan dan tata kelola dalam konsep Malaysia MADANI demi kesejahteraan rakyat.
4. Pada masa yang sama, Kerajaan telah memansuhkan kesalahan percubaan bunuh diri di bawah seksyen 309 Kanun Keseksaan melalui Rang Undang-undang Kanun Keseksaan (Pindaan) (No 2) 2023 dan Rang Undang-undang Kanun Tatacara Jenayah (Pindaan) (No 2) 2023 yang telah diluluskan Dewan Rakyat pada 22 Mei 2023 dan Dewan Negara pada 21 Jun 2024. Kedua-dua Rang Undang-Undang ini kemudian telah mendapat perkenan Diraja pada 5 Ogos 2023 dan telah disiarkan di dalam warta pada 11 Ogos 2023.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK DR. NIK MUHAMMAD ZAWAWI BIN
HAJI SALLEH [PASIR PUTEH]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK DR. NIK MUHAMMAD ZAWAWI BIN HAJI SALLEH [PASIR PUTEH] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan status kemajuan projek Laluan Rel Pantai Timur (ECRL) khususnya bagi negeri Kelantan dan apakah pelan perancangan untuk memastikan impak positif projek ini memberi limpahan ekonomi kepada penduduk setempat apabila ianya mula beroperasi kelak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Projek Laluan Rel Pantai Timur (ECRL) sepanjang 665km adalah projek infrastruktur rel yang akan menghubungkan negeri-negeri di Pantai Timur dengan Pantai Barat Semenanjung Malaysia iaitu negeri Kelantan, Terengganu, Pahang dan Selangor. Sehingga bulan Mei 2024, status kemajuan keseluruhan projek ini telah mencapai 67.09%.

2. Manakala, status kemajuan kerja di negeri Kelantan telah mencapai 79.81%. Kemajuan kerja ini melibatkan struktur jambatan di mana, sejumlah 428 daripada 468 rentang (*span*) untuk pemasangan rasuk (*beam launching*) telah siap dipasang di jajaran utama dan kerja-kerja pembinaan bagi kedua-dua stesen di Kelantan juga telah bermula. Selain itu, kerja pemasangan landasan di negeri Kelantan dijangka akan bermula pada suku keempat 2024 dengan menggunakan *track laying machine*.
3. Jajaran ECRL bakal membentuk tulang belakang pengangkutan bagi menghubungkan kawasan Lembah Klang dan bandar-bandar utama di Pantai Timur iaitu Bentong, Temerloh, Kuantan, Kemaman, Kuala Terengganu dan Kota Bharu. Projek ini akan memberi kesan aglomerasi yang dapat meningkatkan akses kepada peluang pekerjaan dan pusat-pusat ekonomi bagi merangsang aktiviti ekonomi di sepanjang koridor ECRL untuk pengagihan peluang sosio-ekonomi yang lebih seimbang.
4. PLANMalaysia melalui Kajian Pelan Induk Bersepadu Guna Tanah Laluan Rel Pantai Timur (PeGTaECRL) yang telah dilaksanakan, bertujuan untuk memastikan pembangunan guna tanah di sepanjang jajaran ECRL dan sekitar stesen termasuklah pembangunan pelaburan Projek Pemacu Ekonomi (*Economic Accelerator Project*, EAP) dapat dikenalpasti dan potensi ECRL dalam menyokong pertumbuhan wilayah dan negara dapat dioptimumkan.
5. Pelan cadangan terperinci di dalam PeGTaECRL bagi Negeri Kelantan melibatkan dua stesen ECRL iaitu stesen Kota Bharu dan Pasir Puteh. Antara cadangan utama bagi Stesen ECRL di Negeri Kelantan adalah pembangunan Bandar Baru Tunjong yang merupakan perbandaran baharu untuk kawasan Ketereh manakala di Pasir Puteh pula ialah cadangan pembangunan hab logistik serta cadangan pelabuhan darat di Bandar Baru Tok Bali yang akan memperkukuhkan stesen Pasir Puteh sebagai hab kargo untuk Negeri Kelantan dan utara Negeri Terengganu.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN WONG CHEN [SUBANG]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN WONG CHEN [SUBANG] minta **MENTERI DIGITAL** menyatakan bagaimana Rang Undang-Undang Akta Perlindungan Data Omnibus yang dicadangkan akan memproses data pengguna dengan selamat dan sah, dan bagaimana ia akan memastikan maklumat individu akan dilindungi melalui pangkalan data dalam talian Kerajaan seperti PADU.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Rang Undang-Undang Perkongsian Data yang dicadangkan adalah berhasrat untuk mengawal selia aktiviti perkongsian data antara agensi sektor awam. RUU yang bakal dibangunkan menggariskan keperluan obligasi bagi memastikan aspek keselamatan data dipatuhi di antara agensi pembekal data dan pengguna data.
2. Hal ini adalah termasuk memastikan data yang dikumpulkan atau diperolehi, diselenggarakan dan diuruskan menurut apa-apa keperluan perundangan yang berkaitan dengan mengambil langkah-langkah sewajarnya bagi menjamin integriti, privasi dan keselamatan data serta memastikan sebarang penggunaan data yang diterima, termasuk penggunaan oleh pihak lain, mematuhi peruntukan RUU dan polisi keselamatan yang terpakai.
3. RUU ini juga akan memperuntukkan keperluan pewujudan repositori data bagi tujuan perkongsian data dalam sektor awam. Pemilik repositori data adalah bertanggungjawab dengan ketersediaan, kualiti dan keselamatan data dalam repositori tersebut serta hal-hal lain yang berkaitan dengan pengumpulan dan pengurusan data.
4. Melalui pendekatan ini, Kerajaan dapat menjamin dan memperkemaskan aspek ketersediaan, keselamatan dan kualiti data yang berada dalam repositori data Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MUHAMMAD ISMI BIN MAT TAIB
[PARIT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN MUHAMMAD ISMI BIN MAT TAIB [PARIT] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan perancangan Kementerian secara terperinci untuk mempertingkatkan lagi industri batik di Malaysia.

JAWAPAN

**YB DATO SRI TIONG KING SING
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) melalui Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia (Kraftangan Malaysia) sentiasa komited dalam memastikan industri batik di Malaysia kekal lestari. Pelbagai aktiviti dan program dirancang untuk mempertingkatkan lagi industri batik di Malaysia bagi tahun 2024 seperti yang berikut:

(a) Program Pengkomersialan Kraf

Bagi meningkatkan kebolehcapaian produk Batik Malaysia di pasaran, Kraftangan Malaysia secara berterusan mempromosikan produk Batik Malaysia melalui aktiviti pemasaran kraf di peringkat domestik dan antarabangsa seperti Hari Kraf Kebangsaan serta Intertextile Shanghai Apparel Fabric, China. Produk kraf batik turut dipasarkan melalui *outlet-outlet* usahawan, pusat jualan dan galeri jualan Kraftangan Malaysia cawangan negeri serta *outlet* Syarikat Pemasaran Karyaneka Sdn.Bhd.

Siri jerayawara Kempen “Ini Batik Malaysia” dengan kerjasama kementerian, jabatan/agensi kerajaan persekutuan dan negeri serta institut pengajian tinggi turut dilaksanakan. Antara pengisian kempen adalah seperti jualan produk kraf batik, pameran dan sesi taklimat mengenai Batik Malaysia. Kempen ini turut disebar luas menerusi sesi wawancara di media elektronik dan cetak serta media. Kraftangan Malaysia turut mempromosikan kempen ini menerusi platform digital MYCRAFTSHOPPE (MCS) yang merupakan platform *E-Marketplace* khusus untuk memasarkan produk kraf tempatan.

Perisytiharan Hari Batik Malaysia yang disambut pada 3 Disember setiap tahun juga merupakan satu pengiktirafan kepada usaha mempertingkatkan lagi industri batik di Malaysia. Di Samping itu, pelaksanaan dan penguatkuasaan Pekeliling Pemakaian Pakaian Batik Malaysia semasa Waktu Bekerja Bagi Perkhidmatan Awam Persekutuan merupakan langkah terbaik dalam memastikan lagi industri batik kekal relevan.

(b) Pembangunan Reka Bentuk Dan Pembangunan Kraf

Kraftangan Malaysia secara berterusan mempelbagaikan rekaan baharu produk kraf batik menggunakan motif-motif identiti negeri serta kepelbagaian warna mengikut kehendak dan cita rasa pasaran. Pada masa kini, produk batik turut dipelbagaikan fungsi kepada produk hiliran yang merangkumi produk cenderamata, hiasan rumah dan aksesori. Kraftangan Malaysia juga berjaya menghasilkan dua kajian bahan gantikan halangan (resist) berasaskan tanah liat (clay) dan linut (sagu) bagi pengeluaran kraf batik. Hasil kajian dikongsi bersama dengan usahawan dan seterusnya dikomersialkan.

Menjelang Tahun Melawat Malaysia 2026, Kraftangan Malaysia turut membangun dan mengetengahkan produk cenderamata bermotifkan identiti negeri sebagai produk tarikan pelancong. Antaranya motif Bunga Kelumpang bagi negeri Perak, Bunga Tanjung Pecah Sembilan bagi negeri Selangor, Bunga Harum Manis bagi negeri Perlis dan lain-lain.

(c) Program Pembangunan Kemahiran Komuniti Kraf

Selain memperkasakan usahawan batik sedia ada, Kraftangan Malaysia juga membangunkan komuniti kraf baharu menerusi Projek Pembangunan Kemahiran Komuniti (PPKK). Projek ini dilaksanakan melalui kaedah *Train and Place* bagi menjana pendapatan utama/sampingan di mana peserta dilatih dari aspek kemahiran dan keusahawanan yang dapat meningkatkan bilangan usahawan dan tenaga mahir dalam industri batik.

(d) Program Kemahiran Kraf – (IKN)

Kraftangan Malaysia turut menawarkan pengajian secara formal melalui Institut Kraf Negara dalam bidang batik di peringkat diploma dan sijil yang diiktiraf oleh Malaysian Qualifications Agency (MQA). Peranan IKN bagi membangunkan belia dan beliawanis berkemahiran dipertingkatkan dengan pengiktirafan sebagai pusat bertauliah oleh Jabatan Pembangunan Kemahiran (JKP) melalui penawaran program Sijil Kemahiran Malaysia (SKM) dalam Operasi Pengeluaran Batik. Program ini bertujuan untuk melahirkan pelapis bagi kelangsungan industri kraf batik.

(e) Program Pemeliharaan dan Pemuliharaan Kraf

Kraftangan Malaysia turut melaksanakan program pengurusan dan pengembangan ilmu yang merangkumi aktiviti Apresiasi Kraf, Ekspresi Kraf, Video D.I.Y, Eksplorasi Kraf serta Cakna Kraf yang bertujuan untuk meningkatkan jati diri bangsa dan kekal diwarisi oleh generasi akan datang. Selain itu, program ini dilaksanakan bagi memberi pendedahan berkaitan seni kraf khususnya kepada pelajar sekolah dengan kerjasama strategik bersama dengan Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) melalui perkongsian maklumat, pengukuhan pemahaman serta penerokaan kreativiti pelajar.

2. Kraftangan Malaysia sentiasa memastikan industri ini terus kekal relevan dan mampu berdaya saing dalam meningkatkan kualiti hidup, mewujudkan peluang pekerjaan serta menjana ekonomi komuniti kraf. Kementerian ini berharap agar masyarakat dapat bersama-sama menyokong Kempen “Ini Batik Malaysia” #inibatikmalaysia #jangansalahpilihbatik dan #banggapakaibatikmalaysia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : YB DATO' NGEH KOO HAM
(BERUAS)**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

YB DATO' NGEH KOO HAM [BERUAS] minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI** menyatakan rancangan menggunakan Kecerdasan Buatan (*Artificial Intelligence*) di negara kita. Apakah status kegunaan *Artificial Intelligence* di negara kita masa kini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Pelan Hala Tuju Kecerdasan Buatan Negara 2021-2025 telah menggariskan inisiatif dan pelan tindakan bagi menghasilkan ekosistem AI yang mampan dalam negara.
2. Kegunaan AI dalam negara berada di landasan yang betul dan MOSTI melalui tadbir urus *National Blockchain and Artificial Intelligence Committee* (NBAIC) yang telah dibentuk pada tahun 2023. Tadbir urus NBAIC ini bertanggungjawab untuk menetapkan hala tuju strategik, menyelaraskan serta memantau inisiatif dan pelan tindakan AI seperti yang terkandung dalam dokumen Pelan Hala Tuju AI Negara.
3. Lebih daripada 20 inisiatif dan pelan tindakan telah dilaksanakan bermula dari tahun 2022 dan dijangka selesai pada tahun 2025. Di antara inisiatif-inisiatif yang telah selesai dilaksanakan ialah pembangunan garis panduan tadbir urus dan etika AI (*AI Governance and Ethics* (AIGE)), pembangunan AI Sandbox dan penubuhan AI *National Mirror Committee* yang berperanan membangunkan piawai ISO AI. Dalam hal ini, Garis Panduan Tadbir Urus dan Etika AI atau AIGE ini akan dilancarkan oleh MOSTI dalam masa terdekat.
4. Indeks Kesiediaan AI Kerajaan (*Government AI Readiness Index*) yang dikeluarkan oleh Oxford Insight pula menunjukkan kedudukan Malaysia telah melonjak daripada tangga ke 29 pada tahun 2022 ke tangga 23 pada tahun 2023.
5. Indeks ini adalah satu penilaian komprehensif yang direka untuk menilai sejauh mana usaha kerajaan untuk melaksanakan kecerdasan buatan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN ZULKIFLI BIN ISMAIL [JASIN]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN ZULKIFLI BIN ISMAIL [JASIN] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan tindakan yang telah dilaksanakan Kementerian bagi menangani kenaikan berterusan harga barang keperluan yang begitu membebankan kehidupan rakyat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) sentiasa cakna akan masalah kenaikan harga barang di pasaran yang dihadapi oleh rakyat. Oleh yang demikian, bagi memastikan kestabilan harga barang di pasaran dan seterusnya keberadaan bekalan barangan di pasaran, KPDN melaksanakan pemantauan dan penguatkuasaan yang rapi sepanjang masa. Pemeriksaan dan pemantauan yang menyeluruh ke atas semua premis perniagaan ini, termasuklah kawasan bandar dan luar bandar, pusat - pusat membeli belah, kawasan peranginan dan tempat tumpuan orang ramai bagi memastikan perundangan Kementerian sentiasa dipatuhi.

KPDN mengguna pakai punca kuasa yang diberikan iaitu Akta Kawalan Harga dan Anti Pencatutan (AKHAP) 2011 melalui 2,200 pegawai penguatkuasa KPDN seluruh negara bagi memastikan tiada peniaga yang mengambil keuntungan tinggi secara tidak munasabah atau mencatut. Ini dilakukan melalui kaedah pengeluaran notis penjelasan kenaikan harga di bawah Seksyen 21 AKHAP 2011. Harga barangan dijual haruslah munasabah dan mampu diperolehi oleh pengguna. Pada masa yang sama, harga sesuatu barangan itu tidak harus ditekan menjadi begitu rendah sehingga pengusaha dan pengeluar mengalami kerugian untuk mengeluarkan dan menjual barangan tersebut.

Bagi memastikan para peniaga tidak menaikkan harga barangan dan perkhidmatan sewenang-wenangnya, pelbagai OPS dilaksanakan oleh KPDN seperti OPS CATUT, OPS TERJAH, OPS TIRIS, OPS MENU, OPS PASAR dan OPS SAMAR bagi memastikan bekalan sentiasa stabil dan mengekang elemen pencatutan di pasaran. Mana-mana peniaga yang didapati menaikkan harga barangan secara melampau, notis bertulis akan dikeluarkan kepada mereka dan sekiranya terbukti bersalah, tindakan di bawah AKHAP 2011 boleh diambil ke atas mereka.

Susulan kenaikan kadar cukai jualan dan perkhidmatan (SST) dari 6% ke 8%, KPDN juga telah mengambil inisiatif yang proaktif dengan melaksanakan OPS KESAN bagi memantau kesan pelaksanaan kenaikan kadar cukai tersebut. OPS KESAN ini digerakkan di bawah Akta Kawalan Harga dan Anti Pencatutan (AKHAP) 2011, dengan fokus pemantauan dan penguatkuasaan untuk memastikan peniaga di semua peringkat tidak mengambil kesempatan untuk mencatut atau membuat kenaikan harga yang bertentangan dengan perundangan pencatutan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPDN juga telah memulakan OPS KESAN 2.0 sebagai persiapan kepada pelaksanaan penyasaran subsidi diesel bermula pada 8 Jun 2024. KPDN telah membuat persediaan rapi bagi menangani sebarang aduan terhadap mana-mana peniaga yang didapati menaikkan harga pada kadar yang tidak munasabah terutama kepada mereka yang telah mendapat manfaat dari penyasaran subsidi diesel dan juga kepada peniaga yang sememangnya tidak layak menerima subsidi diesel sebelum pelaksanaannya. Sehingga 12 Jun 2024, sebanyak 23 aduan telah diterima, 3 kertas siasatan telah dibuka serta sejumlah 191 notis telah dikeluarkan susulan pemeriksaan ke atas 346 premis di seluruh negara.

Untuk makluman ahli Yang Berhormat, KPDN juga turut melaksanakan Program Jualan Rahmah MADANI di semua kawasan parlimen dan DUN dengan barangan dijual pada harga antara 10% hingga 30% lebih murah dari harga pasaran setempat. KPDN komited untuk memastikan bahawa harga barangan keperluan asas serta makanan yang dijual termasuklah di luar bandar adalah terkawal dan tidak dinaikkan sesuka hati oleh para peniaga sehingga membebankan kos sara hidup rakyat.

Tambahan, KPDN juga melaksanakan Inisiatif Payung Rahmah MADANI yang meliputi Jualan Rahmah MADANI, Bakul Rahmah MADANI, Pakej Rahmah MADANI dan Menu Rahmah MADANI. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi menyokong pengusaha Menu Rahmah MADANI, KPDN sedang mengagihkannya Kad Diskaun Khas Menu RAHMAH yang menawarkan diskaun khas secara purata 40% barang keperluan perniagaan melibatkan pasaraya terpilih. Sebanyak lebih 5,000 jenis barangan atau 'stock keeping unit' (SKU). Pemberian diskaun khas

ini dapat membantu pengusaha makanan/ restoran membeli barang keperluan perniagaan dan penjimatan kos tersebut membolehkan peniaga terus menawarkan Menu RAHMAH kepada rakyat.

Selain itu juga, KPDN melalui Sekretariat NACCOL juga telah menubuhkan Jawatankuasa Penstabilan Harga di Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan bagi memastikan penstabilan harga barang di seluruh negara dan mengekang perbezaan besar harga barang-barang asas di kawasan-kawasan pedalaman berbanding kawasan-kawasan lain terutamanya bagi Sabah dan Sarawak agar selari dengan harga yang dinikmati oleh rakyat di Semenanjung. Jawatankuasa ini juga bertanggungjawab dalam merangka strategi dan mekanisme dalam penstabilan harga yang lebih mampan di wilayah berkenaan dengan kerjasama Kerajaan Negeri Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan.

Pada masa yang sama, KPDN akan terus meningkatkan aktiviti penguatkuasaan dalam aspek mengekang gejala anti persaingan dalam pasaran. Ini termasuk menangani elemen kartel dalam bentuk pakatan harga, pakatan pasaran, pakatan pengeluaran dan tipuan bidaan yang mempengaruhi harga barang dan perkhidmatan yang ditawarkan kepada rakyat.

Fokus utama Kerajaan sekarang adalah untuk menyeimbangkan faktor harga dan keberadaan barangan asas di samping dapat memastikan bekalan dan harga berpatutan yang membolehkan pengeluar dan pengusaha memproduksi dan memasarkan barangan di pasaran secara konsisten. Pihak Kerajaan sentiasa komited mencari alternatif dalam menangani isu kos sara hidup.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN CHOW YU HUI [RAUB]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN CHOW YU HUI [RAUB] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perkembangan agenda reformasi dalam pengasingan kuasa antara Peguam Negara dan Pendakwa Raya, dan menjelaskan kesulitan jikalau ada. Berikan satu garis masa yang perinci bersama pelan pelaksanaannya dan sama ada agenda reformasi ini akan dilaksanakan sebelum Parlimen Ke-15 tamat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jemaah Menteri pada 31 Januari 2024 telah bersetuju, antara lain, dengan penubuhan Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif dan Pasukan Petugas Teknikal bagi melaksanakan kajian empirikal tersebut secara berfasa dengan garis masa selama dua (2) tahun. Kajian Empirikal ini penting kerana kajian desktop berdasarkan sumber terbuka tentang amalan terbaik global yang meliputi sembilan (9) buah negara, iaitu United Kingdom, India, New Zealand, Australia, Kanada, Afrika Selatan, Ireland, Kenya dan Amerika Syarikat telah dilaksanakan oleh Jabatan Peguam Negara setakat ini adalah terhad dan terdapat maklumat penting yang tidak dapat diperolehi melalui sumber terbuka.

2. Sehubungan itu, Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif telah memilih tiga (3) buah negara untuk mengadakan kajian empirikal, iaitu UK, Australia dan Kanada. Lawatan Kerja ke Kanada yang merangkumi Ottawa dan Toronto telah diadakan dari 6 hingga 9 Mei 2024. Lawatan ke Australia yang merangkumi Melbourne dan Canberra telah diadakan pada 3 hingga 6 Jun 2024. Lawatan Kerja ini diketuai oleh saya sendiri dan disertai oleh:

- (a) Pengerusi dan ahli-ahli Jawatankuasa Pilihan Khas bagi Hak Asasi Manusia, Pilihan Raya dan Reformasi Institusi;
- (b) Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang (BHEUU, JPM); dan
- (c) Peguam Negara (AGC).

3. Semasa Kajian Empirikal juga, Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif telah memperoleh maklumat dan data yang komprehensif serta menyeluruh termasuk perkara-perkara teknikal dan spesifik serta perkara-perkara generik yang memberi penekanan kepada dengan izin “*big picture*” dalam pelaksanaan pengasingan peranan Peguam Negara dan Pendakwa Raya di negara kita. Negara terakhir yang akan dikaji oleh

Pasukan Petugas Khas Komperatif ialah United Kingdom sebagai penutup kepada kajian empirikal.

4. Selain itu, kajian saintifik berdasarkan perspektif sains kemasyarakatan pandangan umum ke atas pengasingan peranan Peguam Negara dan Pendakwa Raya sedang dijalankan bagi tempoh enam (6) bulan. Bagi tujuan ini Kerajaan akan bekerjasama dengan Universiti Sains Malaysia untuk melaksanakan kajian saintifik ini. Kajian ini akan melibatkan pihak-pihak berkepentingan termasuk masyarakat umum, agensi penguatkuasaan, pakar-pakar berkaitan dan kerajaan negeri. Kajian ini juga akan merangkumi pengumpulan dan analisis data dan maklumat daripada pihak-pihak berkepentingan melalui pelbagai kaedah penyelidikan seperti perbincangan kumpulan tersedar, dengan izin, *focus group discussion*.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN WAN AHMAD FAYHSAL BIN WAN
AHMAD KAMAL [MACHANG]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN WAN AHMAD FAYHSAL BIN WAN AHMAD KAMAL [MACHANG] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan pendirian Kerajaan berhubung perkongsian keselamatan melibatkan Australia, United Kingdom dan Amerika Syarikat menerusi AUKUS bagi memastikan keamanan pertahanan negara dan rantau ini berdasarkan prinsip Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Pendirian Kerajaan Malaysia berhubung AUKUS adalah konsisten bahawa AUKUS menimbulkan kegusaran kerana dikhuatiri boleh menggugat keamanan dan kestabilan di rantau Asia Tenggara, terutamanya di Laut China Selatan. Kerjasama ini berpotensi mencetus provokasi kepada kuasa-kuasa lain untuk bertindak lebih agresif, seterusnya meningkatkan ketegangan dan risiko silap perhitungan.

Kerjasama AUKUS melibatkan pembinaan kapal selam berkuasa nuklear namun dilengkapi dengan senjata konvensional. Walau bagaimanapun, Malaysia konsisten dengan prinsip untuk mengekalkan ASEAN sebagai zon bebas senjata nuklear berdasarkan Perjanjian Zon Bebas Senjata Nuklear Asia Tenggara (Southeast Asia Nuclear Weapon Free Zone – SEANWFZ) yang dipersetujui oleh semua negara ASEAN pada tahun 2001. Prinsip ini adalah selaras dengan Deklarasi ASEAN

sebagai Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN) dan mematuhi Konvensyen Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu berkaitan Undang-Undang Laut 1982 (UNCLOS).

Selaras dengan pendirian negara, Kapal perang atau kapal selam berkuasa nuklear yang ingin berlabuh di mana-mana pelabuhan di Malaysia perlu membuat permohonan terlebih dahulu, dan MINDEF akan mempertimbangkan secara, dengan izin, *case by case basis*. Manakala kapal perang atau kapal selam yang membawa senjata nuklear tidak akan dibenarkan berlabuh sama sekali bagi memastikan keselamatan negara terpelihara.

Malaysia adalah sebuah negara bersahabat dengan semua negara. Aspirasi ini adalah selaras dengan strategi 'Perkongsian Berwibawa' iaitu Tonggak Ketiga Strategi Pertahanan Negara seperti yang digariskan oleh Kertas Putih Pertahanan. Di bawah strategi ini, Malaysia komited untuk memperkukuh hubungan sedia ada dan dan mewujudkan hubungan baharu dengan negara-negara lain, termasuklah negara-negara AUKUS iaitu Australia, United Kingdom dan Amerika Syarikat.

Pendirian ini menunjukkan bahawa Malaysia komited untuk menjaga kestabilan dan keselamatan serantau serta bersedia untuk bekerjasama dengan semua pihak bagi memastikan matlamat ini tercapai.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK HAJI IDRIS BIN HAJI AHMAD
[BAGAN SERAI]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan:

- (a) bilangan kes rayuan yang difailkan sejak tahun 2012 di Mahkamah Rayuan Syariah Wilayah Persekutuan; dan
- (b) daripada jumlah kes rayuan tersebut, nyatakan bilangan kes yang masih dalam status pengurusan kes disebabkan alasan penghakiman atau nota keterangan belum disediakan oleh pihak pengurusan mahkamah.

JAWAPAN

**YB SENATOR DATO' SETIA DR. HAJI MOHD NA'IM
BIN HAJI MOKHTAR
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang di-Pertua,

- a) **Bilangan kes rayuan yang difailkan sejak tahun 2012 hingga 2024 di Mahkamah Rayuan Syariah Wilayah Persekutuan adalah seperti berikut:**

Jumlah kes yang didaftarkan sejak tahun 2012 hingga Mei 2024 adalah sebanyak 955 kes.

b) daripada jumlah kes rayuan tersebut, nyatakan bilangan kes yang masih dalam status pengurusan kes disebabkan alasan penghakiman atau nota keterangan belum disediakan oleh pihak pengurusan mahkamah.

- i. Daripada 955 kes yang telah didaftarkan, sebanyak 84 (14.25%) baki kes yang masih dalam prosiding merangkumi Pengurusan Kes, Sebutan dan Sidang di Mahkamah Rayuan Syariah sehingga kini. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 52 (5.4%) kes adalah dalam status menunggu Alasan Penghakiman dan Nota Keterangan (NKAP) oleh Hakim MTS.
- ii. Daripada jumlah status pengurusan kes tersebut, sebanyak 84 (8.85%) kes telah sempurna penyerahan Alasan Penghakiman dan Nota Keterangan (NKAP) daripada Hakim Mahkamah Tinggi Syariah (MTS) serta termasuk prosiding kes-kes lain di Mahkamah Rayuan Syariah. Sementara itu, sebanyak 52 (5.4%) kes adalah dalam status menunggu NKAP oleh Hakim MTS.
- iii. Secara keseluruhannya, hasil dapatan jumlah kes adalah seperti jadual di bawah –

PERKARA	JUMLAH
Kes Daftar	955
Kes Selesai	819 (85.75%)
Kes dalam Prosiding (sehingga Mei 2024)	136 (14.25%)
Sempurna NKAP / kes-kes lain - Sempurna NKAP (46 kes) - Pengeluaran Borang MS30 yang belum dituntut (12 kes) - Kes-kes lain (26 kes)	84
Menunggu Alasan Penghakiman & Nota Keterangan (NKAP)	52

Jadual 1: Stastistik Kes Rayuan bermula 2012 sehingga Mei 2024

Selanjutnya, perincian bagi 52 kes yang masih belum diterima Alasan Penghakiman dan Nota Keterangan (NKAP) adalah seperti berikut:

- i. Statistik di bawah menunjukkan bagi tahun 2012 tiada kes direkodkan, manakala bagi tahun 2013 sebanyak 3 kes, selanjutnya pada tahun 2014 sebanyak 7 kes, tahun 2015 sebanyak 7 kes, tahun 2016 sebanyak 8 kes, tahun 2017 sebanyak 10 kes, tahun 2018 sebanyak 3 kes, tahun 2019 sebanyak 2 kes, tahun 2020 sehingga tahun 2022 tiada kes direkodkan, seterusnya pada tahun 2023 sebanyak 4 kes dan sehingga Mei 2024 dicatatkan sebanyak 8 kes. Ini menjadikan jumlah keseluruhan kes yang masih belum diterima Alasan Penghakiman dan Nota Keterangan (NKAP) adalah sebanyak 52 kes.
- ii. Butiran statistik adalah sepertimana di jadual 2 dibawah.

TAHUN	JUMLAH KES
2012	-
2013	3
2014	7
2015	7
2016	8
2017	10
2018	3
2019	2
2020	-
2021	-
2022	-
2023	4
2024	8
JUMLAH KESELURUHAN	<u>52 KES</u>

Jadual 2: Statistik Senarai Menunggu NKAP

- iii. Penyediaan Alasan Penghakiman (AP) disediakan oleh Hakim Mahkamah Tinggi Syariah yang mendengar dan membuat keputusan terhadap kes tersebut. Sementara, Nota Keterangan (NK) perlu disediakan oleh Pembantu Dewan Mahkamah dan disahkan oleh Hakim Mahkamah Tinggi Syariah.
- iv. Pada tahun 2013 hingga 2018, didapati punca berlaku tunggakan kes penyediaan NKAP ialah apabila Hakim Mahkamah Tinggi dan Pembantu Dewan Mahkamah tersebut berpindah ke jabatan lain sama ada disebabkan kenaikan pangkat atau pertukaran biasa atas keperluan semasa jabatan.
- v. Selain itu, didapati ianya juga berpunca daripada pihak-pihak yang gagal memfailkan Notis Rayuan dalam tempoh 14 hari dari tarikh keputusan kes induk atau gagal memfailkan Alasan Rayuan dalam tempoh 14 hari atau gagal memfailkan Rekod Rayuan dalam tempoh 6 minggu. Akibatnya pihak Perayu perlu memohon kebenaran lanjut tempoh masa memfailkan Notis Rayuan atau Alasan Rayuan atau Rekod Rayuan serta perlu melalui prosiding kebenaran tersebut sehinggalah mendapat kebenaran daripada Panel Rayuan.
- vi. Manakala pada tahun 2019 hingga 2022, didapati hanya terdapat 2 kes yang belum disediakan Alasan Penghakiman dan Nota Keterangan berbanding sebanyak 239 kes yang didaftarkan dalam tempoh tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN JIMMY PUAH WEE TSE [TEBRAU]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN JIMMY PUAH WEE TSE [TEBRAU] minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan apakah perancangan Kementerian untuk atasi atau membendung para peniaga daripada mengambil kesempatan menaikkan harga barang selepas Kementerian melaksanakan program penyasaran subsidi diesel memandangkan mereka juga dibekalkan dengan Fleet Card.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) telah melaksanakan pelbagai usaha untuk memperkuat ekosistem perdagangan dalam negeri, mendayaupayakan pengguna dan sentiasa bersiap siaga untuk memberikan perkhidmatan yang terbaik dan melindungi kepentingan rakyat.

Ekoran langkah kerajaan melaksanakan penyasaran subsidi ke atas bahan api diesel baru-baru ini, Kerajaan melalui KPDN telah mengambil langkah-langkah khusus bagi membendung aktiviti mencatut atau mengambil kesempatan mengaut keuntungan dengan menggunakan penyasaran subsidi sebagai alasan.

Kementerian telah melaksanakan OPS KESAN 2.0 bermula 8 Jun 2024 bagi membendung aktiviti menaikkan harga barangan atau perkhidmatan ekoran penyasaran subsidi. Penguatkuasaan OPS KESAN 2.0 ini bertujuan untuk memastikan mana-mana pihak tidak mengambil kesempatan menaikkan caj perkhidmatan atau harga barangan dengan sewenang-wenangnya ekoran perubahan harga diesel kepada kadar RM3.35 seliter berbanding harga RM2.15 seliter sebelum ini.

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri Dan Kos Sara Hidup (KPDN) telah melaksanakan pemeriksaan dan pemantauan secara pro-aktif di bawah OPS KESAN 2.0 Fasa 1 mulai pada 20 Mei 2024 bagi memastikan maklumat awal penawaran perkhidmatan atau pembekalan barangan oleh peniaga yang terlibat di bawah penyasaran semula subsidi diesel tersebut dapat dikenal pasti. Sehingga 17 Jun 2024, sebanyak 1,391 jenis perkhidmatan dan barangan telah diperiksa di seluruh Semenanjung Malaysia. Kesemua perniagaan yang terbabit dengan pemeriksaan ini telah diminta untuk mengemukakan perincian maklumat-maklumat dan caj-caj yang dikenakan mereka.

KPDN sedang melaksanakan pemeriksaan dan pemantauan ke premis-premis yang dikenal pasti bagi Fasa 2 di bawah OPS KESAN 2.0 ini. Fasa 2 akan memfokuskan usaha bagi mengesan sama ada berlaku sebarang

aktiviti peningkatan caj atau harga barangan yang tidak selaras dengan Mekanisme Untuk Menentukan Keuntungan Tinggi Yang Tidak Munasabah di bawah Akta Kawalan Harga dan Anti Pencatutan 2011. Tindakan tegas akan diambil terhadap mana-mana pihak yang didapati cuba mengambil kesempatan mencatut di bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011.

Kementerian turut akan memanggil syarikat-syarikat yang telah mengumumkan kenaikan harga untuk memberikan justifikasi kewajaran tindakan mereka dan diminta untuk memberikan perincian maklumat termasuk dokumen berkaitan penawaran perkhidmatan atau penjualan barangan bagi tujuan penyediaan analisis pencatutan.

Pada masa yang sama, Kerajaan akan meningkatkan penguatkuasaan dalam aspek mengekang gejala anti persaingan dalam pasaran termasuk elemen kartel bagi memastikan hak pengguna terus dilindungi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK WIRA HAJAH MAS ERMIEYATI BINTI
HAJI SAMSUDIN [MASJID TANAH]**

TARIKH : 10 JULAI 2023 (RABU)

SOALAN

DATUK WIRA HAJAH MAS ERMIEYATI BINTI HAJI SAMSUDIN [MASJID TANAH] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan apakah inisiatif terkini dan kolaborasi strategik baharu dengan Kerajaan negeri serta penggiat pelancongan bagi menjayakan program dan inisiatif di bawah Tahun Melawat Malaysia 2026.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian ini telah mengadakan sesi libat urus serta menjalinkan kerjasama strategik dengan Kerajaan Negeri, Jabatan Pelancongan Negeri, pemegang-pemegang taruh dan para pemain industri sektor pelancongan dan kebudayaan. Sesi libat urus ini bertujuan memberi pendedahan mengenai kempen Melawat Malaysia 2026 (VM2026) termasuk fokus dan strategi pelaksanaan serta insentif-insentif yang disediakan oleh Kerajaan melalui Kementerian ini seperti Geran Sokongan Sektor Kebudayaan (GSSK) dan Geran Sokongan Sektor Pelancongan (GSSP).

2. Bagi merencanakan lagi industri pelancongan dan kebudayaan khususnya bersempena kempen melawat Malaysia 2026, MOTAC akan terus bekerjasama dengan Kerajaan Negeri serta para pemain industri pelancongan dan kebudayaan termasuk menyokong program dan acara berimpak tinggi serta membangun dan memperkukuhkan pakej-pakej segmen khusus pelancongan eko (*ecotourism*), pelancongan budaya dan warisan (*cultural & heritage tourism*), pelancongan komuniti (*community based tourism*), pelancongan pulau (*island tourism*), pelancongan persisiran pantai (*coastal tourism*), pelancongan luar bandar & agro (*rural & agro tourism*), pelancongan inap desa (Homestay) dan lain-lain segmen.
3. Tourism Malaysia melaksanakan pelbagai program dan aktiviti promosi untuk menarik lebih ramai pelancong asing ke Malaysia.
4. Usaha-usaha publisiti dan promosi pelancongan serta kempen pengiklanan menerusi platform digital seiring dengan trend dan perkembangan semasa termasuk kerjasama pintar dengan pihak swasta dan pemain industri pelancongan seperti Online Travel Agents (OTAs) dan agen-agen pelancongan di pasaran-pasaran sasaran.
5. MOTAC sentiasa proaktif dalam melaksanakan pelbagai usaha bagi menarik lebih ramai pelancong yang berkualiti dan berbelanja lebih ke negara ini. Sehubungan itu, Kementerian melalui Tourism Malaysia bekerjasama dengan agensi-agensi pelancongan yang fokus kepada produk pelancongan minat khas dan berimpak tinggi seperti golf, *diving*, *eco-tourism*, *birding*, *yachting*, *cruise*, *wedding*, pelancongan budaya, pelancongan kesihatan (*health screening & wellness*), *gastronomi* dan sebagainya dengan menyertai pameran-pameran antarabangsa yang khusus dan fokus kepada segmen pelancongan ini. Kalendar acara pelancongan juga akan diterbitkan mengikut tema musim pelancongan, minat dan festival bagi menarik minat pelancong domestik dan antarabangsa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' KHLIR BIN MOHD NOR [KETEREH]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' KHLIR BIN MOHD NOR [KETEREH] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan apakah status terkini Pelarasan Pencen Hilang Upaya ke atas anggota veteran yang cedera semasa bertugas terutama semasa operasi menentang pengganas komunis di zaman darurat sebagaimana yang dijanjikan oleh **MENHAN** semasa Mesyuarat Pertama Parlimen tahun ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pertahanan sentiasa prihatin dan komited dalam memperkasakan kebajikan dan kesejahteraan veteran ATM termasuklah mereka yang sedang menerima pencen hilang upaya sama ada yang cedera dan hilang upaya semasa operasi menentang pengganas komunis di zaman darurat.

Menyedari hakikat bahawa kadar pembayaran Faedah Hilang Upaya (FHU) yang diguna pakai sekarang telah lapuk dan nilainya tidak sepadan dengan keadaan ekonomi semasa, Kementerian telah menyemak kesemua kadar-kadar tersebut dengan mengambil kira semua komponen FHU iaitu:

- i. Pencen Hilang Upaya;
- ii. Ganjaran Hilang Upaya;
- iii. Elaun Pelajaran; dan
- iv. Elaun Layanan Sentiasa.

Semua komponen FHU ini telah disemak semula dengan menambahbaik syarat dan penambahbaikkkan kadar mengikut formula *Time Value of Money*. Kementerian telah menyediakan draf Memorandum Jemaah Menteri mengenai cadangan tersebut dan akan diedarkan kepada Agensi-agensi Pusat bagi mendapatkan ulasan sebelum dibentangkan kepada Jemaah Menteri. Semua penerima pencen hilang upaya akan menerima bayaran mengikut kadar baharu yang akan diluluskan oleh Jemaah Menteri kelak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TUAN JIMMY PUAH WEE TSE [TEBRAU]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TUAN JIMMY PUAH WEE TSE [TEBRAU] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan baru-baru ini KLIA mendapat ranking 71 di dunia dalam perbandingan perkhidmatan lapangan terbang. Mohon Kerajaan menjelaskan apakah punca, masalah ranking tersebut begitu rendah dan apakah langkah yang akan diambil untuk meningkatkan lagi ranking KLIA pada masa akan datang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pengangkutan (MOT) dan Malaysia Airports Holdings Berhad (MAHB) sedia maklum berhubung penurunan kedudukan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA) dalam penilaian Skytrax, iaitu dari tempat ke-67 pada tahun 2023 ke tempat ke-71 pada tahun 2024.
2. Antara punca penurunan kedudukan KLIA dalam penilaian Skytrax adalah disebabkan masalah aerotrain yang dijangka dapat diselesaikan menjelang 2025. Selain itu, KLIA juga menghadapi cabaran-cabaran pasca-pandemik dan persaingan sengit daripada lapangan-lapangan terbang antarabangsa yang baru.

3. Selain daripada penilaian Skytrax, MAHB turut melalui proses penanda aras perkhidmatan utama lapangan terbang iaitu '*Airport Service Quality*' oleh *Airports Council International* (ACI) yang merupakan sebuah badan antarabangsa lapangan terbang yang diiktiraf secara global, yang mana KLIA telah mencatatkan markah yang tinggi iaitu 4.998 dari 5.00 bagi tahun 2023.

4. Sebagai langkah susulan untuk membantu menaikkan semula kedudukan KLIA dalam penilaian Skytrax, pihak MAHB telah melaksanakan sesi audit bersama wakil Skytrax untuk menilai prestasi KLIA Terminal 1 dan Terminal 2 pada 22 hingga 25 April 2024. Laporan akhir dari pihak Skytrax telah diterima pada 20 Mei 2024 dan pihak MAHB kini sedang giat mengenal pasti elemen-elemen perkhidmatan lapangan terbang yang perlu di tambah baik.

5. Pada masa yang sama, beberapa inisiatif sedang dilaksanakan pihak MAHB, antaranya seperti menaik taraf ruang komersil, mengubahsuai surau, memperkenalkan sistem daftar masuk penumpang secara *seamless* di kiosk dan ruang letak bagasi, penambahan kaunter imigresen, memperluas penggunaan sistem *Autogate* kepada penumpang dari 63 buah negara serta penggantian set *Aerotrain* yang baharu.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN
JUSOH
[BESUT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK CHE MOHAMAD ZULKIFLY BIN JUSOH [BESUT] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perancangan Kerajaan bagi menambah baik fungsi dan proses kerja Jawatankuasa Pilihan Khas dan Kumpulan Rentas Parti supaya setiap Kementerian tertakluk kepada sistem kawal selia yang lebih seimbang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, terdapat beberapa penambahbaikan yang telah dilaksanakan untuk memperkasakan Jawatankuasa Pilihan Khas Dewan Rakyat (JKPK) Parlimen Ke-15 berbanding JKPK Parlimen Ke-14 yang lalu.

2. Pertama, terma-terma rujukan JKPK telah ditambah baik seperti berikut:

- (i) JKPK boleh membincangkan semua perkara yang difikirkan sesuai di bawah terma rujukan tanpa perlu dirujuk kepada Menteri. Walau bagaimanapun, perkara-perkara yang dibincangkan oleh JKPK tidak boleh melibatkan perkara yang telah, sedang atau akan dibincangkan oleh Jawatankuasa Kira-Kira Wang Negara (PAC);
- (ii) terma rujukan yang lebih luas merangkumi penglibatan kesemua Kementerian; dan
- (iii) Yang di-Pertua Dewan Rakyat berkuasa membuat keputusan sekiranya terdapat pertikaian terutama berkaitan saksi yang dipanggil untuk memberi keterangan dan berkaitan prosedur perjalanan mesyuarat JKPK.

3. Kedua, Yang di-Pertua Dewan Rakyat akan mengadakan perjumpaan bersama Pengerusi PAC dan Pengerusi-Pengerusi JKPK dari semasa ke semasa untuk membincangkan perkara-perkara berbangkit selain menambah baik perjalanan prosiding dan aktiviti PAC dan JKPK.

4. Ketiga, Seksyen Jawatankuasa Pilihan Khas di bawah Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat telah dikembangkan dengan melantik seorang pegawai penyelidik N44 bagi setiap JKPK yang akan menjalankan tugas urusan pentadbiran seperti penyelarasan mesyuarat

JKPK, program dan laporan aktiviti lawatan dalam dan luar negara, penyelidikan serta penyediaan penyata-penyata JKPK. Pegawai ini juga menjadi penyelaras dan penghubung di antara JKPK dan kementerian bagi memudahkan segala urusan berkaitan JKPK dengan kementerian yang berkaitan berjalan lancar dan efektif. Bahagian-Bahagian lain di Parlimen Malaysia turut memberi sokongan kepada Seksyen JKPK tersebut.

5. Selain itu, satu garis panduan 'Memberi Keterangan Kepada Jawatankuasa Pilihan Dewan Rakyat: Garis Panduan Untuk Pegawai Awam' telah disediakan bagi tujuan membantu penjawat-penjawat awam yang dipanggil untuk memberi keterangan di mesyuarat JKPK.

6. Berkenaan Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia, Pengerusi Kumpulan Rentas Parti digalakkan untuk membentangkan penyata tahunan Kumpulan di Dewan Rakyat agar dapat meningkatkan kesedaran umum berkenaan fungsi dan peranan serta aktiviti Kumpulan Rentas Parti.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA P
ARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI MOHD SUHAIMI BIN ABDULLAH
[LANGKAWI]**

TARIKH : 10 JULAI 2023 (RABU)

SOALAN

DATO' HAJI MOHD SUHAIMI BIN ABDULLAH [LANGKAWI] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan apakah bentuk bantuan yang diberikan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri bagi merealisasikan program Tahun Melawat Kedah 2025 dan Tahun Melawat Malaysia 2026 khususnya bagi Pulau Langkawi.

JAWAPAN

YB DATO' SRI TIONG KING
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian ini telah mengadakan sesi libat urus serta menjalinkan kerjasama strategik dengan Kerajaan Negeri, Jabatan Pelancongan Negeri, pemegang-pemegang taruh dan para pemain industri sektor pelancongan dan kebudayaan. Sesi libat urus ini bertujuan memberi pendedahan mengenai kempen Melawat Malaysia 2026 (VM2026) termasuk fokus dan strategi pelaksanaan serta insentif-insentif yang disediakan oleh Kerajaan melalui Kementerian ini seperti Geran Sokongan Sektor Kebudayaan (GSSK) dan Geran Sokongan Sektor Pelancongan (GSSP).

2. Bagi merencanakan lagi industri pelancongan dan kebudayaan khususnya bersempena kempen melawat Malaysia 2026, MOTAC akan terus bekerjasama dengan Kerajaan Negeri serta para pemain industri pelancongan dan kebudayaan termasuk menyokong program dan acara berimpak tinggi serta membangun dan memperkukuhkan pakej-pakej segmen khusus seperti pelancongan eko (*ecotourism*), pelancongan budaya dan warisan (*cultural & heritage tourism*), pelancongan komuniti (*community based tourism*), pelancongan pulau (*island tourism*), pelancongan persisiran pantai (*coastal tourism*), pelancongan luar bandar & agro (*rural & agro tourism*), pelancongan inap desa (*Homestay*) dan lain-lain segmen.

3. MOTAC sentiasa proaktif dalam melaksanakan pelbagai usaha bagi menarik lebih ramai pelancong yang berkualiti dan berbelanja lebih ke negara ini. Sehubungan itu, Kementerian melalui Tourism Malaysia bekerjasama dengan agensi-agensi pelancongan yang fokus kepada produk pelancongan minat khas dan berimpak tinggi seperti golf, *diving*, *eco-tourism*, *birding*, *yachting*, *cruise*, *wedding*, pelancongan budaya, pelancongan kesihatan (*health screening & wellness*), *gastronomi* dan sebagainya dengan menyertai pameran-pameran antarabangsa yang khusus dan fokus kepada segmen pelancongan ini. Kalendar acara pelancongan juga akan diterbitkan mengikut tema musim pelancongan, minat dan festival bagi menarik minat pelancong domestik dan antarabangsa.

4. Selain itu juga MOTAC melalui agensinya akan terus menyokong program dan acara yang akan diadakan di Langkawi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : TAN SRI DATO' HAJI MAHIADDIN BIN
HAJI MOHD. YASSIN [PAGOH]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TAN SRI DATO' HAJI MAHIADDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN [PAGOH] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perincian berhubung mekanisme kenaikan gaji penjawat awam termasuk kajian kebolehlaksanaan yang telah dijalankan serta sumber tambahan yang dianggarkan mencecah RM10 bilion bagi tujuan menampung unjuran peningkatan belanja mengurus.

JAWAPAN

**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, YAB Perdana Menteri semasa sambutan Hari Pekerja 2024 telah mengumumkan pemberian pelarasan gaji kepada Penjawat Awam. Pemberian pelarasan gaji kali ini juga dijangka lebih tinggi berbanding pelarasan gaji terakhir yang diterima oleh Penjawat Awam pada tahun 2012 iaitu sebanyak 13%. Keputusan ini telah mengambil kira pelbagai aspek sosial dan ekonomi serta kemampuan kewangan Kerajaan.

2. Perincian berkenaan mekanisme pelarasan gaji Penjawat Awam akan diumumkan serentak dengan pelancaran Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA) pada Majlis Amanat Perdana Perkhidmatan Awam (MAPPA) ke-19 yang dijadualkan pada bulan Ogos 2024. Pihak Jabatan Perkhidmatan Awam akan mengeluarkan Pekeliling Perkhidmatan berkenaan pelaksanaan SSPA yang menjelaskan mekanisme berkenaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : DATO' SERI DR. SHAHIDAN BIN KASIM [ARAU]

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' SERI DR. SHAHIDAN BIN KASIM [ARAU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan pendirian Kerajaan untuk melaksanakan kod tatakelakuan dalam kalangan pentadbiran Kerajaan terutamanya menteri-menteri bagi mengelakkan salah laku kronisme atau nepotisme.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kerajaan telah mewujudkan Kod Etika bagi Anggota Pentadbiran dan Ahli Parlimen. Kod Etika ini menggariskan etika-etika tata kelakuan yang berlandaskan nilai-nilai murni ke arah peribadi yang mengamalkan integriti tinggi dan prinsip-prinsip tata kelola baik seperti kebertanggungjawaban. Ia bagi mengelakkan salah guna kuasa, yang mana antara perkara yang ditekankan adalah berhubung peringatan supaya semua Anggota Pentadbiran memastikan tidak berlaku percanggahan kepentingan antara jawatan awamnya dengan kepentingan peribadinya.

2. Kod Etika ini adalah terpakai kepada semua Anggota Pentadbiran. Kerajaan akan sentiasa memastikan agar Kod Etika ini dijadikan panduan bagi memelihara imej profesion Anggota Pentadbiran dan mempunyai kelakuan yang terpuji sebagai sebuah Kerajaan yang berintegriti dan berakauntabiliti tinggi. Kerajaan juga akan sentiasa bertindak tegas dalam menangani isu-isu integriti dan tatakelola dalam pentadbiran kerajaan. Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : IR. TS. HAJI KHAIRIL NIZAM BIN KHIRUDIN
[JERANTUT]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

IR. TS. HAJI KHAIRIL NIZAM BIN KHIRUDIN [JERANTUT] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan perincian mengenai sistem '*Demand-Responsive Transit*' (DRT) bagi penyediaan perkhidmatan pengangkutan awam dan mobiliti termasuk kaedah tender yang terlibat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sememangnya sedang melaksanakan inisiatif *Demand Responsive Transit* (DRT) atau *Bas On Demand* (BOD) secara *Proof of Concept* (POC) di mana pengguna perkhidmatan kenderaan awam boleh menggunakan perkhidmatan atau inisiatif ini bagi menangani masalah *first mile* dan *last mile*. Perkhidmatan BOD merupakan tempahan perkhidmatan bas melalui aplikasi yang dijalankan tanpa jadual dan laluan yang tetap serta beroperasi di dalam zon yang diluluskan. Objektif POC ini adalah untuk mengkaji keberkesanan perkhidmatan, menilai impak kepada perkhidmatan sedia ada (seperti bas berhenti-henti dan teksi) dan mengumpul maklumat tahap penggunaan perkhidmatan BOD dalam kalangan orang awam.

2. Syarikat aplikasi yang berminat boleh memajukan kertas cadangan berkenaan permohonan POC BOD kepada Unit Bas, Ibu Pejabat APAD atau melalui emel bod@apad.gov.my bermula 1 September 2022. Syarikat yang memohon akan diberikan tarikh temujanji untuk membuat pembentangan konsep pelaksanaan, lokasi zon dan hentian yang terlibat serta aplikasi yang akan digunakan dalam perkhidmatan berkenaan. APAD akan menilai dan membuat pertimbangan ke atas kertas cadangan tersebut dan Surat Pemberitahuan akan dikeluarkan kepada syarikat bagi memaklumkan keputusan permohonan. Untuk makluman, pada masa ini terdapat 3 syarikat yang telah menjalankan POC BOD iaitu Asia Mobility Technologies Sdn Bhd (Bangsar, Ampang, Puchong), Badan Bas Coach Sdn Bhd (Subang Jaya) dan Kumpool Sdn Bhd. (Bandaraya Melaka).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TAN SRI DATO' HAJI MAHIADDIN BIN HAJI
MOHD. YASSIN [PAGOH]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

TAN SRI DATO' HAJI MAHIADDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN [PAGOH]
minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status terkini janji untuk
melaksanakan reformasi institusi berhubung :

(a) pengasingan fungsi Peguam Negara dengan Pendakwa Raya
termasuk kajian empirikal yang dijalankan berbanding negara-negara lain
seperti Kanada, United Kingdom dan Australia; dan

(b) syor meletakkan SPRM di bawah kelolaan Parlimen, selain
penambahbaikan proses pelantikan Ketua Pesuruhjaya SPRM agar ia
diteliti Jawatankuasa Pilihan Khas Parlimen (JPKP).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jemaah Menteri pada 31 Januari 2024 telah bersetuju, antara lain, dengan penubuhan Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif dan Pasukan Petugas Teknikal bagi melaksanakan kajian empirikal tersebut secara berfasa dengan garis masa selama dua (2) tahun. Kajian Empirikal ini penting kerana kajian desktop berdasarkan sumber terbuka tentang amalan terbaik global yang meliputi sembilan (9) buah negara, iaitu United Kingdom, India, New Zealand, Australia, Kanada, Afrika Selatan, Ireland, Kenya dan Amerika Syarikat telah dilaksanakan oleh Jabatan Peguam Negara setakat ini adalah terhad dan terdapat maklumat penting yang tidak dapat diperolehi melalui sumber terbuka.

2. Sehubungan itu, Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif telah memilih tiga (3) buah negara untuk mengadakan kajian empirikal, iaitu UK, Australia dan Kanada. Lawatan Kerja ke Kanada yang merangkumi Ottawa dan Toronto telah diadakan dari 6 hingga 9 Mei 2024. Lawatan ke Australia yang merangkumi Melbourne dan Canberra telah diadakan pada 3 hingga 6 Jun 2024. Lawatan Kerja ini diketuai oleh saya sendiri dan disertai oleh:

- (a) Pengerusi dan ahli-ahli Jawatankuasa Pilihan Khas bagi Hak Asasi Manusia, Pilihan Raya dan Reformasi Institusi;
- (b) Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang (BHEUU, JPM); dan
- (c) Peguam Negara (AGC).

3. Semasa Kajian Empirikal juga, Pasukan Petugas Khas Kajian Komparatif telah memperoleh maklumat dan data yang komprehensif serta menyeluruh termasuk perkara-perkara teknikal dan spesifik serta perkara-perkara generik yang memberi penekanan kepada dengan izin "*big picture*" dalam pelaksanaan pengasingan peranan Peguam Negara dan Pendakwa Raya di negara kita. Negara terakhir yang akan dikaji oleh

Pasukan Petugas Khas Komperatif ialah United Kingdom sebagai penutup kepada kajian empirikal.

4. Selain itu, kajian saintifik berdasarkan perspektif sains kemasyarakatan pandangan umum ke atas pengasingan peranan Peguam Negara dan Pendakwa Raya sedang dijalankan bagi tempoh enam (6) bulan. Bagi tujuan ini Kerajaan akan bekerjasama dengan Universiti Sains Malaysia untuk melaksanakan kajian saintifik ini. Kajian ini akan melibatkan pihak-pihak berkepentingan termasuk masyarakat umum, agensi penguatkuasaan, pakar-pakar berkaitan dan kerajaan negeri. Kajian ini juga akan merangkumi pengumpulan dan analisis data dan maklumat daripada pihak-pihak berkepentingan melalui pelbagai kaedah penyelidikan seperti perbincangan kumpulan tersetar, dengan izin, *focus group discussion*.

5. Kerajaan mengalu-alukan apa-apa cadangan dan pandangan dalam menambahbaik sistem pentadbiran Negara. Walaubagaimanapun, cadangan yang dikemukakan memerlukan kajian dan penelitian yang menyeluruh. Strategi Pemberantasan Rasuah Nasional (NACS) 2024 – 2028 telah dilancarkan oleh Kerajaan pada 7 Mei 2024. Sebanyak lima (5) strategi utama pembanteras rasuah yang digariskan di dalam NACS termasuklah Strategi 2: Kebertanggungjawaban Awam yang menetapkan sub-strategi “Meneliti semula persyaratan dalam pelantikan dan pemecatan Ketua Pesuruhjaya Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) serta penubuhan Suruhanjaya Perkhidmatan SPRM” sebagai antara langkah reformasi SPRM bagi jangka masa panjang.

6. Antara mekanisme penambahbaikan yang sedang diteliti adalah berkaitan pemecatan perkhidmatan Ketua Pesuruhjaya SPRM sebagaimana Hakim Mahkamah Persekutuan. Inisiatif ini masih dalam tindakan SPRM dan libat urus bersama agensi-agensi pemegang taruh seperti Jabatan Peguam Negara, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam, Kementerian Kewangan dan Jabatan Perkhidmatan Awam telahpun dimulakan.

7. Berhubung dengan SPRM Diletakkan di bawah parlimen pula, untuk makluman Yang Berhormat, pelaksanaan fungsi SPRM turut dipantau

oleh lima badan pemantau bebas yang mana tiga dilantik melalui peruntukan ini termasuklah seksyen 14 Akta SPRM 2009 telah memperuntukkan pembentukan Jawatankuasa Khas Mengenai Rasuah yang terdiri daripada ahli-ahli Dewan Negara dan Dewan Rakyat yang berfungsi sebagai mekanisme semak dan imbang dalam penunaian fungsi SPRM.

8. Kerajaan juga akan meneliti implikasi berhubung cadangan untuk meletakkan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) di bawah bidang kuasa Parlimen. Konsep pengasingan kuasa legislatif dan eksekutif dalam sistem pentadbiran negara perlu terus dipelihara. SPRM juga harus terus menguatkuasakan undang-undang dengan telus dan bebas, tanpa dikawal dan campur tangan oleh mana-mana pihak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN AHMAD TARMIZI BIN SULAIMAN
[SIK]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

Minta **PERDANA MENTERI** menyatakan langkah untuk menyelesaikan pertelingkahan kes pengislaman satu pihak *unilateral* terutamanya yang mendorong konflik kekeluargaan yang berpanjangan.

JAWAPAN

**YB SENATOR DATO' SETIA DR. HAJI MOHD NA'IM
BIN HAJI MOKHTAR
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Proses permohonan pengislaman telah diperuntukan di dalam seksyen 90 Akta Pentadbiran Agama Islam (Wilayah-wilayah Persekutuan) dibuat di pejabat Pendaftar Muallaf Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan. Pengurusan pendaftaran muallaf diperuntukan di dalam Kaedah-Kaedah Pentadbiran Undang-Undang Islam (Wilayah-wilayah Persekutuan) (Cara Pendaftaran, Jagaan dan Pengajaran Muallaf) 2013 dan Garis Panduan Pengurusan Saudara Baru (Muallaf) yang dikeluarkan oleh Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM).

2. Pertelingkahan kes pengislaman satu pihak unilateral berlaku apabila salah satu pihak tidak setuju dengan pengislaman kanak-kanak. Mahkamah Persekutuan dalam kes terbaharu Indira Gandhi pada tahun 2018 dan terbaharu kes Loh Siew Hong mengambil pendekatan bahawa istilah “*parents*” dalam teks perlembagaan berbahasa Inggeris membawa makna persetujuan kedua-dua ibu dan bapa diperlukan sebelum seorang anak mualaf boleh diislamkan. Tetapi Perkara 160B Perlembagaan Persekutuan pula, ada memperuntukkan Yang di-Pertuan Agong boleh menetapkan teks bahasa kebangsaan sebagai (teks) yang berotoriti dan, jika terdapat sebarang percanggahan antara versi Bahasa Melayu dan Bahasa Inggeris, maka versi Bahasa Melayu harus diutamakan. Teks Perlembagaan berbahasa Melayu memperuntukkan bahawa salah seorang ibu atau bapa, boleh memperkenalkan Islam kepada anaknya. Prosiding kes Indira Gandhi masih berjalan dan isu ini dilihat dapat selesai setelah diputuskan kelak oleh Mahkamah yang berbidangkuasa.

3. Namun begitu, JAKIM telah pun mengusulkan perkara ini kepada Jawatankuasa Khas Mengkaji Isu Berkaitan Kompetensi Dewan Undangan Negeri Untuk Menggubal Undang-Undang Islam untuk diperhalusi perkara-perkara berkaitan pendaftaran pengislaman agar dapat diharmonikan dengan undang-undang yang sedang berkuat kuasa. Sehingga kini, kerajaan masih menunggu syor yang akan dibentangkan oleh Jawatankuasa Khas tersebut sebaik kajian menyeluruh lengkap disediakan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK SERI PANGLIMA DR. JEFFREY
GAPARI KITINGAN [KENINGAU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK SERI PANGLIMA DR. JEFFREY GAPARI KITINGAN [KENINGAU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bilakah Kerajaan MADANI bercadang memansuhkan Akta Pembangunan Petroleum (Petroleum Development Act) 1974 dan mengembalikan hak milik minyak dan gas kepada negeri-negeri pengeluar minyak iaitu Sabah, Sarawak, Terengganu dan Kelantan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, isu mengenai pertikaian berhubung dengan pemakaian Akta Kemajuan Petroleum 1974 [*Akta 144*], tafsiran dalam Akta Laut Wilayah 2012 [*Akta 750*] dan hak negeri ke atas pelantar benua di Negeri Sabah dan Sarawak merupakan antara perkara dalam pertimbangan Majlis Tindakan Pelaksanaan Perjanjian Malaysia 1963 (MTPMA63) dan Jawatankuasa Teknikal di bawah MTPMA63. YB Keningau yang juga Timbalan Ketua Menteri I dan Menteri Pertanian, Perikanan & Industri Makanan Sabah merupakan ahli Jawatankuasa Teknikal di bawah MTPMA63 (mewakili Kerajaan Negeri Sabah).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATO' VERDON BIN BAHANDA
[KUDAT]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' VERDON BIN BAHANDA [KUDAT] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan jumlah peruntukan yang telah disalurkan di Parlimen Kudat sepanjang tahun 2023 dan perincian senarai projek kecil yang telah dilaksana di Parlimen Kudat pada tahun 2023.

JAWAPAN**YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Peruntukan Pembangunan (DE) di bawah RP3 RMKe-12 tahun 2023 yang telah disalurkan kepada kawasan Parlimen Kudat di negeri Sabah adalah sebanyak RM127,290,300.
2. Bagi tahun 2023 di bawah Peruntukan Khas YAB Perdana Menteri, sebanyak RM4.95 juta telah disalurkan ke Parlimen Kudat bagi pelaksanaan pelbagai program/ aktiviti, pembekalan dan projek fizikal. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM0.4 juta adalah bagi pelaksanaan tujuh (7) projek kecil di Kawasan Parlimen Kudat. Senarai projek adalah seperti berikut:

BIL.	TAJUK PROJEK	KOS LULUS (RM)
1	MEMBAIK PULIH SURAU DI KG NARUNTUNG, PITAS, SABAH	60,000
2	MEMBAIK PULIH SURAU AL-HAKIM DI KG KADAYAN, PITAS, SABAH	40,000
3	NAIKTARAF JALAN GRAVEL KE JALAN KONKRIT DI KG. LABUAN SAMA, KUDAT	100,000
4	KERJA-KERJA MEMBINA TELAGA DI TIGA (3) KAWASAN DI PERKAMPUNGAN GARIB, BANGGI TERMASUK KERJA-KERJA BERKAITAN	50,000
5	KERJA-KERJA MENYELENGGARA LALUAN PEJALAN KAKI BERBUMBUNG DI PEKAN KARAKIT, BANGGI	50,000
6	MENYELENGGARA JALAN GRAVEL DI KG. SINSILONG, PITAS	50,000
7	MENYELENGGARA JALAN GRAVEL DI KG. PANDAN MANDAMAI, PITAS	50,000
JUMLAH KESELURUHAN (RM)		400,000

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK JONATHAN YASIN
[RANAU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK JONATHAN YASIN [RANAU] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan berapa jumlah jualan hasil petroleum yang diperolehi oleh Kerajaan Persekutuan dan Petronas dari hasil minyak bumi atau lautan Sabah setiap tahun bermula dari tahun 1976 hingga kini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, PETRONAS sentiasa menjelaskan semua bayaran tunai hasil daripada Pengeluaran petroleum berdasarkan peruntukan dan perjanjian sedia ada serta mengikut arahan Kerajaan Persekutuan.

1. Sejak tahun 1976 hingga tempoh setengah tahun pertama 2024. kerajaan Persekutuan serta Kerajaan Negeri Sabah masing-masing telah menerima Pembayaran Hasil Petroleum berjumlah lebih kurang RM23 billion.

2. Selain itu, Kerajaan Negeri Sabah telah menerima hasil cukai jualan daripada PETRONAS berjumlah lebih kurang RM3 billion, selari dengan perlaksanaan Cukai Jualan Negeri Sabah dari tahun 2020.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATUK SERI PANGLIMA MADIUS BIN
TANGAU [TUARAN]
TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATUK SERI PANGLIMA MADIUS BIN TANGAU [TUARAN] minta **PERDANA MENTERI** menyatakan bahawa daripada RM6.5 bilion peruntukan pembangunan untuk Sabah dalam Bajet 2023, berapa jumlah pembangunan yang telah dilaksanakan dan berapa bilangan baki yang belum dilaksanakan. Berikan juga bilangan projek yang bernilai sehingga RM50 juta yang telah dilaksanakan.

JAWAPAN

YB DR. ZALIHA BINTI MUSTAFA
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(WILAYAH PERSEKUTUAN)

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peruntukan Pembangunan (DE) di bawah RP3 RMKe-12 tahun 2023 bagi negeri Sabah dengan perincian jumlah program/projek dan perbelanjaan pembangunan adalah seperti berikut:

Jumlah Program/ Projek	Peruntukan RP3 (RM)	Belanja RP3 (RM)	Baki Peruntukan (RM)
1,218	6,502,666,400	4,931,055,664 (75.83%)	1,571,610,736 (24.17%)

Sumber data: Maklumat dijana daripada Sistem MyProjek sehingga 20 Jun 2024.

2. Daripada 1,218 program/projek pembangunan RP3 RMKe-12 di negeri Sabah, sebanyak 364 program/projek telah siap dilaksanakan, 438 program/projek sedang dilaksanakan, manakala 416 program/projek di peringkat pra pelaksanaan.

3. Daripada keseluruhan 364 program/projek yang telah siap dilaksanakan pula, sebanyak 334 program/projek pembangunan adalah bernilai sehingga RM50 juta.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2024**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' WIRA DR. KU ABD RAHMAN BIN KU
ISMAIL [KUBANG PASU]**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

DATO' WIRA DR. KU ABD RAHMAN BIN KU ISMAIL [KUBANG PASU] minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan dari sumber manakah Kerajaan akan memperoleh wang bagi membiayai projek LRT Pulau Pinang berjumlah RM10.5 bilion sepertimana yang diumumkan baru-baru ini dan bilakah projek berkenaan akan dilaksanakan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Kewangan (MOF) telah meluluskan supaya Projek LRT Pulau Pinang dibiayai menggunakan Perbelanjaan Pembangunan (DE).
2. Projek ini akan dimulakan menjelang suku ke-4 tahun 2024 dengan pembinaan Segmen 1 iaitu dari Pulau Silikon ke Komtar. Tender-tender untuk Segmen 2 iaitu Komtar ke Penang Sentral dan sistem rel dijangka bermula pada akhir tahun 2024.
3. Di samping itu, proses pengambilan tanah juga akan dimulakan pada September 2024 dan dijangka akan mengambil masa selama 18 bulan. Projek LRT Laluan Mutiara ini dijangka siap sepenuhnya dan akan mula beroperasi menjelang 2030.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

**DARIPADA : YB DATO' SERI DR. AHMAD SAMSURI BIN
MOKHTAR (KEMAMAN)**

TARIKH : 10 JULAI 2024 (RABU)

SOALAN

YB DATO' SERI DR. AHMAD SAMSURI BIN MOKHTAR [KEMAMAN]
minta **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**
menyatakan perancangan terkini yang dibuat oleh pihak Kementerian dalam
menghasilkan hidrogen hijau sebagai sumber tenaga baharu di Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI) memainkan peranan penting bersama-sama dengan rangkaian agensi di bawah Kerajaan dalam membangunkan ekonomi hidrogen di Malaysia. MOSTI bertanggungjawab memacu agenda aspek sains dan teknologi negara bagi pelbagai sektor industri tempatan, yang juga merangkumi pembangunan penyelesaian tenaga mampan.
2. Kementerian ini memainkan peranan penting dalam memajukan agenda hidrogen hijau melalui pelbagai inisiatif dan strategi. Salah satu strategi di bawah Pelan Hala Tuju Teknologi dan Ekonomi Hidrogen (*Hydrogen Economy and Technology Roadmap* - HETR) bagi memacu industri hidrogen tempatan ialah jalinan kerjasama di peringkat antarabangsa. Negeri Sarawak misalnya telah berjaya menarik pelabur dari negara Jepun dan Korea, dan mensasar sejumlah 240,000 tan eksport hidrogen hijau ke dua negara tersebut menjelang tahun 2028.
3. Kementerian ini melalui NanoMalaysia Berhad telah menerima kelulusan pendanaan antarabangsa *Global Environment Facility* (GEF-8) di bawah agensi pelaksana *United Nation Industrial Development Organization* (UNIDO). Program “*Global Clean Hydrogen Programme for Malaysia*” akan mula dilaksanakan pada tahun 2025 selama 60 bulan bermula tahun 2025 dengan jumlah pendanaan sejumlah USD1.5 juta. Program ini akan memberi tumpuan kepada penggunaan hidrogen hijau dalam industri Malaysia untuk menggalakkan pertumbuhan perindustrian yang inklusif dan mampan.
4. Berdasarkan kepada prinsip ‘*Build Some, Buy Some*’, HETR akan menggalakkan pembangunan dan penggunaan teknologi hidrogen

tempatan dan asing secara saling melengkapi dalam ekosistem inovasi teknologi di sepanjang rantai nilai hidrogen di Malaysia, dengan matlamat mencapai pengurangan 20% pelepasan karbon menjelang tahun 2030. Sasaran jangka masa panjang adalah untuk mencapai Kos Penyamarataan Hidrogen (*Levelised Cost of Hydrogen* - LCOH) pada harga serendah USD1.00 sekilogram agar dapat diterima oleh sektor industri yang berkaitan serta merealisasikan Ekonomi Hidrogen di Malaysia.

5. Bagi menggalakkan pelaburan dalam hidrogen hijau, Kerajaan telah mengumumkan peluasan Insentif Cukai Teknologi Hijau (*Green Technology Tax Allowance* – GITA) dalam Bajet 2024 yang turut merangkumi teknologi hidrogen hijau.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN ZAKRI BIN HASSAN [KANGAR]

TARIKH : 10/07/2024 (RABU)

SOALAN

TUAN ZAKRI BIN HASSAN [KANGAR] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan cadangan adakah MOTAC bersedia untuk memajukan tapak di Dataran Lok 9, Kuala Perlis sebagai satu tapak untuk acara-acara di negeri Perlis.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) sentiasa bekerjasama dengan setiap Kerajaan Negeri dan sentiasa memberi perhatian akan ketersediaan infrastruktur asas pelancongan dalam menyokong aktiviti pelancongan di setiap negeri.
2. Untuk makluman, dalam tempoh RMKe-12 (RP1 – RP4), MOTAC telah melaksanakan sebanyak 28 projek pembangunan dan penyelenggaraan di negeri Perlis dengan kos berjumlah RM5,891,000.00. MOTAC mengambil maklum akan cadangan Ahli Yang Berhormat untuk memajukan tapak di Dataran Lok 9, Kuala Perlis. MOTAC bersedia untuk mempertimbangkannya asalkan ianya bersesuaian dengan fungsi MOTAC dan adalah lebih bersesuaian Kerajaan Negeri Perlis mengambil inisiatif awal untuk memajukannya sebagai lokasi pelaksanaan acara di negeri Perlis.
3. MOTAC mengalu-alukan cadangan oleh Ahli Yang Berhormat dan bersedia untuk mempertimbangkan sebarang permohonan baharu selaras dengan halatuju dan keutamaan Kerajaan Negeri Perlis melalui Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN) Perlis bagi membantu menaiktaraf infrastruktur kemudahan pelancongan di kawasan Kuala Perlis khususnya dan di negeri Perlis amnya demi menyokong industri pelancongan tempatan sekaligus menjana ekonomi setempat.

Sekian, terima kasih.